

Ontwerp Omgevingsverordening Fryslân

Gedeputeerde Staten van Fryslân
16-2-2021

INHOUD

HOOFDSTUK 1	Algemene bepalingen	2
HOOFDSTUK 2	Ruimtelijk omgevingsbeleid.....	23
HOOFDSTUK 3	Water.....	38
HOOFDSTUK 4	Milieu Bodem en Ontgravingen	47
HOOFDSTUK 5	Natuur	66
HOOFDSTUK 6	Duurzame energie	82
HOOFDSTUK 7	Infrastructuur	83
HOOFDSTUK 8	Nadeelcompensatie en schade	91
HOOFDSTUK 9	Procedures.....	94
HOOFDSTUK 10	Overgangs- en slotbepalingen	96
ALGEMENE TOELICHTING.....		97

HOOFDSTUK 1 Algemene bepalingen

Afdeling 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

adviescommissie en adviseur

adviescommissie en adviseur als bedoeld in artikel 8.2 van deze verordening.

agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen of door het fokken of houden van dieren.

agrarisch bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop op grond van de regels van een omgevingsplan, zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing, verharding en bijbehorende voorzieningen voor een agrarisch bedrijf zijn toegelaten.

agrarisch hulpbedrijf en agrarische hulpactiviteit

een bedrijf dat, of een activiteit die goederen of diensten levert overwegend aan agrarische bedrijven, of overwegend agrarische producten bewerkt, vervoert of verhandelt, zoals loonwerkbedrijven inclusief verhuurbedrijven voor landbouwwerktuigen, grondverzetbedrijven, het houden of al dan niet medisch verzorgen van dieren, grootveeklinieken, KI-stations, mestopslag- en mesthandelsbedrijven, veetransportbedrijven en veehandelsbedrijven, met uitzondering van landbouwmechanisatiebedrijven.

agrolocatie

een cluster van agrarische bedrijven, of agrarische hulpbedrijven, met bijbehorende voorzieningen.

bebouwing

gebouwen en andere bouwwerken.

bebouwingscluster

een vlakvormige verzameling van gebouwen, gesitueerd op meerdere bouwpercelen, bij een kruispunt van wegen of vaarwegen in het landelijk gebied.

bebouwingslint

een lijnvormige verzameling van gebouwen, gesitueerd op meerdere bouwpercelen, langs een weg of vaart in het landelijk gebied met geringe afstanden tussen de bouwkvavels.

bedrijf

geheel van activiteiten gericht op de bedrijfsmatige uitoefening van industrie, ambacht, handel, vervoer of nijverheid, waaronder niet begrepen een horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening.

bedrijfsgebonden reclamemast

een reclamemast voor de diensten of producten van een of enkele bedrijven die op of aangrenzend aan het perceel waarop de reclamemast staat, aanwezig zijn.

bedrijfsmatige exploitatie

het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer of exploitatie, dat in de verblijfs-recreatieve functie daadwerkelijk sprake is van kort verblijf met als focus toeristische overnachtingsmogelijkheden.

bedrijfsterrein of bedrijventerrein

een perceel of een cluster van aaneengesloten percelen voor een of meer bedrijven en dienstverlenende functies en de daarbij behorende voorzieningen.

bedrijventerreinenplan

een door de gemeenteraad of het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld, gemeentelijk of intergemeentelijk plan waarin de behoefte, fasering, aanleg en invulling van bedrijventerreinen voor een bepaalde periode binnen een of meerdere gemeenten is aangegeven en dat tot stand is gekomen in onderlinge afstemming met gemeenten in een regio.

beeld verstorende bebouwing

bebouwing die door de staat waarin ze verkeert of door de verschijningsvorm, een negatieve invloed heeft op de landschappelijke waarden in de omgeving.

beheergebieden

natuurgebieden, meestal graslanden met natuurlijke waarden die in agrarisch gebruik zijn, die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland maar waarvoor een minder strikt beschermingsregime geldt.

beheergrens

een op lijst A aan te geven grens waarbinnen de regels van hoofdstuk 7 van deze verordening van toepassing zijn.

beperkingengebied

het bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object.

beperkingengebied-activiteit

activiteit binnen een beperkingengebied.

belanghebbende

degene die belanghebbend is bij een besluit tot toekenning van de schadevergoeding als bedoeld in artikel 13.3c, tweede lid van de wet.

bestaand stedelijk gebied

het gebied dat de bestaande of bij omgevingsplan toegelaten en voorziene woon- of bedrijfsbebouwing, waaronder ook begrepen de daarbij behorende openbare voorzieningen en verkeersinfrastructuur, van een kern bevat, zoals begrensd op de van deze verordening deel uitmakende kaarten Begrenzing bestaand stedelijk gebied.

bestaande bebouwing

bebouwing die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig aanwezig is of waarvoor een omgevingsvergunning voor bouwen is verleend of een aanvraag om omgevingsvergunning voor bouwen is ingediend die kan worden verleend.

bestaande dorpsmolen

P.M.

bestaand gebruik en bestaande functies

gebruik dat, respectievelijk functies die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig aanwezig is respectievelijk zijn, of waarvoor een omgevingsvergunning voor bouwen of ontheffing is verleend of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor bouwen of ontheffing is ingediend die kan worden verleend.

bestrijdingsmiddel

bestrijdingsmiddel als bedoeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

BIJ12

uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies, zijnde onderdeel van de Vereniging Interprovinciaal Overleg.

biodiversiteit

de variabiliteit in organismen uit de gehele wereld, waaronder terrestrische, mariene en andere aquatische ecosystemen en de ecologische verbanden waar ze deel van uitmaken; de diversiteit betreft de variatie binnen soorten: genen, tussen soorten en tussen ecosystemen.

Te operationaliseren als 'de rijkdom aan planten- en diersoorten'.

Indicatoren soorten van Fries belang:

- vermeld in de Bijlage van de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- opgenomen in de Rode Lijst met de aanduiding bedreigd of extra bedreigd;
- Fryslân van buitenproportioneel belang voor de soort;
- negatieve trend van de populatie.

boskern

een min of meer aaneengesloten houtopstand met in totaal een oppervlakte van circa 5 hectare bos of meer.

bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop op grond van de regels van een omgevingsplan een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

bovenregionale behoefte

de behoefte aan nieuwe woningen, bedrijven of voorzieningen die de regionale behoefte overstijgt.

buitendijks gebied

het gebied dat niet tegen buitenwater wordt beschermd door de primaire waterkering.

buurtwinkelcentrum

een clustering van winkels die geheel of nagenoeg geheel de bewoners van een buurt of wijk waar de winkels zijn gevestigd, primair voorzien van dagelijkse behoeften en in beperkte mate van niet-dagelijkse behoeften.

CEMT-klassen III, IV en Va

de door Conférence Européenne des Ministres de Transport opgestelde indeling van binnenvaartschepen in aantal standaardtypen. De klasse waartoe een vaarweg behoort, is afhankelijk van het grootste standaardschip dat die vaarweg kan bevaren.

circulaire economie

een economisch systeem van gesloten kringlopen waarin grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde zo min mogelijk verliezen, hernieuwbare energiebronnen worden gebruikt en systeemdenken centraal staat.

complex van recreatiewoningen

een terrein van enige omvang, volgens de inrichting bestemd om meerdere recreatiewoningen in samenhang te plaatsen of geplaatst te houden, inclusief bijbehorende gemeenschappelijke faciliteiten.

dagrecreatieve inrichting

een inrichting, anders dan een verblijfsrecreatieve inrichting of een jachthaven, waar de mogelijkheid wordt geboden om te recreëren; hieronder worden mede begrepen van de inrichting deel uitmakende sportvelden en sporthallen, culturele voorzieningen, alsmede ondergeschikt winkels en horeca-inrichtingen, alle in de vorm van een niet-zelfstandige voorziening.

dakturbine

een kleine windturbine zonder mast, geplaatst op het dak van een gebouw.

detailhandel

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, verhuren of leveren van goederen aan personen die deze goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

dienstverlening

activiteiten voor het bedrijfsmatig verlenen van commerciële en niet-commerciële diensten.

dierlijke- of andere meststof

hetgeen daaronder wordt verstaan in de Meststoffenwet.

drinkwaterbedrijf

bedrijf als bedoeld in artikel 1 van de Drinkwaterwet.

dunnen

vellen dat geschiedt als verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende houtopstand.

eigenaar

hij, die krachtens eigendom of een beperkt recht het genot heeft van grond.

erfgoed van uitzonderlijke universele waarde, werelderfgoed

op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het Werelderfgoed-verdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed.

evaluatieverslag

een verslag als bedoeld in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

exoten

dieren of planten van soorten die niet van nature in Nederland voorkomen of voorkwamen en die door menselijk handelen terecht zijn gekomen in de Nederlandse natuur of dat in de nabije toekomst dreigen te doen.

Famke

de Friese archeologische monumentenkaart extra, zoals deze laatstelijk door gedeputeerde staten is vastgesteld [{Archeologische kaart \(FAMKE\) - Kaarten - Cijfers & Kaarten - Home - Provincie Fryslân}](#).

faunabeheereenheid

faunabeheereenheid als bedoeld in artikel 8.1 van de wet. Binnen een provincie zijn er een of meer faunabeheereenheden. Een faunabeheereenheid stelt voor haar werkgebied een faunabeheerplan vast. Het faunabeheerplan heeft goedkeuring nodig van gedeputeerde staten van de provincie waarin het werkgebied van de faunabeheereenheid is gelegen.

faunabeheerplan

faunabeheerplan als bedoeld in 8.1 van de wet.

friese boezem

het aaneengesloten stelsel van meren, kanalen, vaarten, gemalen en spuisluizen met eenzelfde waterpeil, dat een aanzienlijk deel van Fryslân beslaat.

ganzenfoerageergebieden

door gedeputeerde staten aangewezen percelen of gebieden die gedurende de winterperiode dienen als foerageergebieden voor grauwe gans, kolgans, brandgans of rotgans, onder voorwaarden zoals bedoeld en vastgelegd in de Nota Fryske Guozzenoanpak 2017-2020.

Gastvrij Fryslân

een Fryslân waar alles draait om slimme groei van toerisme, conform de beleidsnota Gastvrij Fryslân 2028, PS 22 april 2020, zodanig dat toerisme zorgt voor een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, een bijdrage levert aan behoud van natuur- en cultuurerfgoed en toekomstbestendige banen. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld onder andere in het inzetten op (cultuur-) toeristen die geïnteresseerd zijn in de kwaliteit en identiteit van de provincie, meer jaarrond bezoek in plaats van pieken, en meer bezoek verspreid in heel Fryslân. Het gaat vooral om toerisme gericht op het aanvullen en complementeren van het bestaande aanbod zodanig dat welvaart én welzijn vergroot worden.

gebiedsnormenkaart

een door het dagelijks bestuur vastgestelde kaart waarop per gebied een of meer normen voor inundatiefrequenties zijn toegekend.

gebruiksgerichte paardenhouderij

een paardenhouderij die op een bedrijfsmatige schaal wordt uitgeoefend, niet zijnde een productiegerichte paardenhouderij, en waar het rijden met paarden primair gericht is op de ruiter, amazone, of menner inclusief de bijbehorende huisvesting van paarden; hiermee ligt de nadruk op het recreatieve en sportieve aspect van paardrijden.

geohydrologische effecten

effecten die via het diepe grondwater optreden, zoals daling van de grondwaterstand en het afnemen van kwel.

geluidsapparaat, toestel, motorvoertuig en bromfiets

hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1, van de Wet geluidhinder.

geluidsproductieplafond

de maximaal toegestane geluidproductie op een vast fictief referentiepunt op korte afstand van de geluidbron.

gesloten bodemenergiesysteem

bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

gesloten stortplaats

een stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de wet Milieubeheer.

gezondheid

gezondheid van de mens wordt in de praktijk bepaald door vier factoren: erfelijkheid, leefstijl, de gezondheidszorg en het leefmilieu. De Omgevingswet is gericht op het beschermen van de gezondheid van de mens door middel van bescherming van het leefmilieu.

glastuinbouwbedrijf

een in hoofdzaak niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat is gericht op het telen van gewassen, waarbij de productie in kassen plaatsvindt.

griend

teelt van griendhout, het betreft hierbij het periodiek afzetten van uitlopers van meestal wilgen, wilgentenen, voor bijvoorbeeld waterbouwkundige werken en consumptief vlechtwerk.

groepsaccommodatie

een groepsverblijf met meer dan tien slaapplekken, niet zijnde mobiele kampeeronderkomens of stacaravans, bestemd voor verblijfsrecreatieve doeleinden.

grondgebonden agrarisch bedrijf

agrarisch bedrijf waarbij het gebruik van agrarische gronden in de omgeving van het bedrijf noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, in de vorm van akkerbouw, vollegrondstuinbouw, fruitteelt en boomteelt, grondgebonden veehouderij, en naar de aard daarmee vergelijkbare bedrijven.

grondgebonden veehouderij

een veehouderij waarbij voldoende grond in de omgeving van het bedrijf aanwezig is om overwegend te voorzien in de mestafzet en het benodigde ruwvoer van de veehouderij, inclusief een neventak niet-grondgebonden veehouderij die wat betreft aard en schaal ondergeschikt is aan de grondgebonden bedrijfsvoering.

grondwater

water dat vrij onder het aardoppervlak voorkomt, met de daarin aanwezige stoffen.

grondwaterbeschermingsgebied

gebied zoals bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder c van de wet.

grondwaterlichaam

samenhangende grondwatermassa.

grondwateronttrekker

de houder van een inrichting als bedoeld in artikel 13.4, tweede lid van de wet.

gunstige staat van instandhouding van een natuurlijke habitat

staat van instandhouding van een natuurlijke habitat waarvoor geldt dat:

- a. het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;
- b. de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- c. de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

gunstige staat van instandhouding van een soort

staat van instandhouding van een soort waarvoor geldt dat:

- a. uit populatie-dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- b. het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- c. er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Habitatrichtlijn

richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992 L 206).

habitat van een soort

door specifieke abiotische en biotische factoren bepaald milieu waarin de soort tijdens één van de fasen van zijn biologische cyclus leeft.

hakhout

beheersvorm van daarvoor geschikte boomsoorten. Hierbij worden de bomen periodiek afgezet op een hoogte van circa 20-30 centimeter, waarna deze weer uit kunnen lopen op de stobben, de zogenaamde slapende ogen.

herbeplanten

door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand.

herstructurering

het proces waarbij verouderde woonwijken, bedrijventerreinen en recreatieterreinen opnieuw worden ingericht en waarbij de bestaande functie van het terrein gehandhaafd blijft.

hoofdgebouw

een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt.

houtopstand

zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer; of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die twintig of meer bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

IBC bouwstof, grond, baggerspecie, achtergrondwaarde en kwaliteitsklasse wonen
hetgeen daaronder wordt verstaan in het Besluit bodemkwaliteit.

infiltratie

in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater.

in voorbereiding zijnd omgevingsplan

a. een voorontwerp-omgevingsplan of voorontwerp-herziening van een omgevingsplan, ten behoeve waarvan een besluit tot voorbereidingsbescherming is genomen;
b. een ter inzage gelegd ontwerp- omgevingsplan of ontwerp-herziening van een omgevingsplan;
c. een omgevingsplan of herziening van een omgevingsplan, voor zover over de vaststelling daarvan nog niet onherroepelijk is beslist.

ingrijpdiepte

minimale diepte van een vaarweg, die alleen incidenteel mag worden overschreden.

inheemse soort als bedoeld in artikel 5.35 van de verordening

houtopstand waarvan Nederland, al dan niet gedeeltelijk, behoort tot het natuurlijke verspreidingsgebied daarvan.

instandhouding

geheel van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding.

instandhoudingsdoelstellingen

instandhoudingsdoelstellingen als bedoeld in artikel 2.44, eerste lid van de wet.

isohypsen

lijnen die een aantal punten met dezelfde waarden van hoogte, of temperatuur verbinden.

jacht

bemachtigen, opzettelijk doden of met het oog daarop opsporen van dieren van soorten, genoemd in artikel 8.3, vierde lid van de wet, en het doen van pogingen daartoe, in een jachtveld, in overeenstemming met de regels over de uitoefening van de jacht, gesteld op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder k van de wet.

jachthaven

haven die naar zijn aard en inrichting bedoeld en geschikt is voor het in hoofdzaak aanleggen van pleziervaartuigen, met bijbehorende voorzieningen.

jachthouder

degene die op grond van artikel 8.3 van de wet gerechtigd is tot het uitoefenen van de jacht in een jachtveld.

kaart vaarwegbeheer

kaart waarop de beheerder van elke vaarweg staat aangegeven.

kampeermiddel

een tent, een tentwagen, een camper, een caravan, een stacaravan, een huifkar, of naar de aard daarmee vergelijkbare kampeermiddelen.

kampeerterrein

een terrein met standplaatsen, inclusief de bij het terrein behorende gemeenschappelijke faciliteiten, niet zijnde een kleinschalig kampeerterrein.

kantoor

gebouw of voorziening voor de bedrijfsmatige uitoefening van administratieve diensten.

kantorenplan

een door de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders vastgesteld, gemeentelijk of intergemeentelijk plan waarin de behoefte, fasering, aanleg en invulling van kantoorruimte voor een bepaalde periode binnen de gemeente of meerdere gemeenten is aangegeven; het kantorenplan kan als onderdeel worden opgenomen in een bedrijventerreinenplan.

kantorenterrein

een perceel of een cluster van aaneengesloten percelen voor een of meer kantoren en de daarbij behorende voorzieningen.

karakteristiek gebouw

een gebouw met zodanige kenmerken of een zodanige verschijningsvorm, dat het een positieve invloed heeft op de landschappelijke waarden in de omgeving, of typerend en gezichtsbepalend is voor een zekere historische tijdperiode. Het betreft in ieder geval gebouwen die zijn opgenomen op de monumentenlijst van rijk of gemeente, en gebouwen die in een omgevingsplan buitengebied zijn opgenomen in een inventarisatie van aanwezige karakteristieke gebouwen.

karakteristiek van omgeving/ kern/ landschap/ functioneel

elementen in of fysieke of functionele kenmerken van de omgeving van een functie of van een gebouw, die medebepalend zijn voor de fysieke, esthetische of functionele kwaliteit van het gebied.

kern

een stad of dorp, begrensd als bestaand stedelijk gebied.

kernwinkelgebied

het aaneengesloten gebied in een kern dat als het belangrijkste winkelcentrum van de kern kan worden aangemerkt, zowel wat betreft aantal winkels als winkelassortiment.

kleine windturbine

een installatie of bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind,

- met een horizontale as en waarvan de rotor een oppervlakte beschrijft van maximaal 40m² en een maximale wiek van ongeveer 3,5 m;
- met een horizontale as in andere vormen dan twee of drie wieken, waaronder de zogenaamde niet-wiekturbines met een verticale as.

kleinschalig kampeerterrein

een terrein in een kleinschalige opzet met een beperkt aantal standplaatsen voor kampeermiddelen, niet zijnde stacaravans, inclusief de bij die kampeermiddelen behorende gemeenschappelijke faciliteiten, welk terrein alleen in het toeristische seizoen opengesteld is en op welk terrein de kampeermiddelen ook alleen in het toeristische seizoen aanwezig zijn.

kleinschalige recreatieve voorzieningen

recreatieve voorzieningen die worden aangeboden als ondergeschikte nevenfunctie bij een hoofdfunctie op een bouwperceel, zoals een kleinschalig kampeerterrein, een kleinschalige

jachthaven, logies, groepsaccommodaties, recreatiewoningen, trekkershutten, dagrecreatieve inrichtingen.

kringlooplandbouw

een vorm van duurzame landbouw waarbij de kringloop van stoffen gesloten is. Dit betekent dat alle stoffen die door de landbouw uit een gebied verdwijnen ook weer terug worden gebracht in het gebied.

kronendak

totaal van kruinen van naast of bij elkaar staande houtopstand.

kustfundament

het gebied op een Waddeneiland dat de primaire waterkering en het bijbehorende duingebied omvat, zoals aangegeven in artikel 5.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

kwetsbare gewassen

na 1 augustus volledig nieuw ingezaaide percelen gras van minimaal 1 hectare en percelen met nog oogstbare akker- en tuinbouwgewassen. In de zin van de in deze verordening voorziene vrijstellingen voor verjagen van ganzen met ondersteunend afschot worden overjarig gras, dat wil zeggen ingezaaid vóór 1 augustus, doorgezaaid gras, afvang-gewassen op geoogste maïspelden, oogstresten en groenbemesters niet beschouwd als kwetsbare gewassen.

ladder voor duurzame verstedelijking

de verantwoording van het ruimtegebruik zoals bedoeld in § 5.1.5.4 Ladder voor duurzame verstedelijking van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

landbouw

akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw -daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen- en elke andere vorm van bodemcultuur in Fryslân.

landelijk gebied

het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied.

landelijke wooncluster

een cluster van ongeveer 20 tot 50 woningen met een eigen, attractieve woon-sfeer en een hoge beeldkwaliteit, met eventueel daarbij passende kleinschalige en milieuvriendelijke vormen van werken aan en bij huis, evenals zorgvoorzieningen en recreatieve voorzieningen.

landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten

de landschappelijke en cultuurhistorische samenhangende structuren en elementen van provinciaal belang zoals die, met inbegrip van de bijbehorende adviezen, zijn omschreven in de Structuurvisie Grutsk op 'e Romte en zijn weergegeven op de daarbij behorende kaarten.

lijst A

lijst van vaarwegen in beheer bij gedeputeerde staten van de provincie Fryslân, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

lijst B

lijst van vaarwegen in beheer bij andere op lijst B genoemde bestuursorganen niet zijnde bestuursorganen van het Rijk, de provincie of het waterschap, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

lijst C

lijst van vaarwegen in beheer bij het Dagelijks Bestuur van het waterschap, met aanduiding van naam, te onderhouden profiel, en aanduiding op kaart.

lozing in de bodem

het definitief in de bodem brengen van vloeistoffen.

maaiveld

de gemiddelde hoogteligging van de gronden ter plaatse van en direct grenzend aan een voorgenomen ontgronding.

maatgevende Hoge Waterstand (MHWS)

de maatgevende hoge waterstand voor de beroepsvaart is de waterstand, die 1 % van de tijd wordt overschreden, gemeten over een langjarige periode van tenminste 10 jaar. Voor de recreatievaart is dit 2% in het zomerhalfjaar.

maatgevende Lage Waterstand (MLWS)

de maatgevende lage waterstand voor de beroepsvaart is de waterstand, die 1 % van de tijd wordt onderschreden, gemeten over een langjarige periode van tenminste 10 jaar. Voor de recreatievaart is dit 2% in het zomerhalfjaar.

maatgevend schip

het grootste schip, dat de betreffende vaarweg vlot en veilig kan bevaren en bepalend is voor de klasse van de vaarweg en de daarin gelegen kunstwerken. De vaarwegbeheerder stelt de afmetingen van het maatgevend schip vast.

masthoogte van een windturbine

hoogte gemeten vanaf het peil tot aan de wieken-as van de windturbine.

meetcyclus

door de vaarwegbeheerder te hanteren meetcyclus waarmee periodiek kan worden bepaald hoe diep een vaarweg is.

melder

degene die de melding als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet doet.

mestbewerking:

de behandeling van dierlijke mest zonder veranderingen aan de samenstelling van het product teweeg te brengen, zoals mengen, roeren, homogeniseren, verhitting of het verwijderen van vreemde objecten.

mestvergisting

toepassing van proces-technieken gericht op het opwekken van energie uit mest of andere organische stoffen.

mestverwerking

de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals droging, bezinking, co-vergisting, vergisting of indamping van mest.

milieubeschermingsgebied

gebied waarin de kwaliteit van één of meerdere milieuaspecten bijzondere bescherming behoeft, zoals een stiltegebied en waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.

Natura 2000-gebied

gebied dat:

- a. door de bevoegde autoriteit van het land waarin het gebied is gelegen is aangewezen als speciale beschermingszone, ter uitvoering van de artikelen 3, tweede lid, onder a, en 4, eerste en tweede lid, van de Vogelrichtlijn of de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van de Habitatrichtlijn, of
- b. is opgenomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Natuurbeheerplan

het Natuurbeheerplan zoals laatstelijk vastgesteld door gedeputeerde staten.

natuurbouw

inrichtingsactiviteiten zoals uitgeoefend door een met de zorg daarvoor belast orgaan in als zodanig bij omgevingsplan aangewezen natuurgebieden.

natuurlijke habitat

geheel natuurlijke of half natuurlijke land- of waterzone met bijzondere geografische, abiotische en biotische kenmerken.

natuurlijke verjonging

een op natuurlijke wijze verkrijgen van een nieuwe houtopstand, al dan niet met toepassing van technische- of beheermaatregelen om de natuurlijke verjonging van de gewenste soort op een gewenste plaats in de gewenste dichtheden te krijgen.

natuurnetwerk Nederland

een samenhangend stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten, zoals vastgelegd in Bijlage 2.4.

nazorgplan

een nazorgplan als bedoeld in artikel 39d, van de Wet bodembescherming.

nazorgvoorziening

de voorziening ter bescherming van het milieu, als bedoeld in artikel 8.49, eerste en tweede lid, van de Wet milieubeheer.

niet-grondgebonden veehouderij, intensieve veehouderij

agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals varkens-, pluimvee-, pelsdier-, of vleeskalverhouderij, rundveemesterij, niet grondgebonden geiten-, schapenhouderij, of een combinatie van deze bedrijfstvormen, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen, met uitzondering van grondgebonden veehouderijen.

niet agrarische bedrijven in het landelijk gebied
niet aan het beheer, onderhoud, of productievermogen van het landelijk gebied gebonden
bedrijven, zoals agrarische hulpbedrijven, dienstverlenende bedrijven, horecagelegenheden en
maatschappelijke voorzieningen.

nieuw gebruik

het veranderen van gebruik van grond of bebouwing, anders dan het vervangen van bestaand
gebruik door gebruik van gelijke aard, omvang en karakter.

nieuwe bebouwing

het oprichten van bebouwing, anders dan het vervangen van bestaande bebouwing door bebouwing
van gelijke aard, omvang en karakter.

nieuwe functie

het veranderen van een functie, anders dan het vervangen van een functie door een functie van
gelijke aard, omvang en karakter.

normen

normen voor een vaarweg bestaande uit vaarwegdiepte, ingrijpdiepte, onderhoudsdiepte,
vaarwegbreedte, vrije doorvaarhoogte en beheergrenzen; zoals per vaarweg nader aangeduid op
lijst A, lijst B en lijst C.

omgevingskwaliteit

de omgevingskwaliteit omvat aspecten als cultureel erfgoed, beeldkwaliteit van bouwwerken,
stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap, inclusief de landschappelijke en
cultuurhistorische kernkwaliteiten zoals omschreven in de Structuurvisie Grutsk op 'e Romte. Het
gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke
waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en
plantensoorten. Het omvat ook de functies en kwaliteiten van ons watersysteem en verkeers- en
vervoerssysteem, en het netwerk van steden en dorpen waardoor voorzieningen en
werkgelegenheid voor iedereen binnen redelijke tijd bereikbaar zijn en waarbinnen verschillende
woon- en werkmilieus te vinden zijn.

omgevingsplan

een omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 van de wet.

omgevingsplanactiviteit

activiteit, inhoudende:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder
omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan;
- b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder
omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of
- c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

omgevingstafel

een werkwijze waarbij alle partijen die een belang vertegenwoordigen rondom de ruimtelijke
ontwikkeling, voorafgaand met elkaar om tafel gaan om:

- te komen tot de juiste locatiekeuze en een goede landschappelijke inpassing;
- te werken aan acceptatie;
- te komen tot een integrale oplossing waarin alle belangen samenkomen;
- het initiatief vervolgens verder te brengen.

omgevingsvergunning
een omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1 wet.

onderhoudsdiepte
de vastgestelde diepte tot waarop gebaggerd moet worden bij periodiek groot onderhoud, ook wel baggerdiepte genoemd.

onderhoud van een vaarweg
het onderhoud van een vaarweg omvat het houden van de vaarweg op het vastgestelde profiel, en het schoonhouden van de vaarweg, met inbegrip van het verwijderen van vuil en waterplanten.

ondersteunend afschot
het doden van dieren ter verjaging van deze dieren uit een gebied of van percelen waar ze schade veroorzaken, dreigen te veroorzaken, of hebben veroorzaakt, waarbij gebleken is dat andere verjagingsmethoden niet het gewenste effect hebben gesorteerd.

onttrekking
onttrekken van grondwater met een onttrekkingsinstallatie.

open bodemenergiesysteem
bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

oppervlaktewaterpeil
de na te streven waterstand ten opzichte van een bepaald referentieniveau, zoals de waterbeheerder dat volgens een daarvoor genomen besluit dient te handhaven.

oppervlaktewaterlichaam
samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de wet, drogere oevergebieden, en flora en fauna.

opstelling voor zonne-energie
een samenstel van bouwwerken op het maaiveld, voor het opwekken van elektriciteit of warmte door het opvangen van de straling van de zon.

overige kern
een overige bestaande kern als bedoeld in de omgevingsvisie, geen stedelijk of regionaal centrum zijnde.

overige vaarwegen
elk binnen de provincie gelegen water dat openstaat voor het openbaar scheepvaartverkeer, voor zover niet vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

overlast
door beschermde inheemse soorten veroorzaakte hinder die niet duidelijk meetbaar is als gezondheidsrisico of als economische schade.

perceel
een kadastraal perceel, en ook een gedeelte van een zodanig perceel.

perifere detailhandel

detailhandel die wat betreft volumineuze aard van de goederen, gevaar en hinder of dagelijkse bevoorrading niet meer goed inpasbaar is in de bestaande winkelcentra, zoals:

- detailhandel in brandbare of explosiegevaarlijke stoffen;
- detailhandel in auto's, boten, caravans en tenten, keukens, badkamers, meubelen, bouwmaterialen, landbouwwerktuigen, tuincentra artikelen, plant- en dierbenodigdheden, fietsen en autoaccessoires en supermarkten;
- detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit van industrie en ambacht in ter plaatse vervaardigde, bewerkte of herstellende goederen.

polderdijk

een boezemkade bij een polder waar het maaiveld lager is dan het normale waterpeil in de boezem: het betreft een kleine dijk van zo'n één tot 2 meter hoog gezien vanuit de polder. De boezemkaden zijn kleine "dijken" die lager gelegen polders beschermen tegen overstroming vanuit de boezem, net zoals normale dijken dit doen voor overstroming vanuit zee of rivieren.

productiegerichte paardenhouderij

een paardenhouderij die op een bedrijfsmatige schaal wordt uitgeoefend en waar alleen of in hoofdzaak handelingen aan of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het voortbrengen, africhten en trainen en verhandelen van paarden.

profiel

kenmerken waaraan een vaarweg moet voldoen bestaande uit het samenstel aan normen.

projectprocedure

procedure als bedoeld in afdeling 5.2 van de wet.

provinciale weg

een weg die wordt beheerd en onderhouden door de provincie Fryslân.

rechthebbende

- de gebruiker, of, bij ontstentenis van deze, de eigenaar, met dien verstande, dat wanneer de gronden in vruchtgebruik, erfpacht of opstal zijn uitgegeven, de zakelijk gerechtigde voor de eigenaar in de plaats treedt.
- In geval van inscharing geldt als rechthebbende degene, bij wie het vee in de weide is gebracht.

reconstrueren

het aanbrengen van wijzigingen op of aan een weg, parkeergelegenheid, terrein voor zover dit, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaat, waterweg of spoorweg, die verandering brengt in de bestaande of te verwachten risico's voor de grondwaterkwaliteit, met uitzondering van het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden.

recreatieve voorziening

een dagrecreatieve inrichting, een kampeerterrein, een complex recreatiewoningen, of een jachthaven.

recreatiewoning

een gebouw of deel van een gebouw dat naar de aard en inrichting is bedoeld voor verblijfsrecreatieve bewoning door een huishouden of daarmee gelijk te stellen groep van personen, dat het hoofdverblijf elders heeft.

regionale behoefte

de behoefte aan nieuwe woningen, bedrijven of voorzieningen die hoofdzakelijk voortkomt uit de aanwezige bevolking, bedrijvigheid en voorzieningen in een samenhangende regio die uit enkele gemeenten bestaat.

regionale wateren

watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk, als bedoeld in artikel 1.1 juncto Bijlage 1 van de wet.

regionale waterkering

de voormalige zeedijken en de boezemkaden zoals aangegeven in artikel 3.2 en in Bijlage 3.1 behorende bij de omgevingsverordening.

ruimtelijk inrichtingsplan

een plan waarin alle ruimtelijke zaken samenkomen in een weloverwogen en integraal ontwerpplan met het doel een optimale invulling van de locatie te bewerkstelligen waarbij de omgevingskwaliteiten van het gebied behouden blijven.

saneringsplan

een plan als bedoeld in artikel 39, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

schade veroorzaakt door beschermde diersoorten

al dan niet economische schade veroorzaakt door beschermde inheemse diersoorten aan gewassen, vee, veehouderijen, bossen, visserij, viswateren of andere vormen van eigendom die niet tot het normale bedrijfsrisico behoort. Belangrijke of ernstige schade is economische schade die door een onafhankelijke instelling, zoals een faunafonds wordt getaxeerd als bovenmatig bedrijfsrisico.

schade

de inkomensderving of de vermindering van de waarde van een onroerende zaak als begrepen in de regeling van nadeelcompensatie in afdeling 15.1 van de wet.

schadelijke stof

stof, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten, in welke vorm dan ook, waarvan hetzij in het algemeen, hetzij in het gegeven geval kan worden verwacht dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen.

schuilgelegenheid voor het hobbymatig houden van dieren

een gebouw of bouwwerk dat noodzakelijk is voor het schuilen van dieren in verband met het welzijn van de dieren.

slaapplaats ganzen

een in het water gelegen plek waar de ganzen tijdens de nachtelijke uren verblijven.

staat van instandhouding van een soort

effect van de som van de invloeden die op de betrokken soort inwerken en op lange termijn een verandering kunnen bewerkstelligen in de verspreiding en de grootte van de populaties van die soort op het grondgebied, bedoeld in artikel 2 van de Habitatrichtlijn.

standplaats

een plaats bestemd voor het plaatsen van een tent, een tentwagen, een camper, een caravan, een stacaravan, of een tenthuisje geen recreatiewoning zijnde.

stedelijke functies

functies die gekoppeld zijn aan het functioneren van kernen, zoals dorpen en steden, waaronder worden verstaan woningen, functioneel niet aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijven, zakelijke en commerciële dienstverlening, detailhandel, horeca, maatschappelijke, educatieve, culturele en religieuze voorzieningen en sportvoorzieningen, met bijbehorend stedelijk water en groen en bijbehorende infrastructuur en nutsvoorzieningen, daaronder niet begrepen windturbines, opstellingen voor zonne-energie en schuilgelegenheid voor het hobbymatig houden van dieren.

stiltegebied

gebied als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, onder b van de wet.

streefpeil

de waterstand in de Friese boezem van - 0,52 meter NAP.

structuurvisie Grutsk op 'e Romte

structuurvisie zoals vastgesteld door provinciale staten op 26 maart 2014, met bijbehorende kaarten.

taxateur

een taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consulent faunazaken van BIJ12.

transformatie

het proces waarbij verouderde woonwijken, bedrijventerreinen en recreatieterreinen opnieuw worden ingericht waarbij de bestaande functie wordt omgezet naar een andere functie.

terrein beherende organisatie

hieronder vallen: Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en It Fryske Gea.

trekganzen

beschermde inheemse ganzensoorten die natuurlijk trekgedrag vertonen en die enkel in de winterperiode in Fryslân verblijven en die buiten deze periode elders, veelal in Noord-Europa, Spitsbergen of Rusland, broeden en daar hun jongen grootbrengen. Vanuit de nota Fryske Guozzenoanpak 2017-2020 volgt dat onder trekganzen in ieder geval worden verstaan: grauwe gans, kolgans, (kleine) rietgans, brandgans, rotgans. Voor zover exemplaren van deze soorten hun natuurlijke trekgedrag hebben verloren en het gehele jaar in Fryslân verblijven geldt voor deze exemplaren dat zij niet worden beschouwd als 'trekgans'.

trekkershut

een gebouw in de vorm van een lichte constructie voor recreatief verblijf, met een maximum oppervlakte van 40m², maximaal één bouwlaag eventueel met kap, met beperkte voorzieningen.

uitbreidingslocatie

een locatie voor de uitbreiding van het bestaand stedelijk gebied van een kern bestemd voor nieuwe stedelijke functies.

vaarweg

elk binnen de provincie gelegen water dat openstaat voor het openbaar scheepvaartverkeer, voor zover vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

vaarwegbeheer

overheidszorg gericht op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van het profiel van een vaarweg, uitgezonderd het beheer van de sluizen en de bruggen.

vaarwegbeheerder

bevoegde bestuursorgaan van het overheidslichaam dat met het vaarwegbeheer is belast en als zodanig is vermeld op lijst A, lijst B of lijst C.

vaarwegbreedte

minimaal te handhaven en te onderhouden breedte van de bodem van een vaarweg conform het overzicht in de lijsten A, B en C.

vaarwegdiepte

minimale diepte van een vaarweg, op basis van de diepgang van het maximaal toegestane schip, zoals opgenomen in de lijsten A, B en C.

vaarwegprofiel

de kenmerken waaraan een vaarweg moet voldoen bestaande uit het samenstel aan normen, zoals vaarwegdiepte, ingrijpdiepte, onderhoudsdiepte, vaarwegbreedte en vrije doorvaarthoogte.

vaarwegdiepte

minimale diepte van een vaarweg op basis van de diepgang van het maximaal toegestane schip voor de vaarwegklasse.

vellen

rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

verblijfs-recreatieve inrichting

een kampeerterrein of een complex recreatiewoningen.

verruimde perifere detailhandel

detailhandel buiten of aansluitend op bestaande winkelcentra met een aanbod van niet-dagelijkse goederen waaronder worden verstaan:

- de hoofdbranches huishoudelijke en luxe artikelen, sport en spel, hobby, speelgoed, media, tuincentra, plant- en dierbenodigdheden, wit- en bruingoed doe-het-zelf, wonen;
- overige detailhandel met uitzondering van de hoofdbranches warenhuizen, kleding en mode, schoenen en lederwaren, juwelier en optiek.

voedselbos

een door mensen ontworpen productief ecosysteem met een diversiteit aan meerjarige of houtige soorten, waarvan delen (vruchten, zaden, bladeren, stengels ed.) voor de mens als voedsel dienen met ten minste drie vegetatielagen, in ieder geval bestaande uit bomen en struiken. De kruinen van de bomen en struiken bedekken, vanaf 10 jaar na aanleg, ten minste 60% van het bosperceel.

Vogelrichtlijn

richtlijn 2009/147/EG van het Europees parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PbEU 2010, L 20).

voorbereidingsbescherming

voorbereidingsbescherming met voorbeschermingsregels als bedoeld in afdeling 4.2 van de wet strekt ertoe te voorkomen dat een locatie minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van een bepaalde functie die voor die locatie is beoogd.

voormalige zeedijken

categorie regionale keringen die bij doorbraak van een primaire kering een “remmend” effect hebben op het verloop van een overstroming. Het gaat om de volgende keringen: – de Oude Bildtdijk – de dijk van de Holwerterpolder – de dijken van de vroegere Lauwerszee – de Surcher Slaperdijk – de voormalige Zuiderzeedijken tussen Lemmer en Slikkenburg (Grietenijldijk en Statendijk) – de Lindedijk en kade tussen Slikkenburg en de Lindesas – de binnendijk op Ameland ten oosten van Ballum.

voorziening

een private of publieke functie die voorziet in een maatschappelijke behoefte, niet zijnde bedrijf, winkel, horeca of kantoor, zoals een school, zorginstelling, theater, bibliotheek, stadion, sport(veld)complex, ziekenhuis, instelling van openbaar bestuur.

waterbeheerprogramma

programma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet.

waterkerende gronden

gronden in bebouwd gebied en in het kleigebied, die voldoende hoog gelegen zijn om bescherming te kunnen bieden tegen overstroming, zonder dat daarvoor boezemkades zijn aangelegd.

water-robuust bouwen

het voldoende hoog of adaptief bouwen zodat bij calamiteiten de schade van een overstroming beperkt blijft.

waterschap

Wetterskip Fryslân, Waterschap Zuiderzeeland of Waterschap Noorderzijlvest, ieder voor zover hun bevoegdheid strekt.

waterstaatswerk

oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk.

watersysteem

samenhangend geheel van een of meer oppervlakte-waterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken.

waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied

zones van milieubeschermingsgebieden die als zodanig zijn aangewezen in Bijlage 4.4.

Werelderfgoed

cultureel en natuurlijk erfgoed dat wordt beschouwd als onvervangbaar, uniek en van waarde voor de hele wereld, waarvan het van groot belang wordt geacht om te behouden en dat is ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

werk

een werk als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit.

werken bij vaarwegen

een bouwwerk, een installatie of baggerwerkzaamheden op een provinciale vaarweg of provinciaal meer.

wet

de Omgevingswet.

weidevogelkans-gebied

gebieden zoals vastgelegd in Bijlage 2.5, die bestaan uit ruime en open gebieden (zichtafstand > 400 m) met voldoende rust en waarin gevarieerde graslanden liggen die in potentie geschikt zijn voor weidevogels.

weidevogelparel

gebieden zoals vastgelegd in Bijlage 2.5, die zelfstandige 'parels' vormen buiten de weidevogel-kans-gebieden en die een hoge weidevogeldichtheid kennen.

weidevogels

soorten als bedoeld in de Weidevogelnota 2014-2020. Hieronder wordt verstaan “een groep vogels die voor het grootste deel in de broedtijd afhankelijk zijn van grasland of akkerland. Tot deze groep worden in ieder geval de steltlopers gerekend: scholekster, kievit, grutto, tureluur, wulp, watersnip en kemphaan, en kwartelkoning, zomertaling en slobbeend. Voor deze verordening worden onder weidevogels alle op de grond broedende vogelsoorten verstaan die voor hun broedsucces in hoofdzaak afhankelijk zijn van grasland en akkerland.

wezenlijke kenmerken en waarden

aanwezige natuurwaarden en, voor gebieden met een bestemming natuur, tevens potentiële natuurwaarden en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities, voor zover deze natuurwaarden en condities in het licht van de internationale biodiversiteitsdoelstellingen relevant zijn, overeenkomstig de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Natuurbeheerplan.

wildbeheereenheid

wildbeheereenheid als bedoeld in artikel 8.2 van de wet.

windturbine

een installatie of bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind, niet zijnde een kleine windturbine.

winkelcentrum

een aaneengesloten en samenhangend gebied in een bestaande kern met overwegend een winkelfunctie, dat zich manifesteert als buurtwinkelcentrum of kernwinkelgebied.

woning

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden of daarmee gelijk te stellen woonvormen.

woonplan

een door de gemeenteraad of door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld gemeentelijk of intergemeentelijk plan, waarin de behoefte, fasering, aanleg, aantallen woningen en kwaliteit van woningen van woningbouwlocaties voor een bepaalde periode binnen de gemeente of

meerdere gemeenten is aangegeven, inclusief de relatie met herstructurering van de bestaande woningvoorraad.

woonprogramma

een overzicht van de lopende en voorgenomen herstructureringsplannen en woningbouwplannen, inclusief de fasering daarvan, met een duiding van de locaties als binnenstedelijk of buitenstedelijk.

wrakingsverzoek

een schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot wraking van de adviseur of van één of meer leden van de adviescommissie.

zuinig- en meervoudig ruimtegebruik

de Friese ruimte doelmatig en slim benutten, onder andere door verschillende vormen van ruimtegebruik te combineren met het doel om verspilling van ruimte tegen te gaan.

ONTWERP

HOOFDSTUK 2 Ruimtelijk omgevingsbeleid

Afdeling 2.1 Inhoudelijke principes

Artikel 2.1 Omgevingskwaliteiten als basis

1. Een omgevingsplan voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied omvat een onderbouwing van de wijze waarop het plan rekening houdt met de aanwezige omgevingskwaliteiten, waaronder in ieder geval wordt begrepen:
 - a. een analyse van de samenhang van de ondergrond, netwerken en nederzettingsspatronen op basis van structuurvisie Grutsk op 'e Romte, en
 - b. een onderbouwing van de wijze waarop rekening gehouden wordt met de aanwezige archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden, zoals aangegeven op de Fries archeologische monumentenkaart extra.
2. Een omgevingsplan voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied, voorziet in het zorgvuldig situeren en inrichten van nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies op basis van de omgevingskwaliteiten van het gebied.
3. Een omgevingsplan bevat zo nodig regels die ertoe strekken dat de archeologische waarden en archeologische verwachtingswaarden worden beschermd.
4. Voor een nieuwe ontwikkeling of activiteit wordt een ruimtelijk inrichtingsplan met behulp van een omgevingstafel opgesteld wanneer sprake is van mogelijk grote impact op de omgevingskwaliteiten.

Artikel 2.2 Zuinig- en meervoudig ruimtegebruik

1. Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een onderbouwing van het principe van zuinig- en meervoudig ruimtegebruik, waaruit tenminste blijkt:
 - a. dat de nieuwe functie voorziet in een behoefte;
 - b. het redelijkerwijs niet mogelijk is om gebruik te maken van een bestaand bouwperceel, en
 - c. de mogelijkheden en meervoudig ruimtegebruik zijn afgewogen en indien mogelijk, worden benut.
2. In het geval in een omgevingsplan een nieuwe stedelijke functie wordt toegedeeld, moet worden onderbouwd waarom die functie redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

Artikel 2.3 Koppelen en verbinden

Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een onderbouwing van de wijze waarop nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden in het plan bijdragen aan één of meerdere opgaven voor de leefomgeving, zoals energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid en het versterken van de biodiversiteit, door het maken van slimme combinaties en het benutten van koppelkansen.

Artikel 2.4 Gezond en veilig

1. Een omgevingsplan, dat voorziet in nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies, bevat een onderbouwing van de wijze waarop effecten op de gezondheid en veiligheid zijn meegewogen in het plan.
2. Een omgevingsplan bevat, zo nodig, een onderbouwing van de wijze waarop het plan rekening houdt met het risico op wateroverlast of op overstroming vanuit de Friese Boezem, ook gezien vanuit de mogelijkheid van falen van regionale waterkeringen.
3. Een omgevingsplan stelt regels met het oog op het borgen van water-robust bouwen indien door de lage ligging van gronden een risico bestaat op overstroming of wateroverlast.

Afdeling 2.2 Stedelijke functies

Artikel 2.5 Bundeling stedelijke functies bij kernen

1. Nieuwe stedelijke functies kunnen binnen bestaand stedelijk gebied worden toegestaan, met inachtneming van de regels van deze verordening.
2. Buiten bestaand stedelijk gebied mogen bouwmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor nieuwe stedelijke functies, wanneer:
 - a. deze aansluiten op bestaand stedelijk gebied en wat betreft aard en schaal passen bij de stad of het dorp, of
 - b. dit volgens de regels in de verordening in specifieke situaties is toegestaan.

Afdeling 2.3 Wonen

Artikel 2.6 Programmering woningbouw

1. Een omgevingsplan kan mogelijkheden voor woningbouw bevatten wanneer de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw in overeenstemming zijn met een woonplan en een actueel woonprogramma dat de schriftelijke instemming van gedeputeerde staten heeft.
2. In afwijking van artikel 2.6, eerste lid kan een omgevingsplan mogelijkheden voor woningbouw bevatten die niet zijn opgenomen in een woonplan, wanneer:
 - a. is onderbouwd op welke wijze overschrijding van het woningbouwprogramma van het woonplan kan worden voorkomen door uitwisseling of fasering van plannen voor woningbouw;
 - b. de aantallen en de kwaliteit van de woningbouw passen bij aard en schaal van het dorp of de stad, en
 - c. overleg is gevoerd met gedeputeerde staten over de noodzaak van de toevoeging van het project aan het gemeentelijk woningaanbod.

Afdeling 2.4 Werken

Artikel 2.7 Programmering bedrijventerreinen en kantorenterreinen

1. Een omgevingsplan kan een nieuw bedrijven- of kantorenterein bevatten, wanneer dit in overeenstemming is met een bedrijventerreinenplan of kantorenplan, dat de schriftelijke instemming van gedeputeerde staten heeft.

2. In afwijking van artikel 2.7 kan een omgevingsplan een nieuw bedrijven- of kantorenterrein bevatten voor één of enkele bedrijven dan wel kantoren, wanneer:
 - a. sprake is van een directe, concrete behoefte van bedrijven die passen bij aard en schaal van de kern;
 - b. aangetoond is dat de functie niet inpasbaar is in leegstaande kantoren of bedrijfsgebouwen, en
 - c. aangetoond is dat de behoefte waarin wordt voorzien niet inpasbaar is op een bestaand bedrijven- of kantorenterrein in de regio.

Artikel 2.8 Natte bedrijventerreinen

1. Een omgevingsplan dat een bedrijventerrein bevat dat wordt ontsloten door een vaarweg voor de beroepsvaart, staat op dat bedrijventerrein alleen vaarweggebonden bedrijven of bedrijven met van watertransport afhankelijke omvangrijke goederenstromen, toe.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen andere bedrijven worden toegestaan, wanneer is onderbouwd dat op het terrein voldoende ruimte beschikbaar is voor de in het eerste lid genoemde bedrijven.

Artikel 2.9 Niet-agrarische bedrijven buiten bestaand stedelijk gebied

1. In een omgevingsplan kan de uitbreiding van een bestaand bedrijf, maatschappelijke voorziening, horecagelegenheid of vergelijkbare functie buiten het bestaand stedelijk gebied worden toegestaan, tot maximaal 50 procent van het bestaande bebouwde oppervlak en maximaal 50 procent van het bestaande bestemmingsvlak.
2. In afwijking van het eerste lid is een uitbreiding met meer dan 50 procent toegestaan, mits:
 - a. de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel aanzienlijk verbeteren;
 - b. de inrichting wat betreft aard en schaal past bij de omgeving, en
 - c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel van biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Artikel 2.10 Nieuwe horecagelegenheden

Onverminderd de mogelijkheden voor een nieuwe horecagelegenheid op grond van de artikelen 2.22, 2.24 en 2.25, kan in een omgevingsplan buiten het bestaand stedelijk gebied een nieuwe horecagelegenheid worden toegestaan, mits:

- a. een behoefte-onderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat de horecagelegenheid een bijdrage levert aan de gastvrijheidseconomie;
- b. redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt van vrijkomende (niet-) agrarische bebouwing, en
- c. de horecagelegenheid qua aard en schaal past bij de omgeving;
- d. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Afdeling 2.5 Detailhandel

Artikel 2.11 Detailhandel

1. Onverminderd de mogelijkheden voor ondergeschikte detailhandel op grond van de artikelen 2.22, 2.24 en 2.25, kan in een omgevingsplan detailhandel buiten het bestaande

kernwinkelgebied en het gebied direct daarop aansluitend alleen worden toegestaan wanneer sprake is van perifere detailhandel.

2. In dat geval wordt verantwoord dat:
 - a. de detailhandel geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van het kernwinkelgebied,
 - b. de detailhandel aansluit bij aard en schaal van de kern, en
 - c. vestiging in het kernwinkelgebied of het gebied direct daarop aansluitend redelijkerwijs niet mogelijk is.

Artikel 2.12 Afwijkmogelijkheid voor nieuwe detailhandel

In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan in een omgevingsplan nieuwe detailhandel worden toegestaan:

1. als onderdeel van een buurtwinkelcentrum, mits wordt verantwoord dat de detailhandel geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van kernwinkelgebieden in de omliggende kernen, of
2. als solitaire kleinschalige winkelvestiging in een woonbuurt of gemengde buurt.

Artikel 2.13 Verruimde perifere detailhandel

1. In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan in de kern Leeuwarden verruimde perifere detailhandel worden toegestaan, mits wordt verantwoord dat dit geen afbreuk doet aan de winkelfunctie van het kernwinkelgebied van Leeuwarden en aan de winkelfunctie van kernwinkelgebieden in de omgeving.
2. In afwijking van artikel 2.11, eerste lid kan detailhandel worden toegestaan, wanneer deze direct verband houdt met een grootschalige voorziening in een kern en daar een ondergeschikt deel van uitmaakt, waarbij de omvang van de detailhandel is afgestemd op de schaal van de kern.

Afdeling 2.6 Recreatie en toerisme

Artikel 2.14 Kleinschalige recreatieve voorzieningen

1. In een omgevingsplan kunnen buiten bestaand stedelijk gebied de volgende kleinschalige recreatieve voorzieningen worden toegestaan:
 - a. een kleinschalig kampeerterrein van maximaal 25 standplaatsen of een kleinschalige jachthaven met maximaal 25 ligplaatsen, op of in aansluiting op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, woning, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening;
 - b. logies, recreatiewoningen, groepsaccommodaties in bestaande bebouwing of ter vervanging van bestaande bebouwing op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, woning, bedrijf, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening;
 - c. groepsaccommodaties op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf, aansluitend op bestaande bebouwing;
 - d. maximaal 10 trekkershutten op of in aansluiting op het bouwperceel van een agrarisch bedrijf of voormalig agrarisch bedrijf, aansluitend op bestaande bebouwing;
 - e. dagrecreatieve inrichtingen tot een maximale oppervlakte van 1 ha op of in aansluiting op het erf van een agrarisch bedrijf, woning, bedrijf, horecagelegenheid of maatschappelijke voorziening, waarbij alleen ondergeschikte nieuwbouw ten behoeve van de voorziening is toegestaan;

2. In afwijking van het eerste lid, onder b kan in een omgevingsplan enige aanvullende bebouwing worden toegestaan, wanneer deze ondergeschikt is aan de bestaande bebouwing.

Artikel 2.15 Recreatieve voorzieningen

1. In een omgevingsplan kan aanpassing of uitbreiding van een bestaande of een nieuwe recreatieve voorziening worden toegestaan, waarbij:
 - a. een nieuwe recreatieve voorziening aansluit aan het bestaand stedelijk gebied van een kern, of aansluit bij een bestaande recreatieve voorziening buiten het bestaand stedelijk gebied;
 - b. de ontwikkeling wat betreft aard en schaal passend is bij de kern of de recreatieve voorziening;
 - c. een positieve bijdrage wordt geleverd aan een Gastvrij Fryslân door het bevorderen van een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, het behoud en ontwikkeling van natuur en cultuurerfgoed, of het creëren van toekomstbestendige banen.
2. De kleinschalige recreatieve voorzieningen benoemd in artikel 2.14 kunnen niet worden aangemerkt als bestaande recreatieve voorziening als bedoeld in artikel 2.15.

Artikel 2.16 Nieuwe recreatieve voorzieningen niet aansluitend aan het bestaande

1. In afwijking van de artikelen 2.14 en 2.15 kan in een omgevingsplan een nieuwe recreatieve voorziening worden toegestaan mits:
 - a. een onderzoek heeft plaatsgevonden, waaruit blijkt dat de voorziening positief kan bijdragen aan een Gastvrij Fryslân door het bevorderen van een prettige en gezonde woon- en leefomgeving, het behoud en ontwikkeling van natuur en cultuurerfgoed, of het creëren van toekomstbestendige banen;
 - b. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.
2. Wanneer sprake is van het toestaan van een nieuw complex van recreatiewoningen worden in het omgevingsplan regels gesteld ter waarborging van een bedrijfsmatige exploitatie van het complex als geheel.

Artikel 2.17 Bijzondere bepaling Waddeneilanden

In een omgevingsplan waarin een nieuwe of uitbreiding van een recreatieve voorziening op of bij een Waddeneiland is opgenomen, wordt onderbouwd op welke wijze de totale recreatiedruk op het Waddeneiland beheersbaar wordt gehouden.

Artikel 2.18 Permanente bewoning van recreatiewoningen

1. Een omgevingsplan bevat geen nieuwe mogelijkheden voor permanente bewoning van recreatiewoningen buiten het bestaand stedelijk gebied.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op recreatiewoningen die oorspronkelijk als woning zijn gebouwd.
3. In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voorzien in de omzetting van de functie van recreatiewoning naar een functie voor permanente bewoning, onder de volgende voorwaarden:
 - a. de recreatiewoningen sluiten aan op bestaand stedelijk gebied;
 - b. aard en schaal van de functiewijziging passen bij de kern, en de woningen zijn als nieuwe woningen voorzien in het woonplan als bedoeld in artikel 2.14, eerste lid;

- c. de recreatiewoningen worden sinds 1 november 2003 onafgebroken permanent bewoond;
 - d. in geval van een complex van recreatiewoningen, dit sinds 1 november 2003 minimaal 50 procent permanent bewoond en het complex niet bedrijfsmatig geëxploiteerd wordt.
4. In afwijking van het eerste en derde lid kan permanente bewoning van een recreatiewoning met een daarop gericht grondgebonden overgangsrecht, een persoonsgebonden gedoogbeschikking of een persoonsgebonden ontheffing worden toegestaan, mits deze recreatiewoningen sinds 1 november 2003 onafgebroken permanent worden bewoond.
 5. In afwijking van het eerste en vierde lid kan in een specifieke situatie met een persoonsgebonden gedoogbeschikking of met een persoonsgebonden ontheffing de permanente bewoning van een recreatiewoning tijdelijk worden toestaan.

Artikel 2.19 Transformatie verblijfsrecreatieterrein voor arbeidsmigranten

1. In afwijking van artikel 2.18 kan een omgevingsplan voorzien in de transformatie van een verblijfsrecreatieterrein voor de huisvesting van arbeidsmigranten, mits:
 - a. er aantoonbaar behoefte is aan tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten in de omgeving;
 - b. het verblijfsrecreatieterrein in redelijkheid niet meer geschikt te maken is voor verblijfsrecreatie, maar de bebouwing wel geschikt te maken is voor bewoning;
 - c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Afdeling 2.7 Landbouw

Artikel 2.20 Agrarische activiteiten grondgebonden agrarische bedrijven

1. In een omgevingsplan kunnen buiten bestaand stedelijk gebied de volgende functies of uitbreiding van functies worden toegestaan:
 - a. een nieuw grondgebonden agrarisch bedrijf of de uitbreiding van een bestaand grondgebonden agrarisch bedrijf;
 - b. een nieuw niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, uitsluitend voor zover het gaat om een bestaand niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in een Friese gemeente dat om dringende redenen van maatschappelijke aard verplaatst moet worden;
 - c. de uitbreiding van een bestaand niet-grondgebonden agrarisch bedrijf;
 - d. een nieuw glastuinbouwbedrijf of de uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf op een glastuinbouwlocatie, zoals aangegeven in Bijlage 2.1 op de kaart "Glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân";
 - e. de uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf buiten een glastuinbouwlocatie;
 - f. een nieuwe gebruiksgesichte paardenhouderij of de uitbreiding van een bestaande gebruiksgesichte paardenhouderij.
2. Bij toepassing van het eerste lid worden de volgende regels in acht genomen:
 - a. het bouwperceel van een grondgebonden agrarisch bedrijf bedraagt maximaal 3 ha, of de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt;
 - b. het bouwperceel van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf of een gebruiksgesichte paardenhouderij bedraagt maximaal 2 ha, of de bestaande oppervlakte indien deze meer bedraagt;

- c. een glastuinbouwbedrijf buiten een glastuinbouwlocatie mag worden uitgebreid met maximaal 50% van de bestaande omvang van de glasopstanden;
 - d. bij het toestaan van een nieuw grondgebonden agrarisch bedrijf, niet-grondgebonden agrarisch bedrijf of gebruiksgerichte paardenhouderij moet worden onderbouwd dat redelijkerwijs geen gebruik kan worden gemaakt van een vrijkomend bouwperceel voor agrarische of voormalig agrarische bedrijven in het landelijk gebied;
 - e. bij het toestaan van een gebruiksgerichte paardenhouderij moet worden onderbouwd dat redelijkerwijs geen geschikte locatie gevonden kan worden in aansluiting op het bestaand stedelijk gebied.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid kan worden meegewerkt aan een groter bouwperceel, mits:
- a. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel van biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking;
 - b. bij uitbreiding van een glastuinbouwbedrijf aanvullend wordt onderbouwd dat verplaatsing van het bedrijf naar de glastuinbouwlocaties Noordwest Fryslân niet haalbaar is en door de uitbreiding geen clustering van meerdere glastuinbouwbedrijven ontstaat.

Artikel 2.21 Nevenactiviteiten

Bij een grondgebonden agrarisch bedrijf kan een niet-grondgebonden agrarische neventak worden toegestaan, mits de niet-grondgebonden bedrijfsactiviteiten ondergeschikt zijn aan de grondgebonden bedrijfsactiviteiten.

Artikel 2.22 Al dan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten op het bouwperceel

1. Op een bouwperceel van een agrarisch bedrijf kunnen al dan niet aan landbouw gerelateerde nevenactiviteiten plaatsvinden, waarbij:
 - a. detailhandel slechts is toegestaan in de vorm van productie-gebonden detailhandel of detailhandel in streekproducten;
 - b. bedrijvigheid slechts is toegestaan in de vorm van lichte bedrijvigheid dan wel bij het landelijk gebied passende bedrijvigheid;
 - c. activiteiten met betrekking tot het bewerken, verwerken en vergisten van mest of andere agrarische producten slechts zijn toegestaan als deze ten dienste staan van of verband houden met de agrarische activiteiten van het agrarisch bedrijf;
 - d. voor een ondersteunende tak glastuinbouw, tot maximaal 1.500 m² aan glasopstanden per bedrijf binnen het agrarische bouwperceel kunnen worden toegestaan.
2. Aan het gebruik en de bebouwing voor de nevenactiviteiten worden zodanige regels gesteld dat deze ondergeschikt blijven aan de agrarische activiteiten en passen in de landelijke omgeving.
3. De overige bepalingen van deze verordening zijn onverkort van toepassing.

Artikel 2.23 Agrolocatie

In afwijking van artikel 2.5 kan voor de vestiging van meerdere agrarische dienstverlenende bedrijven of voorzieningen en de in artikel 2.22, eerste lid, onder c genoemde activiteiten, een nieuwe, goed ontsloten agrolocatie worden ontwikkeld, mits:

- a. redelijkerwijs geen geschikte locatie gevonden kan worden op of aansluitend op een bestaande agrolocatie, een bedrijventerrein, een glastuinbouwlocatie of een terrein voor openbare nutsvoorzieningen in de regio, en
- b. sprake is van een directe, concrete en lokale behoefte van meerdere bedrijven;
- c. er een bijdrage wordt geleverd aan de kringlooplandbouw dan wel circulaire economie.

Afdeling 2.8 Overige functies buiten bestaand stedelijk gebied

Artikel 2.24 Hergebruik vrijkomende (niet-)agrarische bebouwing

1. In afwijking van artikel 2.5, eerste en tweede lid kunnen nieuwe stedelijke functies buiten bestaand stedelijk gebied worden toegestaan wanneer sprake is van hergebruik, verbouw of vervanging van vrijkomende gebouwen, met inachtneming van de volgende voorwaarden:
 - a. de functie moet wat betreft aard en schaal passend zijn bij de omgeving;
 - b. wonen is slechts toegestaan in het hoofdgebouw en in aanwezige karakteristieke gebouwen;
 - c. detailhandel is alleen toegestaan voor zover deze verband houdt met de hoofdfunctie van het perceel en daaraan bedrijfsmatig en wat betreft omvang ondergeschikt is.
2. Bij hergebruik, verbouw of vervanging kan enige aanvullende bebouwing worden toegestaan, mits deze ondergeschikt is aan de bestaande bebouwing.
3. Bij vervanging kan de situering van de bebouwing worden gewijzigd, mits de nieuwbouw op het bestaande bouwperceel wordt geplaatst.

Artikel 2.25 Toevoegen stedelijke functies in bebouwingslinten en bebouwingsclusters buiten bestaand stedelijk gebied

1. In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan op een perceel in of aansluitend op een bestaand bebouwingslint of -cluster een nieuwe stedelijke functie worden toegestaan met inachtneming van de volgende voorwaarden:
 - a. de nieuwe functie leidt tot een afronding of verdichting van een bebouwingslint of bebouwingscluster, en
 - b. de omvang van de stedelijke functie is afgestemd op de omgeving.
2. Detailhandel is alleen toegestaan voor zover dit verband houdt met de hoofdfunctie van het perceel en daaraan bedrijfsmatig en wat betreft omvang ondergeschikt is.

Artikel 2.26 Saldoregeling woningen

In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan buiten het bestaand stedelijk gebied een nieuwe woning op een solitaire locatie worden toegestaan ter vervanging van een bestaande woning op een vergelijkbare locatie binnen de gemeente, wanneer

- a. per saldo het aantal woningen buiten het bestaand stedelijk gebied gelijk blijft of afneemt,
- b. de omvang van de woning is afgestemd op de aard en schaal van de omgeving, en
- c. de bestaande woning wordt gesloopt en de locatie van de bestaande woning aan de woonbestemming wordt onttrokken.

Artikel 2.27 Ruimte-voor-ruimte sloop beeldverstorende bebouwing

1. In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan buiten het bestaand stedelijk gebied maximaal één nieuwe woning worden toegestaan op een bestaand solitair bouwperceel, wanneer:
 - a. sprake is van sloop van 1000 m² aan beeldverstorende bebouwing op een voormalig agrarisch bouwperceel of voormalig niet-agrarisch bedrijfsperceel;
 - b. de omgevingskwaliteiten op het perceel aanzienlijk verbeteren;
 - c. de omvang van de woning is afgestemd op aard en schaal van de omgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onder a kan worden volstaan met de sloop van minder dan 1000 m², wanneer de ontwikkeling per saldo leidt tot een versterking van de omgevingskwaliteiten.
3. In afwijking van het eerste lid kunnen maximaal twee nieuwe woningen worden toegestaan op een bestaand solitair bouwperceel, wanneer sprake is van sloop van 3000 m² of meer aan beeldverstorende bebouwing.
4. In afwijking van het eerste, tweede en derde lid is sloop niet noodzakelijk, wanneer sprake is van verplaatsing van het agrarisch bedrijf om redenen van groot openbaar belang en de bestaande financieringsmogelijkheden voor verplaatsing ontbreken of ontoereikend zijn.

Artikel 2.28 Kwaliteitsarrangement

In afwijking van artikel 2.5, tweede lid en derde lid kan een nieuwe stedelijke functie op een bestaand bouwperceel in het landelijk gebied worden toegestaan, mits:

- a. de ontwikkeling bijdraagt aan de sociale of economische vitaliteit van het platteland, en
- b. de omgevingskwaliteiten op en rond het perceel aanzienlijk verbeteren;
- c. de ontwikkeling een bijdrage levert aan andere opgaven en ambities, zoals herstel biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, werkgelegenheid of landschapsversterking.

Artikel 2.29 Reclame-uitingen

In een omgevingsplan voor het gebied buiten het bestaand stedelijk gebied kunnen reclamemasten worden toegestaan, met in achtneming van de volgende voorwaarden:

- a. niet grondgebonden reclamemasten sluiten zoveel mogelijk aan bij het bestaand stedelijk gebied; en
- b. de reclamemasten passen bij de omgevingskwaliteiten in het gebied.

Afdeling 2.9 Kustverdediging

Artikel 2.30 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen buiten aaneengesloten bebouwd gebied

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op een reserveringszone voor versterking van een primaire waterkering buiten aaneengesloten bebouwd gebied, zoals aangegeven in Bijlage 3.3 op de kaart Reserveringszones primaire waterkeringen, wordt de geometrische begrenzing van de reserveringszone vastgelegd.
2. Binnen de in het eerste lid genoemde reserveringszones mogen alleen worden toegestaan:
 - a. uitbreiding van bestaande, aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijven, mits dit geen onomkeerbare belemmering

- vormt voor de versterking van de waterkering en hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder;
- b. uitbreiding van een bestaande woning, een bestaande recreatiewoning, of een bestaand, niet aan het beheer, onderhoud of productievermogen van het landelijk gebied gebonden bedrijf, met maximaal 10 procent van het bestaande bebouwde oppervlak;
 - c. bebouwing voor openbare nutsvoorzieningen, voor beheer van natuur of van hulpdiensten en voor waterstaatkundig beheer en onderhoud, voor zover deze bebouwing redelijkerwijs niet buiten de reserveringszone kan worden opgericht.

Artikel 2.31 Afwijkingsmogelijkheid

In afwijking van artikel 2.30, tweede lid kan nieuwe bebouwing binnen een reserveringszone worden toegestaan, wanneer:

- a. sprake is van redenen van openbaar belang,
- b. versterking van de waterkering niet onomkeerbaar wordt belemmerd, en
- c. advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder.

Artikel 2.32 Reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen binnen aaneengesloten bebouwd gebied

1. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op een reserveringszone voor versterking van een primaire waterkering binnen aaneengesloten bebouwd gebied, zoals aangegeven in Bijlage 3.3 op de kaart Reserveringszones primaire waterkeringen, wordt de geometrische begrenzing van de reserveringszone vastgelegd.
2. In een omgevingsplan dat betrekking heeft op de gronden binnen deze reserveringszone, mogen nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing worden toegestaan, mits dit geen onomkeerbare belemmering oplevert voor versterking van de waterkering en hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder.

Artikel 2.33 Buitendijks bouwen

In een omgevingsplan dat betrekking heeft op buitendijks gebied in het IJsselmeer, of in de bestaande havenkom van Harlingen zoals aangegeven in Bijlage 2.2 op de kaart Buitendijkse gebieden, worden geen bouw- en gebruiksmogelijkheden opgenomen voor nieuwe recreatieve voorzieningen, nieuwe stedelijke functies of nieuwe bedrijven.

Artikel 2.34 Afwijkingsmogelijkheden

1. In een omgevingsplan kunnen in afwijking van artikel 2.32 bouw- en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen voor:
 - a. een jachthaven, watergebonden bedrijven, kleinschalige voorzieningen voor strand- en waterrecreatie, en vergelijkbare watergebonden functies;
 - b. nieuwe functies waaronder woningbouw, op een bestaande bedrijven-, woon-, of recreatielocatie, die wordt geherstructureerd of getransformeerd.
2. De in het eerste lid genoemde functies kunnen worden toegestaan, mits:
 - a. de mogelijkheden worden afgewogen ten opzichte van het risico op calamiteiten bij overstroming, waarbij de risico's worden beperkt door water-robuust te bouwen en rekening wordt gehouden met toekomstige stijging van het waterpeil;
 - b. versterking van de waterkering niet onomkeerbaar wordt belemmerd;
 - c. er geen beperkingen optreden voor de beroepsscheepvaart;

- d. de mogelijkheden geen afbreuk doen aan de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten en de natuurlijke waarden van de omgeving;
- e. advies is gevraagd aan de waterbeheerder en voor zover nodig de vaarwegbeheerder.

Artikel 2.35 Afsluitdijk

In afwijking van artikel 2.1 en artikel 2.32 kan een omgevingsplan bouw- en gebruiksmogelijkheden bieden voor nieuwe bijzondere stedelijke en recreatieve functies op en bij de Afsluitdijk, met inachtneming van de voorwaarden in artikel 2.34, mits de betrokken gemeente en gedeputeerde staten daarover overeenstemming hebben bereikt en deze functies passen binnen een beleidskader waarmee provinciale staten hebben ingestemd.

Artikel 2.36 Kustfundament Waddeneilanden

1. Voor de herbouw en verbouw of uitbreiding van bebouwing in het kustfundament, als bedoeld in artikel 5.39 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarvan de geometrische begrenzing is aangegeven bij ministeriële regeling, geldt dat bouw- en gebruiksmogelijkheden die bij recht of ontheffingsbevoegdheid zijn opgenomen in een ruimtelijk plan, dat voor de datum van inwerkingtreding van deze verordening in werking is getreden en onherroepelijk is, mogen worden benut, waarbij een uitbreiding van het bestaande grondoppervlak met ten hoogste 10 procent in ieder geval is toegestaan.
2. In afwijking van het eerste lid mogen in een omgevingsplan voor gronden die in het kustfundament liggen, nieuwe en uitbreiding van bestaande bebouwing met meer dan 10 procent worden toegestaan, mits in het omgevingsplan is verantwoord dat hierdoor geen belemmering ontstaat voor de instandhouding of versterking van het zandige deel van het kustfundament, hierover advies is gevraagd aan de waterkeringbeheerder en de overige bepalingen van deze verordening voor het oprichten van bebouwing in acht worden genomen.

Afdeling 2.10 Werelderfgoederen

Artikel 2.37 Beschermen werelderfgoederen

1. Binnen de begrenzing van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid worden in het omgevingsplan regels opgenomen gericht op de instandhouding of versterking van de kernkwaliteiten van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde.
2. De begrenzing van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid is aangeduid in de ministeriële regeling als bedoeld in artikel 7.3, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
3. De kernkwaliteiten van het Erfgoed van uitzonderlijke universele waarde Koloniën van Weldadigheid zijn aangeduid en nader uitgewerkt in Bijlage 2.3 bij deze verordening.

Afdeling 2.11 Natuurgebieden natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.38 Natuurnetwerk Nederland

1. Gebieden die het natuurnetwerk Nederland vormen zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.
2. De wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden aangewezen als natuurnetwerk Nederland worden omschreven in het Natuurbeheerplan, dat gedeputeerde staten jaarlijks vaststellen.
3. Voor zover gebieden aangewezen als natuurnetwerk Nederland ook Natura 2000-gebieden betreffen, zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden eveneens omschreven in de aanwijzingsbesluiten van deze Natura 2000-gebieden.

Artikel 2.39 Wezenlijke kenmerken en waarden

1. Regels in een omgevingsplan zijn gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die onderdeel vormen van het natuurnetwerk Nederland.
2. Een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland.
3. Een omgevingsplan voor gronden gelegen nabij het natuurnetwerk Nederland maakt geen nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.40 Voortzetting bestaand gebruik

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, eerste lid is voortzetting van bestaand gebruik met de bijbehorende toedeling van functies mogelijk, voor zover gronden binnen het natuurnetwerk Nederland nog niet zijn verworven, of nog niet zijn ingericht en worden beheerd voor natuurontwikkeling.

Artikel 2.41 Toedeling functie natuur en bos in omgevingsplan

De gemeente deelt aan gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland in een omgevingsplan de functie van natuur of bos toe, op het moment dat:

- a. de eigenaren van de desbetreffende gronden daarom verzoeken, of
- b. de gronden zijn verworven of ontpacht ten behoeve van het realiseren van de natuurfunctie.

Artikel 2.42 Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen in geval van openbaar belang

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, tweede lid kan een omgevingsplan nieuwe activiteiten en ontwikkelingen toestaan op gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland, wanneer:

- a. sprake is van een openbaar belang waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn, en
- b. schade door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk wordt beperkt als fysiek-ruimtelijk en wat betreft uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is, en

- c. de gevolgen van de activiteit of ontwikkeling zodanig worden gecompenseerd, dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit, oppervlakte of samenhang in het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.43 Nieuwe activiteiten en ontwikkelingen op gronden nabij NNN

In afwijking van het bepaalde in artikel 2.39, derde lid kan een omgevingsplan nieuwe activiteiten en ontwikkelingen toestaan op gronden die zijn gelegen nabij het natuurnetwerk Nederland, mits:

- a. er geen reële alternatieven zijn, en
- b. schade door mitigerende maatregelen zoveel wordt beperkt als fysiek-ruimtelijk en wat betreft uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling redelijkerwijs mogelijk is, en
- c. resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit en samenhang van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 2.44 Voorkeursvolgorde bij compensatie

1. In geval van compensatie als bedoeld in artikel 2.42, onder c en artikel 2.43, onder c, wordt de volgende voorkeursvolgorde aangehouden:
 - a. inrichting en toedeling van functie van vervangend areaal voor de ontwikkeling van natuurwaarden aansluitend op of nabij het gebied waar de beoogde ontwikkeling plaatsvindt;
 - b. ontwikkeling van gelijkwaardige natuurwaarden in bestaand natuurgebied, of inrichting en toedeling van functie van vervangend areaal voor de ontwikkeling van natuurwaarden op afstand van het gebied waar de beoogde ontwikkeling plaatsvindt, met behoud van voldoende samenhang in het natuurnetwerk Nederland;
 - c. storting van een financiële bijdrage in een compensatiefonds, die voldoende hoog is om het netto verlies te compenseren door ontwikkeling van natuurwaarden.
2. In geval van compensatie als bedoeld in het eerste lid:
 - a. wordt bij het plan een verantwoording opgenomen over de aard, omvang en het tijdvak van realisatie van de mitigerende en compenserende maatregelen en de begrenzing van het compensatiegebied, en
 - b. wordt de wijze waarop tenuitvoerlegging van de daarvoor benodigde maatregelen en ingrepen plaatsvindt, feitelijk en planologisch gewaarborgd.

Artikel 2.45 Eén op één begrensde beheergebieden binnen NNN

1. De artikelen 2.39 tot en met 2.44 zijn niet van toepassing op de één op één begrensde beheergebieden, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.
2. Voor de gebieden als bedoeld in het eerste lid geldt dat in een omgevingsplan:
 - a. wordt voorzien in een toedeling van functies met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, met inbegrip van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, waarbij normaal agrarisch gebruik en daarbij behorende bebouwing, waaronder begrepen nevenactiviteiten zoals bedoeld in artikel 2.22 mogelijk zijn.
 - b. een eventuele onvermijdelijke ruimtelijke ingreep wordt afgewogen ten opzichte van de wezenlijke kenmerken en waarden, waarbij de mogelijkheden voor mitigatie en vervolgens compensatie van natuurwaarden en herbegrenzing van beheergebieden worden betrokken.

Artikel 2.46 Aanpassen geometrische begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van het natuurnetwerk Nederland aan te passen, ten behoeve van een ontwikkeling als bedoeld in artikel 2.42 of 2.45 dan wel ten behoeve van een herbegrenzing van het natuurnetwerk Nederland die nodig is om de realisatie van het natuurnetwerk Nederland te bevorderen.

Afdeling 2.12 Natuurgebied buiten natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.47 Geometrische begrenzing

Als natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland zijn aangewezen de gebieden waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.4.

Artikel 2.48 Beschermingsregime

1. Regels in een omgevingsplan voor gronden die deel uitmaken van een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland, zoals bedoeld in artikel 2.47 zijn gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.
2. In natuurgebieden buiten het natuurnetwerk Nederland is normaal agrarisch gebruik en daarbij behorende bebouwing, waaronder begrepen nevenactiviteiten zoals bedoeld in artikel 2.22, mogelijk.

Artikel 2.49 Ontwikkelingen in natuur buiten NNN

In afwijking van artikel 2.48 kan een ontwikkeling in een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland worden toegestaan, wanneer:

- a. sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang;
- b. de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep, en
- c. de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken of te compenseren moeten zoveel mogelijk worden benut.

Artikel 2.50 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van natuurgebieden buiten het natuurnetwerk Nederland aan te passen ten behoeve van een ontwikkeling als bedoeld in artikel 2.49.

Afdeling 2.13 Weidevogelkans-gebieden en weidevogelparels

Artikel 2.51 Geometrische begrenzing

Als weidevogelkans-gebied of weidevogelparels zijn aangewezen de gebieden waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 2.5.

Artikel 2.52 Beschermingsregime

Een omgevingsplan voor gronden die gelegen zijn in of op korte afstand liggen van de gebieden als bedoeld in artikel 2.51 bevat regels waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt

gehandhaafd, waarbij de agrarische productiefunctie en de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven zijn toegestaan.

Artikel 2.53 Afwijken in geval van noodzakelijke ruimtelijke ingrepen van openbaar belang

Van artikel 2.52 kan worden afgeweken voor een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

- a. de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep;
- b. de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken worden zo veel mogelijk benut, en
- c. wanneer sprake is van het verloren gaan van gebied groter dan een halve hectare, dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is als bedoeld in artikel 2.52, wordt dit door het bevoegd gezag financieel gecompenseerd door storting van een bedrag in een weidevogelfonds voordat het omgevingsplan wordt vastgesteld.

Artikel 2.54 Compensatiebedrag

1. Het areaalverlies van het gebied dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is wordt berekend in hectares en ares.
2. Het compensatiebedrag voor het areaalverlies van de weidevogels bestaat uit twaalf jaarvergoedingen van het pakket tarief compensatiebedrag, verhoogd met een opslag van 7,5% voor administratiekosten.

Artikel 2.55 Aanpassing begrenzing

Gedeputeerde staten zijn bevoegd de geometrische begrenzing van het weidevogelkans-gebied aan te passen overeenkomstig de gebieden 'open grasland' in het Natuurbeheerplan.

HOOFDSTUK 3 Water

Afdeling 3.1 Algemeen

Artikel 3.1 Toedeling watersysteembeheer

Het waterschap is belast met het beheer van het watersysteem, zoals omschreven in artikel vier van het reglement voor het betreffende waterschap.

Afdeling 3.2 Regionale Waterkeringen

Artikel 3.2 Aanwijzing regionale waterkeringen

1. Als regionale waterkeringen zijn aangewezen polderdijken, waterkerende gronden en voormalige zeedijken, waarvan de ligging is vastgelegd op Bijlage 3.1 “Regionale Waterkeringen”.
2. De geometrische begrenzingen zijn nader bepaald in de legger bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet.

Artikel 3.3 Omgevingswaarden regionale waterkeringen

1. De als regionale waterkeringen aangewezen polderdijken en waterkerende gronden dienen te voldoen aan de omgevingswaarden, uitgedrukt in de kans op het voorkomen van een hydraulische belasting die de waterkering minimaal moet kunnen keren, zoals vermeld op de kaart “Regionale Waterkeringen” opgenomen in Bijlage 3.1.
2. Voor de voormalige zeedijken is de omgevingswaarde dat deze dijken, uitgezonderd zettingen en bodemdaling, behouden blijven in de toestand van 2014, zoals aangegeven op de Algemene Hoogtekaart Nederland.
3. Aan de omgevingswaarden zoals bedoeld in het eerste lid wordt uiterlijk voldaan met ingang van 31 december 2027.
4. De omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen zoals bedoeld in het eerste lid, zijn resultaatsverplichtingen.
5. De omgevingswaarden worden ook in acht genomen in het waterbeheerprogramma.

Artikel 3.4 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

1. Voor het voldoen aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen -polderdijken, kunnen gedeputeerde staten op verzoek van de waterbeheerders een ontheffing verlenen.
2. De ontheffing kan in ieder geval worden verleend in gevallen waarin:
 - a. het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is;
 - b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschap de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen, dat niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde, of
 - c. ondanks de verrichte handelingen daartoe niet binnen een passende termijn is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde, vanwege de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

Artikel 3.5 Monitoring en beoordeling van de veiligheid

1. De beoordeling van de veiligheid van de polderdijken die zijn aangemerkt als regionale keringen wordt uitgevoerd door een visuele inspectie en een door de beheerder te verrichten zes-jaarlijkse veiligheidsbeoordeling.
2. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met de beheerder en voor aanvang van de zes-jaarlijkse veiligheidsbeoordeling, een voorschrift vast voor de veiligheidsbeoordeling van regionale waterkeringen. Het voorschrift bevat minimaal de ontwerp-waterstanden, een omschrijving van de wijze waarop de veiligheid moet worden beoordeeld, en de periode voor uitvoering van de toetsing.
3. De beoordeling van de veiligheid van de voormalige zeedijken wordt door de beheerder uitgevoerd door een jaarlijkse visuele inspectie.

Artikel 3.6 Monitoring en verslag beoordeling veiligheid

1. Het waterschap brengt vanwege de zorg die op hem rust voor de handhaving van de veiligheidsnorm bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, iedere zes jaren verslag uit aan gedeputeerde staten over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale waterkeringen onder zijn beheer.
2. Het verslag, bedoeld in het eerste lid, bevat een beoordeling van de veiligheid. Die beoordeling geschiedt onder meer in het licht van de omgevingswaarde, de technische leidraad en de voorschriften bedoeld in artikel 3.3 en de legger bedoeld in artikel 2.39 van de wet.

Afdeling 3.3 Waterkwantiteit

Artikel 3.7 Kans op overstroming vanuit regionale wateren

1. Voor de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, gelden de omgevingswaarden als bedoeld in artikel 3.8.
2. De omgevingswaarden bedoeld in artikel 3.8 gelden voor de gebieden die zijn aangewezen op de kaart "Omgevingswaarden regionale wateroverlast" in Bijlage 3.2.
3. Het waterschap werkt voornoemde omgevingswaarden uit op de gebiedsnormenkaarten.
4. De omgevingswaarden voor de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren zijn inspanningsverplichtingen.
5. Aan de omgevingswaarden wordt voldaan met ingang van 31 december 2027.
6. De omgevingswaarden worden in acht genomen in het waterbeheerprogramma.
7. Buiten de primaire en regionale kering wordt geen norm vastgelegd.

Artikel 3.8 Omgevingswaarden voor kans op overstroming van regionale wateren

Onderstaande omgevingswaarden gelden voor de kans op overstroming van regionale wateren:

- a. voor grasland: eens in de 10 jaar (1/10:afwijkingpercentage maaiveldcriterium (5%));
- b. voor mais: eens in de 25 jaar (1/25 (afwijkingpercentage maaiveldcriterium 5%));
- c. voor overige landbouw, inclusief hoogwaardige akkerbouw: eens in de 50 jaar ((afwijkingpercentage maaiveldcriterium 1%));
- d. voor bebouwd gebied: eens in de 100 jaar (1/100 (afwijkingpercentage maaiveldcriterium 0%)).

Artikel 3.9 Uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden bergings- en afvoercapaciteit

In gevallen waarin het niet doelmatig is om aan de omgevingswaarden te voldoen, kan het waterschap aan gedeputeerde staten gemotiveerd verzoeken, te bepalen dat kan worden afgeweken van de in de artikel 3.8 opgenomen omgevingswaarde.

Artikel 3.10 Regels rangorde bij waterschaarste

1. In geval van onmiddellijke of dreigende waterschaarste wordt voor het beheer van de in artikel 3.14, vierde lid Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
 - a. doorspoeling van landelijk gebied om botulisme en blauwalgen te voorkomen als er een risico voor de volksgezondheid bestaat;
 - b. onttrekking voor proceswater of gietwater voor de glastuinbouw;
 - c. doorspoeling om verzilting en verontreiniging van oppervlaktewater te bestrijden voor de onttrekking van proceswater en giet-water voor de glastuinbouw;
 - d. beregening van akker- en tuinbouwgewassen anders dan voorzien in het tweede lid, onder a.
2. In geval van onmiddellijke of dreigende waterschaarste wordt voor het beheer van de in artikel 3.14, vijfde lid Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, voor de regionale wateren achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:
 - a. beregening van akker- en tuinbouwgewassen, sportvelden en greens;
 - b. doorspoeling tegen verzilting en verontreiniging voor beregening van akker- en tuinbouwgewassen;
 - c. peilhandhaving in klei- en zandgebieden;
 - d. peilhandhaving, eventueel doorspoeling in niet-kwetsbare natuurgebieden;
 - e. onttrekking voor beregening van gras en maïs uit oppervlaktewater;
 - f. de afvoer van zoet water op de Wadden- en Noordzee voor de visintrek;
 - g. doorspoeling om botulisme en blauwalgen te bestrijden, voor zover sprake is van overlast zonder dat de volksgezondheid in het geding is;
 - h. doorspoeling voor de elektriciteitscentrale Noardburgum;
 - i. beperking bediening sluizen.

Afdeling 3.4 Waterbeheerprogramma

Artikel 3.11 Inhoud waterbeheerprogramma

1. Het waterbeheerprogramma bevat, naast het bepaalde in artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, ten minste:
 - a. de beschrijving van de bestaande toestand van het watersysteem waarover het beheer zich uitstrekt;
 - b. het beleid inzake het beheer van de watersystemen gericht op de aan de watersystemen toegekende functies en doelstellingen;
 - c. de beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering voor de realisering van de gestelde doelen;
 - d. een raming van de kosten van de, gedurende de planperiode, te nemen maatregelen, inzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen omslagen, of heffingen in de planperiode;
 - e. het gewenste grondwater- en oppervlaktewaterregiem voor de aan het oppervlaktewater en het freatisch grondwater toegekende functies;

- f. één of meer kaarten, waarop de bestaande en geplande waterstaatswerken staan aangegeven.
- 2. Het waterbeheerprogramma is voorzien van een toelichting, waarin ten minste zijn opgenomen:
 - a. de aan het plan ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de eventueel uitgevoerde onderzoeken;
 - b. een overzicht van de strategische doelstellingen in het waterprogramma, die worden gerealiseerd door het uitvoeren van de in het eerste lid, onder c, genoemde maatregelen.

Artikel 3.12 Voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma

Het waterschap rapporteert ten minste één maal per jaar aan gedeputeerde staten over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma met inbegrip van de eventuele uitwerkingsplannen, de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt en de redenen van eventuele afwijkingen en de voorgestelde maatregelen.

Afdeling 3.5 Aanleg en beheer van waterstaatswerken

Artikel 3.13 Legger

De legger bevat naast het in artikel 2.39, eerste lid van de wet bepaalde in ieder geval:

- a. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de werken genoemd in de wet;
- b. een aanduiding van de exacte reserveringszones die nodig zijn voor de toekomstige versterking van de primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 5.38 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 3.3.
- c. ten aanzien van lijst C, Bijlage 3.4 behorende bij deze verordening: de ligging, het vaarwegprofiel, gecombineerd met het hydrologische en ecologische profiel en de vaarwegklasse E, of F.

Artikel 3.14 Uitzondering leggerplicht

Gedeputeerde staten kunnen voor waterstaatswerken vrijstelling verlenen van de leggerplicht vorm, afmeting en constructie, wanneer deze waterstaatswerken zich naar hun aard of functie niet lenen voor omschrijving van die elementen, of die geringe afmetingen hebben.

Afdeling 3.5 Peilbesluiten

Artikel 3.15 Aanwijzing verplichte peilbesluiten

Het waterschap stelt één of meer peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen onder zijn beheer. De verplichting tot het vaststellen van peilbesluiten geldt voor gebieden met oppervlaktelichamen die onder normale omstandigheden zowel jaarrond watervoerend zijn als ook ingericht zijn om water af te voeren naar, of te ontvangen van, andere oppervlaktewateren.

Artikel 3.16 Inhoud peilbesluit

Een peilbesluit als bedoeld in artikel 3.15 gaat vergezeld van een kaart met de begrenzing van het gebied waarop het peilbesluit betrekking heeft en van een toelichting waarin ten minste zijn opgenomen:

- a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en uitkomsten van de verrichte onderzoeken;
- b. een aanduiding van de veranderingen van de waterstanden ten opzichte van de bestaande situatie;
- c. een aanduiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de diverse belangen;
- d. een omschrijving van hoe de waterstanden zich verhouden tot de voor het gebied vastgestelde gewenste peilbeheer.

Afdeling 3.6 Grondwater

Artikel 3.17 Uitzondering vergunningplicht

1. Een vergunning voor een open bodemenergiesysteem is niet vereist voor systemen met een pompcapaciteit die niet meer bedraagt dan 10 m³ per uur.
2. Het verbod op het installeren, in exploitatie nemen, of het hebben van een open bodemenergie-systeem in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, als bedoeld in de artikelen 4.15, sub l en 4.19, sub k, is onverminderd van toepassing.

Artikel 3.18 Aanvraagformulier grondwatervergunning

Gedeputeerde staten stellen een formulier vast voor het aanvragen van een vergunning als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid van de wet.

Artikel 3.19 Registratieplicht

1. Degene die water onttrekt aan of infiltreert in een grondwaterlichaam voor de openbare drinkwatervoorziening, van een bodemenergiesysteem of van industriële toepassingen in onttrokken hoeveelheden van meer dan 150.000 m³ per jaar is verplicht:
 - a. de omvang en de periode van de onttrekking op te geven aan gedeputeerde staten;
 - b. de hoeveelheden water die worden onttrokken te meten en daarvan aantekening te houden;
 - c. ieder jaar in de maand januari of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen een maand na die beëindiging aan gedeputeerde staten opgave te verstrekken van de in het voorafgaande respectievelijk het lopende kalenderjaar per kwartaal onttrokken hoeveelheden water;
 - d. bij de onder c bedoelde opgave kennis te geven van wijzigingen die zich in het voorafgaande respectievelijk het lopende kalenderjaar hebben voorgedaan met betrekking tot de bij de opgave bedoeld onder a verstrekte gegevens.
2. Degene die water infiltreert in een grondwaterlichaam is verplicht de kwaliteit van het te infiltreren water bedoeld in het eerste lid te meten, te registreren en daarvan aan gedeputeerde staten opgave te doen.
3. Gedeputeerde staten kunnen, na overleg met het waterschap, regels stellen over de wijze van meting en registratie.

Artikel 3.20 Grondwaterregister

1. Gedeputeerde staten houden een register bij waarin installaties worden ingeschreven met vermelding van de gegevens die op grond van artikel 3.18, eerste lid worden verstrekt. Voorts worden daarin vermeld de vergunningen op grond waarvan de onttrekking of de infiltratie plaatsvindt.
2. Het waterschap houdt een register van onttrekkingen en infiltraties bij waarin in ieder geval de door haar verleende vergunningen en meldingen en de feitelijk onttrokken of geïnfilterde hoeveelheden per jaar per vergunninghouder worden opgenomen.
3. Het waterschap verstrekt de op grond van het tweede lid geregistreerde gegevens aan gedeputeerde staten die deze in het provinciale register opnemen.

Artikel 3.21 Ambtshalve inschrijving in grondwaterregister

1. Gedeputeerde staten kunnen een installatie die niet op grond van artikel 3.19 aan hen is gemeld, ambtshalve in het register inschrijven.
2. Bij toepassing van het eerste lid wordt als datum van de inschrijving aangehouden de datum waarop de onttrekking is aangevangen.

Afdeling 3.7 Zwemwater

Artikel 3.22 Toepassingsbereik

De regels in deze paragraaf gaan over zwemlocaties die op grond van artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving door gedeputeerde staten zijn aangewezen en zijn weergegeven op de kaart in Bijlage 3.5.

Artikel 3.23 Doel van de regeling

De regels zijn gesteld met het oog op de veiligheid en gezondheid van gebruikers van zwemlocaties en zijn meer specifiek gericht op:

- a. het behoud en de verbetering van de zwemwaterkwaliteit;
- b. het behoud en de verbetering van de veiligheid en hygiëne, en
- c. het voorkomen van verdrinking en letsel van gebruikers op en in de directe omgeving van een zwemlocatie.

Artikel 3.24 Specifieke zorgplicht

1. De houder van een zwemlocatie die gedurende het badseizoen gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een daartoe door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocatie als bedoeld in artikel 3.22, die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen bedoeld in artikel 3.23 is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van de houder van de zwemlocatie kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

- a. de veiligheid en de hygiëne van gebruikers van de zwemlocatie wordt gewaarborgd, en
- b. alle adequate maatregelen worden genomen om verdrinking en verwonding van of letsel bij gebruikers van de zwemlocatie te voorkomen, en
- c. alle passende maatregelen worden genomen om:
 1. in zijn algemeenheid verslechtering of achteruitgang van de zwemwaterkwaliteit te voorkomen;
 2. ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet, te voorkomen.

Artikel 3.25 Verplichtingen houder zwemlocatie

De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor adequaat beheer en onderhoud van de zwemlocatie gericht op de veiligheid en hygiëne van gebruikers.

Artikel 3.26 Voldoende toezicht op veiligheid gebruikers

De houder van een zwemlocatie waarvan de toegang afgesloten kan worden voor gebruikers en die entree heft aan de gebruikers van de zwemlocatie, houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de gebruikers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek.

Artikel 3.27 Onderzoek

De houder van een zwemlocatie voert dagelijks, of zo frequent als mogelijk, onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van bezoekers.

Artikel 3.28 Meldplicht

De houder van een zwemlocatie meldt onverwachte situaties met negatieve gevolgen voor de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie, zo snel mogelijk aan gedeputeerde staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.29 Maatregelen

1. De houder van een zwemlocatie treft op basis van het zwemwaterprofiel de maatregelen ter verbetering en behoud van de zwemwaterkwaliteit die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend.
2. De houder van een zwemlocatie neemt maatregelen om de zwemwaterkwaliteitsklasse van de zwemlocatie op ten minste “aanvaardbaar” te houden, als bedoeld in artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 3.30 Zwemwaterbeheersmaatregelen

1. De houder van een zwemlocatie treft passende zwemwaterbeheersmaatregelen als:
 - a. uit het jaarlijkse onderzoek naar de veiligheid als bedoeld in artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving blijkt dat de veiligheid en hygiëne niet voldoen aan de eisen;
 - b. door monitoring van de beheerder van het oppervlaktewater of door inspectie van de omgevingsdienst wordt vastgesteld dat op de zwemlocatie sprake is van zwemwaterverontreinigingen door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.

2. Het eerste lid is van toepassing vanaf het moment dat de houder van een zwemlocatie door gedeputeerde staten in kennis is gesteld over de resultaten van de monitoring of de inspectie.

Artikel 3.31 Informatieplicht

1. De houder van een zwemlocatie informeert gebruikers van de zwemlocatie:
 - a. waar de grens ligt tussen het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden, en het overige water; en
 - b. waar zich mogelijk gevaren voordoen voor zwemmers en baders binnen het deel van het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden.
2. De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor een afbakening van de zwemzone, zodat bezoekers in deze zone niet in aanraking komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de bezoekers in gevaar kunnen brengen.

Artikel 3.32 Overige verplichtingen

1. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat de stranden langs het zwemwater schoon en egaal zijn.
2. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat het talud van het zwemwater een helling heeft van maximaal 20% tot het punt waar het zwemwater een diepte heeft van 1,50 meter.

Artikel 3.33 Springvoorzieningen

1. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat er alleen springvoorzieningen zijn waar het zwemwater dieper is dan 1,40 meter.
2. Een springvoorziening bestaat uit startblokken als het zwemwater een diepte heeft tussen 1,40 en 2,00 meter.
3. Een springvoorziening is aan de zijkanten van leuningen voorzien als het loopvlak zich op een hoogte van meer dan 1 meter boven het waterspiegel bevindt. De leuningen lopen door tot ten minste 0,50 meter voorbij het punt dat zich loodrecht boven de rand van de waterspiegel bevindt.

Artikel 3.34 Adequate maatregelen vanwege risico's veiligheid en gezondheid

De houder van een zwemlocatie treft adequate maatregelen ter voorkoming van risico's voor de veiligheid en gezondheid van gebruikers als gevolg van het gebruik van voorzieningen of vanwege obstakels op de zwemlocatie.

Artikel 3.35 Toiletvoorzieningen

1. De houder van een zwemlocatie maakt toiletbezoek van gebruikers van de zwemlocatie mogelijk, als er regelmatig meer dan 25 gebruikers zijn. In dat geval zorgt de houder van de zwemlocatie ervoor dat er minimaal één toilet per 15 gebruikers aanwezig is.
2. De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat een op een zwemlocatie aanwezige sanitaire voorziening schoon, werkend en goed onderhouden is.
3. De houder van een zwemlocatie zorgt er voor dat gebruikers:
 - a. zich niet kunnen bezeren aan scherpe randen en uitsteeksels van de aanwezige sanitaire voorzieningen; en
 - b. niet in of op de aanwezige sanitaire voorzieningen kunnen uitglijden.

Artikel 3.36 Gedoogplicht

De houder van een zwemlocatie is verplicht te accepteren dat op aangeven van gedeputeerde staten borden op of nabij de zwemlocatie worden geplaatst met daarop mededelingen over een afgegeven negatief zwemadvies, een zwemverbod of een andere waarschuwing met betrekking tot de veiligheid of hygiëne van de zwemlocatie.

ONTNEMER

HOOFDSTUK 4 Milieu Bodem en Ontgrondingen

Afdeling 4.1 Ontgrondingsactiviteiten

Artikel 4.1 Uitzonderingen op verbod ontgrondingsactiviteit zonder omgevingsvergunning uit te voeren

In afwijking van het bepaalde in artikel 16.7, onder a, h en j, van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt het verbod om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten niet voor zover het gaat om het ontgronden voor:

1. Een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of daarmee vergelijkbare voorziening, mits:
 - a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven;
 - b. niet meer dan 10.000 m³ wordt ontgraven, en
 - c. deze voorziening niet in open verbinding staat met een oppervlaktewaterlichaam.
2. Een kleine insteekhaven of een kleine trailerhelling, mits:
 - a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld en indien de ontgraving in de waterbodem plaatsvindt, grondlagen dieper dan 2 meter beneden het oppervlaktewaterpeil ongemoeid blijven, en
 - b. een oppervlakte van niet meer dan 40 m² wordt ontgraven.
3. Het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit, mits:
 - a. de locatie van de ontgraving is opgenomen in dat plan, dat besluit of die vergunning;
 - b. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven, en
 - c. niet meer dan 10.000 m³ grond wordt ontgraven.
4. Het aanleggen, onderhouden of veranderen van een oppervlaktewaterlichaam door een ander dan namens de waterbeheerder, mits:
 - a. grondlagen dieper dan 2 m onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven, en
 - b. het oppervlaktewaterlichaam een boven-breedte heeft van niet meer dan 6 m, een bodembreedte van niet meer dan 3 m, en als een peilbesluit is vastgesteld, een diepte van niet meer dan 1 m onder dat peil.

Afdeling 4.2 Bodemsanering

Artikel 4.2 Meldingen

Bij een melding als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier, zoals opgenomen in Bijlage 4.1 bij deze verordening.

Artikel 4.3 Melden feitelijke aanvang

1. Degene die de sanering feitelijk uitvoert op grond van een saneringsplan waarmee gedeputeerde staten op basis van artikel 39, tweede lid, van de Wet bodembescherming hebben ingestemd, meldt uiterlijk twee weken voor de feitelijke aanvang van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering middels een door gedeputeerde

- staten vastgesteld formulier zoals opgenomen in Bijlage 4.1, bij gedeputeerde staten de aanvangsdatum van de grondsanering, respectievelijk de grondwatersanering.
2. Wanneer de grondsanering respectievelijk grondwatersanering niet zal worden gestart op de volgens het eerste lid gemelde aanvangsdatum of de volgens dit lid aangepaste aanvangsdatum, meldt degene die de sanering feitelijk uitvoert dit onverwijld schriftelijk aan gedeputeerde staten, onder opgave van de nieuwe aanvangsdatum. Wanneer de nieuwe aanvangsdatum op dat moment nog niet bekend is, meldt degene die de sanering feitelijk uitvoert de nieuwe aanvangsdatum minimaal twee weken voor deze datum schriftelijk aan gedeputeerde staten.
 3. Wanneer zich bij de uitvoering van de sanering feiten of omstandigheden voordoen als gevolg waarvan afgeweken moet worden van het saneringsplan, waarmee gedeputeerde staten op grond van artikel 39, tweede lid van de Wet bodembescherming hebben ingestemd, stelt degene die de sanering feitelijk uitvoert gedeputeerde staten hiervan onmiddellijk op de hoogte.
 4. Wanneer bij de sanering ontgraving van verontreinigde grond plaatsvindt, stelt degene die de sanering feitelijk uitvoert uiterlijk twee dagen voorafgaand aan het tijdstip waarop over het gehele gebied van de ontgraving de eindbreedte en de einddiepte bereikt zal worden en tot aanvulling van de ontgraving zal worden overgegaan, gedeputeerde staten van dat tijdstip op de hoogte. Bij ontgraving en aanvulling in gedeelten, geldt voornoemde verplichting tot melding per gedeelte.
 5. Wanneer genoemde eindbreedte en einddiepte binnen vijf dagen na de start van de sanering worden bereikt, dient hiervan schriftelijk melding te worden gedaan bij de melding bedoeld in het eerste lid.
 6. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder sanering ook begrepen de te verrichten handelingen ten gevolge waarvan de verontreiniging wordt verminderd of verplaatst als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming.

Artikel 4.4 Wijziging melding artikel 28, eerste lid, Wet bodembescherming

Bij een wijziging van de eerder gedane melding op grond van artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier, zoals opgenomen in Bijlage 4.1 bij deze verordening.

Artikel 4.5 Eisen evaluatieverslag

1. Degene die de bodem heeft gesaneerd, of handelingen heeft uitgevoerd als bedoeld in artikel 28, eerste lid, van de Wet bodembescherming, biedt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk dertien weken na beëindiging van de saneringswerkzaamheden het evaluatieverslag aan gedeputeerde staten aan.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 39c, eerste lid, van de Wet bodembescherming gaat het evaluatieverslag vergezeld van een volledig ingevuld en ondertekend formulier als bedoeld in Bijlage 4.2 van deze verordening.

Artikel 4.6 Eisen nazorgplan

Onverminderd het bepaalde in artikel 39d, eerste en tweede lid, van de Wet bodembescherming worden in het nazorgplan de gegevens vermeld als gevraagd in het door gedeputeerde staten vastgestelde formulier als bedoeld in Bijlage 4.2 van deze verordening.

Afdeling 4.3 Activiteiten in de verzadigde zone van de bodem

Paragraaf 4.3.1 Algemeen

Artikel 4.7 Activiteiten

Deze afdeling gaat over milieubelastende activiteiten in de verzadigde zone van de bodem die zijn aangewezen in paragraaf 4.3.2.

Artikel 4.8 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:

- a. het beschermen van de gezondheid;
- b. het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen tegen milieuverontreiniging;
- c. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
- d. het beperken van de kans op en het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige invloeden daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
- e. en het beschermen van de maatschappelijke functies van watersystemen.

Artikel 4.9 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.10 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een milieubelastende activiteit, als bedoeld in artikel 4.7, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.8, is verplicht:
 - a. alle maatregelen treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
 - a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
 - b. alle passende preventieve maatregelen tegen verspreiding van milieuverontreiniging worden getroffen;
 - c. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
 - d. de best beschikbare technieken worden toegepast;
 - e. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
 - f. alle passende maatregelen worden getroffen om een ongewoon voorval en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de Omgevingswet;

- g. vrijkomend water bij het verrichten van de activiteiten doelmatig kan worden bemonsterd;
- h. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund;
- i. meetresultaten op een geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd;
- j. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat: herstel van de bodem mogelijk blijft;
- k. voor zover verontreiniging van het watersysteem ontstaat of wordt verspreid: herstel van de chemische en ecologische toestand van het watersysteem redelijkerwijs mogelijk blijft; en
- l. afvalstoffen worden afgevoerd na beëindiging van een activiteit bedoeld in deze afdeling.

Paragraaf 4.3.2 Milieubelastende activiteiten in de verzadigde zone van de bodem

Artikel 4.11 Aanwijzing milieubelastende activiteiten

Als milieubelastende activiteiten, bedoeld in artikel 4.7 worden aangewezen:

- a. het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit onder de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het poriënverzadigd bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 100 kubieke meter;
- b. het graven in de verzadigde zone van de bodem met een kwaliteit boven de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het poriënverzadigd bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 100 kubieke meter;
- c. het saneren van grondwater.

Paragraaf 4.3.3 Graven in de verzadigde zone van de bodem

Artikel 4.12 Gegevens en bescheiden: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit onder de signaleringsparameter grondwater

1. Ten minste één week voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder a, worden aan gedeputeerde staten gegevens verstrekt en bescheiden verstrekt over:
 - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit; en
 - c. een omschrijving van de verwachte duur van de activiteit.
2. Bij het verrichten van de activiteit wordt voldaan aan de regels over het voorafgaand grondwateronderzoek, bedoeld in paragraaf 4.3.5.
3. Na een wijziging van de gegevens bedoeld in het eerste lid worden de nieuwe gegevens onverwijld aan gedeputeerde staten verstrekt.
4. Het eerste lid is niet van toepassing indien de activiteit verricht wordt behoeve van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.16 van toepassing.

Artikel 4.13 Melding: graven in de verzadigde zone met een kwaliteit boven de signaleringsparameter grondwater

1. Het is verboden de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, te verrichten zonder dit aan gedeputeerde staten te melden.

2. Een melding bevat:
 - a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 4.3.5;
 - b. gegevens over de ontgraving aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel;
 - c. het volume van de bodem in kubieke meter, waarin de activiteit wordt verricht;
 - d. de verwachte hoeveelheid terug te plaatsen grond in kubieke meter; en
 - e. de verwachte hoeveelheid af te voeren grond per kwaliteitsklasse volgens de indeling van artikel 30 van het Besluit bodemkwaliteit.
3. Ten minste één week voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gegevens bedoeld in het vorige lid, worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.14 Gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit

1. Ten minste vier weken voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt over:
 - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit;
 - c. een omschrijving van de verwachte duur van de activiteit; en
 - d. de aanleiding en het doel van de activiteit.
2. Onverwijld na het wijzigen van gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing indien de activiteit verricht wordt ten behoeve van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. In dat geval is artikel 4.16 van toepassing.

Artikel 4.15 Gegevens en bescheiden: gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider

1. Ten minste één week voor het begin van de activiteit als bedoeld in artikel 4.11, onder b, worden aan gedeputeerde staten de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de naam en adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten;
 - b. de naam en adres van degene in wiens opdracht de werkzaamheden worden verricht; en
 - c. de naam en adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.
2. Onverwijld na het wijzigen van gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.16 Spoedreparatie vitale ondergrondse infrastructuur

Ingeval van een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur worden onverwijld na afloop van de activiteit gegevens en bescheiden aan gedeputeerde staten verstrekt over:

- a. de begrenzing van de activiteit;
- b. de datum waarop de activiteit is uitgevoerd; en
- c. de aanleiding en het doel van de activiteit.

Paragraaf 4.3.4 Het saneren van grondwater

Artikel 4.17 Melding sanering van grondwater

1. Het is verboden een sanering van grondwater als bedoeld in artikel 4.11, onder c uit te voeren zonder dit aan gedeputeerde staten te melden.
2. Een melding bevat:

- a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 4.3.5;
 - b. de keuze voor de saneringsaanpak;
 - c. een beschrijving van de toe te passen methode en handelingen met bijbehorende planning, en een motivering voor de gemaakte keuzes;
 - d. een beschrijving van de effecten die met de methode worden beoogd, waaronder een aanduiding van de terugsaneerwaarde;
 - e. een beschrijving van een alternatieve methode om de beoogde effecten te bereiken, voor het geval de methode en handelingen bedoeld onder b niet tot die effecten zouden leiden;
 - f. indien verontreinigd grondwater zal worden onttrokken:
 1. een beschrijving van de wijze waarop dit zal plaatsvinden;
 2. de geschatte hoeveelheid te onttrekken grondwater;
 3. de geschatte hoeveelheid te onttrekken vrachten aan verontreinigingen;
 4. de debieten in kubieke meters;
 5. de toe te passen reinigingsmethoden en lozingen;
 6. de bestemming van het verontreinigd grondwater; en
 7. een beschrijving van de nazorgmaatregelen die naar verwachting getroffen moeten worden.
3. Ten minste één week voordat een sanering van grondwater op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de gegevens in het tweede lid, worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.18 Uitvoering grondwatersanering

Met het oog op de bescherming van de gezondheid en de bescherming van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen van de chemische en ecologische toestand van watersystemen, het beschermen tegen milieuverontreiniging en het voorkomen van verspreiding van verontreinigingen in verzadigde zone van de bodem, wordt een sanering van grondwater zodanig verricht dat:

- a. de locatie geschikt is voor veilig gebruik overeenkomstig de huidige of voorgenomen functie van die locatie;
- b. het risico van verspreiding van verontreinigende stoffen in of naar de verzadigde zone van de bodem zoveel mogelijk wordt beperkt; en
- c. nazorgmaatregelen en gebruiksbepalingen op de locatie zoveel mogelijk beperkt kunnen blijven.

Artikel 4.19 Saneren op een natuurlijk moment

Een sanering van grondwater wordt zoveel mogelijk op een natuurlijk moment binnen lopende of geplande ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd.

Artikel 4.20 Spoedig saneren bij onaanvaardbare risico's

1. In afwijking van artikel 4.19, wordt een verontreiniging in het grondwater spoedig gesaneerd als uit de risicobeoordeling, bedoeld in artikel 4.34, blijkt dat sprake is van een ernstige verontreiniging die een spoedige aanpak vereist vanwege het bestaan van onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de mens, voor het ecosysteem of van verspreiding van verontreiniging in het grondwater.
2. Van een ernstige verontreiniging is in ieder geval sprake indien voor ten minste één stof het gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 100 kubieke meter poriënverzadigd bodemvolume hoger is dan de signaleringsparameter beoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 4.21 Saneringsaanpak

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid en het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen van de chemische en ecologische toestand van watersystemen en het beschermen tegen milieuverontreiniging en de verspreiding daarvan in de verzadigde zone van de bodem, bestaat een sanering van grondwater uit één van de volgende aanpakken of een combinatie daarvan:
 - a. het onttrekken van verontreinigd grondwater en het behandelen van het hierbij vrijkomende water;
 - b. het inzetten van gangbare en bewezen technieken die biologische afbraak of omzetting, of chemische omzetting van een verontreiniging tot niet schadelijke eindproducten tot gevolg hebben.

Artikel 4.22 Aanvang grondwatersanering

1. Een sanering van grondwater vangt aan uiterlijk twaalf maanden nadat gedeputeerde staten de melding als bedoeld in artikel 4.17, eerste lid, heeft ontvangen.
2. De melding vervalt indien de saneringswerkzaamheden niet binnen twaalf maanden zijn aangevangen.

Artikel 4.23 Gegevens locatie en aanvangsdatum voor aanvang grondwatersanering

1. Ten minste vier weken voor aanvang van een sanering van grondwater worden aan gedeputeerde staten de gegevens en bescheiden verstrekt over:
 - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht, en
 - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.
2. Onverwijld na het wijzigen van de gegevens uit het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.24 Gegevens uitvoerder en milieukundige begeleider voor aanvang grondwatersanering

1. Ten minste één week voor het begin van een sanering van grondwater worden aan gedeputeerde staten de volgende gegevens verstrekt:
 - a. de naam en adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten;
 - b. de naam en adres van degene in wiens opdracht de werkzaamheden worden verricht; en
 - c. de naam en adres van de natuurlijke persoon en de onderneming die de milieukundige begeleiding gaan verrichten.
2. Onverwijld na het wijzigen van de gegevens als bedoeld in het eerste lid worden de gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.25 Kwaliteitsborging grondwatersanering

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het voorkomen van verspreiding van verontreinigd grondwater, het behoud van de gebruiksfunctie van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt het saneren van grondwater verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000.

Artikel 4.26 Milieukundige begeleiding grondwatersanering

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt de

milieukundige begeleiding van een sanering van grondwater verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 6000.

Artikel 4.27 Voortgangsverslagen

Indien een sanering van grondwater langer duurt dan één jaar, dan wordt iedere zes maanden een voortgangsrapportage aan gedeputeerde staten verstrekt.

Artikel 4.28 Melding bij beëindiging grondwatersanering

De einddatum van een sanering van grondwater wordt binnen één week na beëindiging van de sanering aan gedeputeerde staten gemeld.

Artikel 4.29 Gegevens en bescheiden: na beëindigen grondwatersanering

1. Ten hoogste vier weken na afronding van een sanering van grondwater wordt aan gedeputeerde staten een evaluatieverslag verstrekt volgens BRL 6000. Het evaluatieverslag bevat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van het resultaat van de milieukundige begeleiding bestaande uit processturing met daarbij in ieder geval een opsomming van bijzondere omstandigheden die zich tijdens de saneringswerkzaamheden hebben voorgedaan;
 - b. indien van toepassing de resultaten van de milieukundige begeleiding bestaande uit verificatie van het eindresultaat van de saneringsaanpak;
 - c. indien na een sanering van grondwater een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven en daardoor beperkingen in het gebruik van de bodem noodzakelijk zijn: een beschrijving van deze gebruiksbeperkingen.
2. De eigenaar, erfpachter of gebruiker van de locatie waar na de activiteit een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven, neemt de beperkingen in het gebruik van de bodem in acht, die zijn beschreven in het evaluatieverslag.

Artikel 4.30 Nazorgplan grondwatersanering

1. Indien na het uitvoeren van een sanering van grondwater een verontreiniging in de verzadigde bodem is gebleven en in het evaluatieverslag is aangegeven dat nazorgmaatregelen noodzakelijk zijn, wordt een nazorgplan aan gedeputeerde staten verstrekt.
2. Met de uitvoering van de nazorgmaatregelen is belast degene die de sanering van grondwater heeft verricht, dan wel degene die daartoe is aangewezen in het evaluatieverslag.

Paragraaf 4.3.5 Inhoudelijke regels - voorafgaand grondwateronderzoek

Artikel 4.31 Vooronderzoek grondwater

1. Alvorens de milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 4.11 te verrichten, wordt een vooronderzoek grondwater uitgevoerd.
2. Het vooronderzoek grondwater voldoet aan NEN 5725.

Artikel 4.32 Verkennend grondwateronderzoek

1. Als uit het vooronderzoek grondwater blijkt dat er een verdenking bestaat van de aanwezigheid van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem, wordt een verkennend grondwateronderzoek uitgevoerd.

2. Het verkennend grondwateronderzoek voldoet aan NEN 5740.
3. Bij dit verkennend grondwateronderzoek worden betrokken:
 - a. de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
 - b. de omgevingswaarden voor de goede chemische toestand van grondwaterlichamen als bedoeld in bijlage IV bij artikel 2.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
4. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie instantie of een inspectie instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.
5. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een certificatie instantie of inspectie instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000.

Artikel 4.33 Nader grondwateronderzoek

1. Als het verkennend grondwateronderzoek hiertoe aanleiding geeft, wordt een nader grondwateronderzoek verricht.
2. Een nader grondwateronderzoek voldoet aan NTA 5755.
3. Het veldwerk wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 2000 of een certificatie instantie of een inspectie instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS SIKB 2000.
4. De laboratoriumanalyse wordt verricht door een certificatie instantie of inspectie instantie met een erkenning bodemkwaliteit voor AS 3000.

Artikel 4.34 Risicobeoordeling

1. Er wordt een risicobeoordeling uitgevoerd als uit het nader grondwateronderzoek blijkt dat sprake is van concentraties die de signaleringsparameters beoordeling grondwaterkwaliteit, als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving, overschrijden.
2. De risicobeoordeling maakt de mate van risico's voor mens, dier en plant als gevolg van een verontreiniging in de verzadigde zone van de bodem inzichtelijk en beschrijft eventueel de maatregelen die met het oog op die risico's kunnen worden getroffen.

Artikel 4.35 Maatwerkregels voorafgaand bodemonderzoek

1. Als een verontreiniging zich bevindt in de vaste bodem en de verdenking bestaat dat de verontreiniging zich heeft verspreid in of dreigt te verspreiden naar de verzadigde zone van de bodem, dan wordt in het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, ook de kwaliteit van het grondwater in beschouwing genomen.
2. In het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt voor de beoordeling van de kwaliteit van het grondwater de signaleringsparameters beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage VC bij artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving en de omgevingswaarden goede chemische toestand van grondwaterlichamen in bijlage IV bij artikel 2.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, betrokken.

Afdeling 4.4 Stiltegebieden

Artikel 4.36 Aanwijzing stiltegebieden

1. Als stiltegebieden zijn aangewezen de gebieden Waddenzee, Buitendijks Wad, Schiermonnikoog, IJsselmeerkust, Lauwersmeer, de Alde Feanen, de Deelen, Delleburen, Fochteloër Veen en Drents-Friese Wold, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.3 “Stiltegebieden”.
2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd de op de kaart aangewezen grenzen uit te werken.

Artikel 4.37 Omgevingsvergunningplicht

1. Het is verboden in een gebied als bedoeld in artikel 4.36, eerste lid zonder omgevingsvergunning van gedeputeerde staten zonder noodzaak geluid voort te brengen, te doen of te laten voortbrengen, in die mate dat de heersende natuurlijke rust in het gebied wordt verstoord.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van gedeputeerde staten in een stiltegebied de in artikel 4.38 aangewezen toestellen te gebruiken.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor het zonder noodzaak geluid voortbrengen of laten voortbrengen en voor het gebruik van de in artikel 4.38 genoemde toestellen.
4. Een omgevingsvergunning wordt alleen verleend:
 - a. in een eenmalig geval, en
 - b. als het belang van het voorkomen en beperken van geluidbelasting niet onevenredig wordt geschaad.

Artikel 4.38 Aanwijzen toestellen

1. Als toestellen bedoeld in artikel 4.37, tweede lid, worden aangewezen:
 - a. draagvleugelboten;
 - b. airgun- en andere knalapparatuur en motorisch aangedreven werktuigen met de bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken in het kader van seismisch onderzoek en opsporingsboringen naar in de bodem aanwezige delfstoffen;
 - c. motorisch aangedreven werktuigen met bijbehorende transportmiddelen, te gebruiken in het kader van aanleg van kabels en buisleidingen in of op de bodem;
 - d. brommers, scooters en motorrijtuigen, tenzij ze worden gebruikt op de openbare weg of voor het openbaar rij- of ander verkeer openstaande wegen of paden;
 - e. geluidproducerend vuurwerk, tenzij het gebruik:
 - noodzakelijk is ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar;
 - noodzakelijk is ter voorkoming van schade aan landbouwgewassen;
 - plaatsvindt tijdens de jaarwisseling gedurende de periode die is toegestaan bij Algemene Plaatselijke Verordening/Omgevingsplan;
 - f. schietwapens, tenzij:
 - in gebruik door personen met opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van hun functie;
 - het noodseinmiddelen betreft in een geval van nood;
 - in gebruik met inachtneming van het bepaalde in de Omgevingswet.
 - g. modelvliegtuigen met ingeschakelde verbrandingsmotor;
 - h. modelauto's en -boten met ingeschakelde verbrandingsmotor;
 - i. muziekinstrumenten en geluidsapparatuur;

- j. omroepinstallaties, sirenes, hoorns en dergelijke apparatuur, in gebruik anders dan ter oproeping van personen of ter afwending van dreigend gevaar of anderszins noodzakelijk uit een oogpunt van algemene veiligheid;
 - k. jetski's;
 - l. speedboten, tenzij gebruikt in de vaargeul van de veerdiensten.
2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd toestellen toe te voegen aan de lijst in het eerste lid. Daarbij kan worden bepaald dat de toevoeging alleen gedurende een bepaalde periode, voor een bepaald gebied, of voor een bepaald gebruik van een toestel geldt.

Artikel 4.39 Uitzonderingen verbod

De verboden opgenomen in artikel 4.37, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op:

- 1 het gebruiken van toestellen voor normale werkzaamheden, die uit agrarisch, visserij-technisch, bosbouwkundig of beheerstechnisch oogpunt worden verricht.
- 2 recreatieve en culturele activiteiten die plaatsvinden op het strandgedeelte van een eilandgemeente met een eigen strandbeleid.

Afdeling 4.5 Beschermingsgebieden vanwege winning voor menselijke consumptie bestemd water.

Paragraaf 4.5.1 Algemeen

Artikel 4.40 Aanwijzing waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden

- 1. Als waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied zijn aangewezen de gebieden: Noord-Bergum, Spannenburg, Terwisscha, Oldeholtade, Ameland Buren, Ameland Hollum, Terschelling, Vlieland, Schiermonnikoog, Nijbeets, Oudega en Garyp waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.4 "Waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden".
- 2. Gedeputeerde staten zijn bevoegd de op de kaart aangewezen grenzen uit te werken op het niveau van perceelsgrenzen.
- 3. Het drinkwaterbedrijf draagt er zorg voor dat het grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in het eerste lid als zodanig goed zichtbaar is aangeduid door middel van borden waarvan het model is vastgesteld door gedeputeerde staten. De borden worden geplaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die tot het gebied toegang geven dan wel daaraan grenzen, op of nabij de grens van het gebied.

Artikel 4.41 Instructie omgevingsplan

- 1. Een omgevingsplan laat geen activiteiten toe die een risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.
- 2. De motivering van een omgevingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeenten te voeren beleid ter zake van de wijze waarop het waterwinnings-belang in acht is genomen.

Artikel 4.42 Algemene zorgplicht

- 1. Degene die in een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied een activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van het grondwater in verband met de winning daarvan voor menselijke consumptie is verplicht:

- a. alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. De zorgplicht houdt in dat, wanneer er sprake is van een direct optredende of dreigende verontreiniging van het grondwater gedeputeerde staten onmiddellijk op de hoogte worden gesteld.

Paragraaf 4.5.2 Waterwingebieden

Artikel 4.43 Verboden activiteiten in waterwingebieden

1. Het is verboden in een waterwingebied een milieubelastende activiteit als genoemd in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten.
2. Het verbod uit het eerste lid geldt niet voor alle noodzakelijke milieubelastende activiteiten ten behoeve van de winning van grondwater voor menselijke consumptie.

Artikel 4.44 Verboden activiteiten in waterwingebieden

Het is verboden in een waterwingebied:

- a. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen. Onder schadelijke stoffen worden in ieder geval verstaan de stoffen, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten die zijn aangewezen in Bijlage 4.5 bij deze verordening;
- b. dierlijke of andere meststoffen, anders dan door beweiding, op of in de bodem te brengen;
- c. constructies van welke aard dan ook, leidingen en installaties daaronder begrepen, tot stand te brengen, te hebben of te gebruiken met het doel het vervoeren, bergen, opslaan, overslaan, storten of verzinken van schadelijke stoffen door, op of in de bodem mogelijk te maken;
- d. begraafplaatsen als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging, terreinen voor de uitstrooiing als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de lijkbezorging of dierenbegraafplaatsen op te richten, te hebben of te gebruiken;
- e. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben;
- f. de grond dieper te roeren dan twee meter onder het maaiveld of anderszins werken op of in de bodem uit te voeren, te doen uitvoeren, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht-doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Onder deze werken worden in ieder geval verstaan bodemstabiliseringswerken, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden en heipalen;
- g. wegen, parkeergelegenheden, terreinen voor zover deze, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaan, waterwegen of spoorwegen aan te leggen, te hebben of te reconstrueren;
- h. kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen, te hebben, in exploitatie te nemen of te exploiteren;
- i. een lozing in de bodem uit te voeren;
- j. IBC bouwstoffen op of in de bodem te gebruiken;
- k. grond toe te passen of baggerspecie te verspreiden;
- l. een gesloten of een open bodemenergiesysteem te installeren, in exploitatie te nemen of te hebben.

Artikel 4.45 Uitzonderingen verboden in waterwingebieden

1. Het in artikel 4.44 genoemde verbod geldt niet voor zaken die op 1 januari 1990 al bestonden of in aanleg waren voor zover het de toestand betreft waarin zij op die datum verkeerden en voor zaken en activiteiten waarvoor in de periode van 1 januari 1990 tot 1 januari 2022 ontheffing is verleend.
2. Het in artikel 4.44 onder a genoemde verbod geldt niet:
 - a. voor het voorhanden hebben, gebruiken en vervoeren van schadelijke stoffen ten behoeve van de grondwateronttrekking met het oog op de winning van grondwater voor menselijke consumptie, voor zover de stoffen redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de normale werking van de drinkwaterwinningsinstallatie;
 - b. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen in en bij woningen en andere gebouwen die dienen of gediend hebben voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
 - c. schadelijke stoffen aanwezig in en benodigd voor het functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
 - d. het verspreiden van wegzout ter bestrijding van gladheid van wegen;
 - e. het vervoeren van schadelijke stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijk gesloten verpakking, mits deugdelijk geladen, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanig wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiwing bestaat.
3. Het in artikel 4.44 onder e en f genoemde verbod geldt niet:
 - a. voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van winning van grondwater voor menselijke consumptie;
 - b. voor het realiseren van boorputten ten behoeve van het onderzoeken of saneren van de bodem als bedoeld in artikel 4.1.2.3.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - c. het saneren van de bodem dan wel het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst, indien voor dat saneren of die handeling opdracht of toestemming is verleend door gedeputeerde staten dan wel burgemeester en wethouders van de gemeente waarbinnen het waterwingebied is gelegen.
4. Het in artikel 4.44 onder i gestelde verbod geldt niet voor lozingen die op het tijdstip van het aanwijzen van een gebied als waterwingebied bestaan.
5. Het in artikel 4.44 onder k genoemde verbod geldt niet voor:
 - a. het verspreiden van baggerspecie die vrijkomt bij regulier onderhoud van watergangen, over het aangrenzende perceel met inachtneming van paragraaf 3.2.26 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - b. het toepassen van grond waarvan de kwaliteit de aanwezige achtergrondwaarde niet overschrijdt.

Artikel 4.46 Vergunning activiteiten binnen waterwingebieden

1. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor:
 - a. de activiteiten genoemd in artikel 4.44, onder a, c, e, f en g;
 - b. de activiteiten genoemd onder d en h voor begraafplaatsen of terreinen voor uitstrooiing van as, respectievelijk voor kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen die op het tijdstip van het aanwijzen van een gebied als waterwingebied bestaan of in aanleg zijn.

2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt alleen verleend indien de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater, met het oog op de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Paragraaf 4.5.3 Grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 4.47 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied een milieubelastende activiteit als genoemd in Bijlage 4.6 te verrichten.

Artikel 4.48 Verboden activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

Het is verboden in een grondwaterbeschermingsgebied:

- a. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen. Onder schadelijke stoffen worden in ieder geval verstaan de stoffen, combinaties van stoffen, preparaten of andere producten die zijn aangewezen in Bijlage 4.5 bij deze verordening.
- b. dierlijke- of andere meststoffen op of in de bodem te brengen;
- c. constructies van welke aard dan ook, leidingen en installaties daaronder begrepen, tot stand te brengen, te hebben of te gebruiken met het doel het vervoeren, bergen, opslaan, overslaan, storten of verzinken van schadelijke stoffen door, op of in de bodem mogelijk te maken;
- d. begraafplaatsen als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging, of terreinen voor de uitstrooiing van as als bedoeld in artikel 10 van het Besluit op de Lijkbezorging op te richten, te hebben of te gebruiken;
- e. boorputten op te richten, in exploitatie te nemen of te hebben;
- f. de grond dieper te roeren dan twee meter onder het maaiveld, of anderszins werken op of in de bodem uit te voeren of te doen uitvoeren, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de beschermende werking van de slecht-doorlatende bodemlagen kunnen aantasten. Onder deze werken worden in ieder geval verstaan bodemstabiliseringswerken, grond- en funderingswerken en het plaatsen en verwijderen van damwanden en heipalen;
- g. wegen, parkeergelegenheden, terreinen voor zover deze, al dan niet tijdelijk, voor gemotoriseerd verkeer openstaan, waterwegen of spoorwegen aan te leggen, te hebben of te reconstrueren;
- h. kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen, te hebben, in exploitatie te nemen of te exploiteren;
- i. een lozing in de bodem uit te voeren;
- j. een IBC bouwstof of grond toe te passen;
- k. een gesloten of een open bodemenergiesysteem te installeren, in exploitatie te nemen of te hebben.

Artikel 4.49 Uitzondering verboden activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

1. Het in artikel 4.48 genoemde verbod geldt niet voor zaken die op 1 januari 1990 al bestonden of in aanleg waren, voor zover het de toestand betreft waarin zij op die datum verkeerden en voor zaken en activiteiten waarvoor in de periode van 1 januari 1990 tot 1 januari 2022 ontheffing is verleend.
2. Het in artikel 4.48, onder a, gestelde verbod geldt niet voor:
 - a. het voorhanden hebben, gebruiken en vervoeren van schadelijke stoffen ten behoeve van de grondwateronttrekking, met het oog waarop het betreffende

- gebied wordt beschermd, voor zover deze stoffen redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de normale werking van de inrichting, gericht op de openbare drinkwaterproductie;
- b. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen in en bij woningen en andere gebouwen, die dienen of gediend hebben voor normaal gebruik ter plaatse of afkomstig zijn van normaal gebruik van die woningen of gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
 - c. schadelijke stoffen aanwezig in en benodigd voor het doen functioneren van motorvoertuigen, motorwerktuigen of bromfietsen;
 - d. het verspreiden van wegzout ter bestrijding van gladheid van wegen;
 - e. het vervoeren van schadelijke stoffen in afgesloten en vloeistofdichte tanks of in een deugdelijk gesloten verpakking, mits deugdelijk geladen, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiwing bestaat;
 - f. het gebruik van krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden in grondwaterbeschermingsgebieden toegestane bestrijdingsmiddelen.
3. Het in artikel 4.48 onder b, gestelde verbod geldt niet:
- a. voor het normaal landbouwkundig gebruik van kunstmest;
 - b. voor het verspreiden van dierlijke- of andere meststoffen;
4. De in artikel 4.48 onder e en f, gestelde verboden gelden niet voor:
- a. het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van grondwateronttrekkingen met het oog op drinkwaterproductie;
 - b. het oprichten van boorputten ten behoeve van het grondwaterbeheer voor zover daarvoor een vergunning is vereist of algemene voorschriften gelden krachtens het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - c. het saneren van de bodem dan wel het verrichten van handelingen ten gevolge waarvan een verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst in het kader van paragraaf 3.2.23 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
5. Het in artikel 4.48, onder i, gestelde verbod geldt niet voor lozingen die op het tijdstip van in werking treden van deze verordening, dan wel op het tijdstip van de aanwijzing van een gebied als grondwaterbeschermingsgebied bestaan.
6. Het in artikel 4.48, onder j, gestelde verbod geldt niet voor het toepassen van grond:
- a. op of in de bodem, indien de kwaliteit van de grond:
 - 1. de achtergrondwaarde niet overschrijdt, of
 - 2. de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende bodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse wonen en de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is.
 - b. in oppervlaktewater, indien de kwaliteit van de grond:
 - 1. de achtergrondwaarde niet overschrijdt, of
 - 2. de maximale waarden van de kwaliteitsklasse A niet overschrijdt, de kwaliteit van de ontvangende waterbodem gelijk is aan of slechter is dan de kwaliteitsklasse A en de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is;
 - c. bij toepassing in een omvang van meer dan 5.000 m³, indien wordt aangetoond dat de risico's op verontreiniging van het grondwater voor de desbetreffende drinkwaterwinning niet toenemen, de grond uit het grondwaterbeschermingsgebied afkomstig is en de kwaliteit van de grond:
 - 1. bij een toepassing op of in de bodem de maximale waarden van de kwaliteitsklasse wonen niet wordt overschreden;

2. bij een toepassing in oppervlaktewater de maximale waarde van de kwaliteitsklasse A niet wordt overschreden.
7. Van het voornemen tot een toepassing als bedoeld in het zesde lid, onder c, doet degene die de activiteit onderneemt een melding. De melding bevat de resultaten van locatie-specifiek onderzoek op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de risico's op verontreiniging van de betreffende drinkwaterwinning niet toenemen.

Artikel 4.50 Vergunning activiteiten grondwaterbeschermingsgebieden

1. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning verlenen voor de activiteiten genoemd in artikel 4.48, onder a, b, c, d, e, f, g en h.
2. Een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid wordt alleen verleend indien de activiteit geen schade toebrengt aan de bodem en het zich daarin bevindende grondwater met het oog op de winning daarvan voor menselijke consumptie.

Afdeling 4.6 Gesloten stortplaatsen

Paragraaf 4.6.1 (Beperkingengebied)activiteiten met betrekking tot een gesloten stortplaats

Artikel 4.51 Aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden gesloten stortplaatsen

1. Gesloten stortplaatsen zijn de locaties als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer.
2. Het beperkingengebied voor een gesloten stortplaats is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.7.

Artikel 4.52 Activiteiten

Deze afdeling gaat over activiteiten in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd in beperkingengebieden voor een gesloten stortplaats.

Artikel 4.53 Oogmerken

De regels in deze afdeling zijn gesteld vanwege:

- a. de bescherming van het milieu tegen nadelige gevolgen veroorzaakt door gesloten stortplaatsen;
- b. de goede uitvoering van de zorg voor gesloten stortplaatsen, waaronder:
 1. de bereikbaarheid van de voorzieningen ter bescherming van de bodem te garanderen;
 2. te voorkomen dat de werking van de voorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en
 3. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Artikel 4.54 Normadressaat

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 4.55 Specifieke zorgplicht

1. Degene die een activiteit verricht in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 4.53, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken, en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
 - a. het veilig en doelmatig beheer van afvalstoffen in de gesloten stortplaats wordt verzekerd, en
 - b. alle passende maatregelen worden genomen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen als bedoeld in artikel 19.1 van de wet.

Artikel 4.56 Informeren over een ongewoon voorval

1. Gedeputeerde staten wordt onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval in, op, boven, onder of bij een gesloten stortplaats.
2. Zodra de gegevens en bescheiden als bedoeld in artikel 2.22 van het Besluit activiteiten leefomgeving bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

Paragraaf 4.6.2 Inhoudelijke regels

Artikel 4.57 Omgevingsvergunningplichtige activiteit gesloten stortplaats

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten in, op, onder, over of bij een gesloten stortplaats te verrichten:
 - a. werken te maken of te behouden;
 - b. stoffen of voorwerpen, niet zijnde afvalstoffen, te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen;
 - c. het verwijderen of aanleggen van bomen, bos en boomgaard en diepwortelende beplanting;
 - d. het aanleggen van ondergrondse energie-, transport- of communicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies;
 - e. andere dan de onder a - e bedoelde activiteiten te verrichten, als die activiteiten de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.
2. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder a, worden in ieder geval begrepen:
 - a. bouwactiviteiten voor werken en kunstwerken;
 - b. civieltechnische werken, waaronder grondverzet, boringen, en het aanbrengen van grondkerende constructies, of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
3. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder b, worden in ieder geval begrepen:
 - a. het plaatsen van een container;
 - b. het deponeren van een partij grond.
4. Onder activiteiten bedoeld onder het eerste lid, onder e, worden in ieder geval begrepen:
 - a. het wijzigen van het gebruik van de gesloten stortplaats;
 - b. groundbewerkingen dieper dan 30 centimeter;

- c. onttrekken of inbrengen van grondwater of het anderszins wijzigen van de grondwaterstand.
- 5. Het verbod geldt niet voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer.

Artikel 4.58 Gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning

Voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 4.57, verstrekt de aanvrager de volgende gegevens:

- a. het voorgenomen gebruik van de gesloten stortplaats en van het gebied waarin de nazorgvoorzieningen zijn gelegen;
- b. een kadastrale kaart, waarop het grondgebied van het voorgenomen gebruik als bedoeld onder a is aangegeven;
- c. de naam en het adres van een ieder die een zakelijk of een persoonlijk recht heeft op het grondgebied, bedoeld onder b;
- d. een overzicht van de benodigde vergunningen, meldingen en toestemmingen om het voorgenomen gebruik te kunnen realiseren;
- e. de maatregelen die worden getroffen om:
 - 1. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen te garanderen;
 - 2. aantasting van de nazorgvoorzieningen te voorkomen;
 - 3. anderszins de uitvoering van de nazorg niet te belemmeren;
- f. de wijze van evaluatie van en rapportage over de uitvoering van de onder e bedoelde maatregelen.

Artikel 4.59 Melding activiteiten

- 1. Het is verboden zonder het doen van een melding, activiteiten in, op, onder, over of bij een gesloten stortplaats te verrichten.
- 2. Dit artikel is niet van toepassing:
 - a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 4.57.
 - b. op het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de wet Milieubeheer.

Paragraaf 4.6.3 Omgevingsvergunning activiteit op of rond gesloten stortplaatsen

Artikel 4.60 Toepassingsbereik en oogmerk

Deze paragraaf heeft betrekking op een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, die als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 4.57.

Artikel 4.61 Beoordelingsregels over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats

- 1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de in artikel 4.53 genoemde belangen.
- 2. Een omgevingsvergunning kan pas worden verleend nadat door de aanvrager een rapport is overgelegd waarin in voldoende mate is aangetoond dat de milieutechnische voorzieningen, die nodig zijn voor de nazorg van de gesloten stortplaats intact blijven en de provinciale nazorgorganisatie goedkeuring heeft verleend.

Artikel 4.62 Voorschriften over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats

Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd kunnen voorschriften worden verbonden over:

- a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen;
- b. het voorkomen dat de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig wordt beïnvloed;
- c. het voorkomen dat de uitvoering van de nazorg anderszins wordt belemmerd.

Afdeling 4.7 Voor verzuring gevoelige gebieden

Artikel 4.63 Verplicht weigeren vergunning in zone van 250m rond verzuring-gevoelig gebied

Een omgevingsvergunning voor het exploiteren of het veranderen van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens als bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of een andere milieubelastende installatie als bedoeld in artikel 3.202 van dat besluit, wordt geweigerd indien de activiteit geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd in een zeer kwetsbaar gebied waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 4.8, of in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

HOOFDSTUK 5 Natuur

Afdeling 5.1 Algemeen

Artikel 5.1 Toepassingsbereik

Dit hoofdstuk gaat over:

- a. Natura 2000-activiteiten;
- b. flora- en fauna-activiteiten;
- c. activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden, met uitzondering van de jacht;
- d. het handelen volgens een faunabeheerplan;
- e. het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methodes om dieren te vangen of te doden; en
- f. activiteiten die houtopstanden betreffen.

Afdeling 5.2 Faunabeheereenheid

Artikel 5.2 Werkgebied Faunabeheereenheid

1. Er is één faunabeheereenheid in de provincie Fryslân.
2. Het werkgebied van deze faunabeheereenheid betreft het grondgebied van de provincie Fryslân.

Artikel 5.3 Omvang bestuur van de Faunabeheereenheid

Het aantal bestuursleden van de faunabeheereenheid bedraagt maximaal zeven.

Artikel 5.4 Samenstelling bestuur Faunabeheereenheid

1. In het bestuur van de Faunabeheereenheid zit één vertegenwoordiger vanuit ieder van de volgende collectieven van jachthouders of houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit, werkzaam binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid:
 - a. verenigingen van agrariërs;
 - b. particuliere grondeigenaren;
 - c. terrein-beherende organisaties;
 - d. verenigingen van houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit
2. Naast de vertegenwoordigers genoemd in het eerste lid, zit er in het bestuur van de Faunabeheereenheid ten minste één door gedeputeerde staten benoemde vertegenwoordiger van een maatschappelijke organisatie die het doel behartigt van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren, in de regio waartoe het werkgebied van de Faunabeheereenheid behoort.
3. De vertegenwoordigers genoemd in het eerste en tweede lid zijn niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

Artikel 5.5 Voorzitter Faunabeheereenheid

1. De voorzitter van de Faunabeheereenheid wordt met instemming van gedeputeerde staten door het bestuur van de Faunabeheereenheid benoemd.
2. De voorzitter van de Faunabeheereenheid:
 - a. heeft geen dienstverband bij en is niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen;
 - b. is geen bestuurslid van één van de in het bestuur vertegenwoordigde partijen;
 - c. is niet werkzaam onder de verantwoordelijkheid van gedeputeerde staten.

Artikel 5.6 Taken en bevoegdheden Faunabeheereenheid

Naast het vaststellen van een faunabeheerplan heeft de Faunabeheereenheid tot taak:

- a. het coördineren van de uitvoering van een faunabeheerplan;
- b. het organiseren en aansturen van de uitvoering van populatiebeheer;
- c. het organiseren en faciliteren van het bestrijden van belangrijke schade aan landbouwgewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan flora of fauna, dan wel het voorkomen van het ontstaan van dergelijke schade;
- d. het bijhouden van een actueel register van wildbeheereenheden als bedoeld in artikel 8.2 van de wet, die binnen het werkgebied van de Faunabeheereenheid werkzaam zijn.

Artikel 5.7 Jaarlijks verslag

1. Het verslag als bedoeld in artikel 6.3, derde lid van het Omgevingsbesluit bevat in ieder geval:
 - a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van iedere geldende vrijstelling, ontheffing en opdracht, waarin in ieder geval zijn opgenomen:
 1. de aantallen gedode dieren, onderverdeeld naar soort, wildbeheereenheid, locatie, datum en tijdstip;
 2. een opgave van de grondgebruikers aan wie een meldingsbewijs is verstrekt, met vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats;
 3. een opgave van de gewassen waarop schadebestrijding heeft plaatsgevonden.
 - b. cijfermatige rapportages over de uitvoering van de jacht, waarin opgenomen het aantal gedode dieren, onderscheidend naar wildsoort.
2. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de inhoud van het verslag.

Afdeling 5.3 Faunabeheerplan

Artikel 5.8 Doelstelling en reikwijdte faunabeheerplan

1. Het faunabeheerplan is gericht op een duurzaam beheer van in het wild levende diersoorten, alsmede op de bestrijding van schadeveroorzakende dieren en de uitoefening van de jacht.
2. Bij het duurzaam beheer wordt rekening gehouden met de effecten van de voorgenomen handelingen op de populatiegrootte, het habitatgebruik en de staat van instandhouding van de beschreven soorten gedurende de planperiode.

3. Een faunabeheerplan kan mede betrekking hebben op het grondgebied van een andere faunabeheereenheid dan de faunabeheereenheid in de provincie Fryslân, voor zover het diersoorten betreft van wie het leefgebied een grote omvang hebben en zoals bedoeld in artikel 6.2, vierde lid van het Omgevingsbesluit.

Artikel 5.9 Geldigheidsduur faunabeheerplan

1. De geldigheidsduur van een faunabeheerplan bedraagt ten hoogste vijf jaren.
2. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de faunabeheereenheid genoemde termijn met maximaal 24 maanden verlengen.
3. Een wijziging van een faunabeheerplan behoeft de goedkeuring van gedeputeerde staten.

Artikel 5.10 Algemene eisen faunabeheerplan

1. Een faunabeheerplan heeft betrekking op een oppervlakte van ten minste 5.000 hectare en bevat in elk geval:
 - a. een beschrijving van het werkgebied van de faunabeheereenheid en een duidelijke afbakening met de gebieden of locaties waarover het werkgebied van de faunabeheereenheid zich uitstrekt, inclusief het leefgebied van soorten met een omvangrijk leefgebied als bedoeld in artikel 6.2, derde lid van het Omgevingsbesluit waarop het plan mede betrekking heeft;
 - b. een kaart met de begrenzing van het gebied waarop het faunabeheerplan betrekking heeft;
 - c. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten ten aanzien waarvan een duurzaam beheer of schadebestrijding noodzakelijk wordt geacht, gebaseerd op trendtellingen, met inbegrip van gegevens over de aanwezigheid van de populaties in het betrokken gebied gedurende het jaar.
2. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen over de in een faunabeheerplan op te nemen gegevens.

Artikel 5.11 Aanvullende eisen faunabeheerplan populatiebeheer en schadebestrijding

1. In aanvulling op artikel 5.10 bevat het faunabeheerplan inzake populatiebeheer en schadebestrijding van diersoorten ten minste:
 - a. een onderbouwing van de noodzaak van schadebestrijding, waaronder een onderbouwde verwachting van de mate waarin de belangen als bedoeld in artikel 8.74j en artikel 8.74 k, van het Besluit kwaliteit leefomgeving zouden worden geschaad, indien niet tot schadebestrijding zou worden overgegaan;
 - b. per diersoort en gewas een beschrijving van de aard en omvang van de getaxeerde schade in de vijf jaren voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft, onderverdeeld naar de verschillende wildbeheereenheden;
 - c. per diersoort:
 1. een beschrijving van de handelingen die in de vijf jaren voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft zijn verricht om schade te voorkomen of te beperken, waaronder het naar soort onderscheiden aantal gedode dieren;
 2. een beschrijving van het effect van de onder 1. bedoelde uitgevoerde handelingen, voor zover kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn;
 3. een beschrijving en onderbouwing van de aard en de noodzaak van maatregelen of handelingen ter voorkoming of beperking van schade, alsmede een beschrijving van de locaties waar en de perioden in het jaar waarin deze plaats dienen te vinden;

4. een beschrijving van het verwachte effect van de voorgenomen maatregelen en handelingen.
 - d. per diersoort waarvoor populatiebeheer wordt voorgestaan een onderbouwing van de huidige en gewenste stand van de populatie, inclusief een beschrijving van de aard, omvang en noodzaak van de handelingen die zullen worden verricht om de gewenste stand te bereiken;
 - e. voor zover het faunabeheerplan betrekking heeft op het populatiebeheer van edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen bevat het een beschrijving van de leefgebieden van deelpopulaties inclusief een kaartbeeld met de begrenzing hiervan, een beschrijving van het voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de maximale grootte van de populatie van de betrokken dieren binnen de onderscheiden leefgebieden, alsmede de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende leefgebieden.
2. Indien de handeling doden met het geweer als maatregel noodzakelijk wordt geacht, een beschrijving waarom inzet van preventieve maatregelen, alternatieve handelingen of handelwijzen naar verwachting niet tot een bevredigend resultaat zullen lijden.

Artikel 5.12 Aanvullende eisen faunabeheerplan - Jacht

Inzake de jacht bevat het faunabeheerplan ten minste:

- a. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens, onderverdeeld naar wildsoort per wildbeheereenheid, in de beheerperiode voorafgaand aan de periode waarop het faunabeheerplan betrekking heeft;
- b. een beschrijving per wildbeheereenheid van de samenhang tussen de jacht op de wildsoorten, het beheren van de populaties van deze soorten en het bestrijden van schade veroorzaakt door deze soorten in het licht van:
 1. het behouden of bereiken van een redelijke wildstand, en
 2. de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

Afdeling 5.4 Wildbeheereenheden

Artikel 5.13 Omvang en begrenzing

1. Het werkgebied van een wildbeheereenheid als bedoeld in artikel 8.2, eerste lid, van de wet strekt zich uit over een aaneengesloten gebied met een oppervlakte van tenminste 5.000 hectare binnen de provincie Fryslân.
2. De omvang als bedoeld in het eerste lid is niet van toepassing op de Waddeneilanden Vlieland en Schiermonnikoog. Op elk van deze eilanden is één wildbeheereenheid.
3. Wildbeheereenheden die niet voldoen aan genoemde oppervlakte-eis kunnen een samenwerkingsovereenkomst aangaan met een naburige wildbeheereenheid, zodanig dat gezamenlijk wordt voldaan aan de eis.
4. Het werkgebied van een wildbeheereenheid strekt zich niet uit tot het werkgebied van een andere wildbeheereenheid.
5. De begrenzing van de wildbeheereenheid wordt door de desbetreffende wildbeheereenheid vastgesteld en gedocumenteerd op een GIS-kaart op een schaal 1:100.000 of groter.
6. Een wildbeheereenheid kan, in overeenstemming met andere betrokken wildbeheereenheden, de begrenzingen van haar werkgebied wijzigen.
7. Het besluit tot het vaststellen of gewijzigd vaststellen van de begrenzing wordt binnen twee weken na vaststelling aan gedeputeerde staten toegezonden.

8. De begrenzing van het werkgebied een wildbeheereenheid wordt door gedeputeerde staten bekend gemaakt in het provinciaal blad.

Artikel 5.14 Houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit

Een jachthouder met een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit is aangesloten bij de wildbeheereenheid binnen het gebied, waar de gronden liggen waar zijn jacht-houderschap geldt.

Artikel 5.15 Ledenregister

Een wildbeheereenheid houdt een actueel register bij van aangesloten leden.

Artikel 5.16 Geschillenregeling

De wildbeheereenheden binnen de provincie Fryslân stellen gezamenlijk een geschillenregeling vast, die geschillen behandelt die betrekking hebben op bestuursbesluiten betreffende een weigering, uitsluiting, schorsing of opzegging van het lidmaatschap van een jachthouder met een jachtake.

Artikel 5.17 Werkzaamheden

1. Een wildbeheereenheid coördineert voor zijn werkgebied, in het kader van het faunabeheerplan, de trendtellingen van diersoorten.
2. Een wildbeheereenheid coördineert voor zijn werkgebied tevens de verslaglegging van de aantallen dieren, onderscheiden naar diersoort, die door de jachthouders zijn gedood.
3. De wildbeheereenheid coördineert de verstrekking van de onder het eerste en tweede lid geregistreerde gegevens aan de faunabeheereenheid.
4. Gedeputeerde staten kunnen nadere regels stellen met betrekking tot de door de wildbeheereenheden uit te voeren werkzaamheden.

Afdeling 5.5 Vergunning-vrije Flora- en fauna-activiteiten

Artikel 5.18 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling gaat over de volgende flora- en fauna-activiteiten:
 - a. beheer, onderhoud en werkzaamheden;
 - b. schadebestrijding;
 - c. bestrijden van overlast in de bebouwde kom;
 - d. middelen en methoden niet-beschermden soorten.
2. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de natuurbescherming.

Artikel 5.19 Aanwijzing vergunning-vrije gevallen andere soorten: inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de aangewezen andere soorten opgenomen in Bijlage 5.1, voor zover de activiteit wordt verricht in het kader van:
 - a. ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

- b. bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - c. bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - d. bestendig beheren of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
2. Het eerste lid is alleen van toepassing als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is, zoals bedoeld in artikel 11.59 van het Besluit activiteiten leefomgeving en geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat, als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving.
 3. De in het eerste lid genoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit geldt slechts voor de in Bijlage 5.1 bij de betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.
 4. Met het toepassen van de in het eerste lid bedoelde aangewezen vergunning-vrije activiteit blijft de zorgplicht zoals bepaald in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving onverminderd van kracht.

Artikel 5.20 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn: bescherming van weidevogels

De verboden in artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, gelden niet voor activiteiten bestemd en geschikt voor de bescherming van weidevogels, hun nesten en eieren en hun niet-vliegvlugge jongen, tegen landbouwwerkzaamheden en vee.

Artikel 5.21 Aanwijzing vergunning-vrije gevallen soorten vogelrichtlijn en andere soorten: schadebestrijding

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 en 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de aangewezen soorten vogelrichtlijn en andere soorten zoals opgenomen in Bijlage 5.2, voor zover de activiteit wordt verricht in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid en het belang van de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.
2. Met toepassing van het eerste lid wordt vrijstelling verleend aan grondgebruikers voor de bestrijding van de in Bijlage 5.2 aangewezen schadesoorten op de door hen gebruikte gronden, of opstallen, ter voorkoming van in het huidige of daarop volgende jaar dreigende schade op deze gronden, of opstallen, of omringende gebied.
3. Het eerste lid geldt voor de in Bijlage 5.2 bij de betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, belangen, gebieden en perioden, en onder toepassing van de genoemde toegestane middelen en methoden, en mits wordt voldaan aan de in Bijlage 5.2 gestelde aanvullende voorschriften.
4. De vergunning-vrije activiteit kan ook betrekking hebben op het verbod als bedoeld in artikel 11.40, artikel 11.75 en artikel 11.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of de krachtens het tweede lid van artikel 11.75 van het Besluit activiteiten leefomgeving gestelde regels, voor zover dat in Bijlage 5.2 is bepaald.
5. Handelingen als bedoeld in het eerste lid worden verricht overeenkomstig het faunabeheerplan.
6. Over de uitvoering van de vrijgestelde vergunning-vrije activiteiten bedoeld in het eerste lid, wordt door de faunabeheereenheid jaarlijks aan gedeputeerde staten gerapporteerd in het verslag bedoeld in artikel 8.1, derde lid van de wet.
7. Indien de grondgebruiker zoals bedoeld in het tweede lid, een vergunning-vrije activiteit door een ander laat uitoefenen, dient deze persoon de schriftelijke en gedagtekende

toestemming van de grondgebruiker bij zich te dragen en op eerste vordering van een daartoe bevoegde ambtenaar ter inzage te geven.

8. Gedeputeerde staten kunnen de werking van dit artikel opschorten, indien bijzondere weersomstandigheden hiertoe aanleiding toe geven.
9. Voor zover de vergunning-vrije activiteit ziet op het vangen of doden van dieren, mag dit slechts plaatsvinden nadat passende en doeltreffende preventieve maatregelen zijn ingezet overeenkomstig de beschrijving in het faunabeheerplan.

Artikel 5.22 Vergunning-vrij geval schadebestrijding binnen ganzenfoerageergebieden

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 5.21, tweede lid is het de grondgebruiker slechts toegestaan gebruik te maken van de daar bedoelde vergunning-vrije activiteit, binnen de op grond van artikel 5.24 aangewezen ganzenfoerageergebieden, gedurende de in 5.24, tweede lid genoemde periode, en voor zover gebruikmaking van de vergunning-vrije activiteit niet leidt tot opzettelijke verontrusting van de daar aanwezige trekganzen.
2. Indien de grondgebruiker de op grond van de vrijstelling toegestane handelingen door een ander laat uitoefenen, is deze ander gehouden aan de verplichting van het eerste lid te voldoen.
3. Het handelen in strijd met het eerste lid wordt geacht te leiden tot een verstoring van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van op grond van internationale afspraken strikt te beschermen trekganzen.
4. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op door de grondgebruiker gebruikte opstallen en de daarbij behorende erven.

Artikel 5.23 Vergunning-vrije gevallen schadebestrijding soorten vogelrichtlijn: ganzen

1. Op grond van artikel 11.42, onder a en b, en artikel 11.44, tweede lid van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt aan de grondgebruiker vrijstelling verleend van de verboden, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vangen en doden van de grauwe gans, *Anser*, de brandgans, *Branta leucopsis* en de kolgans, *Anser albifrons*, indien dit wordt uitgevoerd:
 - a. ter ondersteuning van de verjaging van de grauwe gans, *Anser*, brandgans, *Branta leucopsis*, en kolgans, *Anser albifrons*, en kruisingen daarvan, en
 - b. ter voorkoming van belangrijke schade aan bedrijfsmatige geteelde gewassen, op door de grondgebruiker gebruikte gronden als bedoeld in artikel 11.44, tweede lid, onder b van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - c. zonder de aanwezige beschermde ganzen opzettelijk te verontrusten, voor zover schadebestrijding plaatsvindt buiten de aangewezen ganzenfoerageergebieden of soort-specifieke ganzenfoerageergebieden;
 - d. buiten een straal van 150 meter van percelen waarop weidevogelbeheer rust in het kader van de ANLb leefgebied open grasland, zoals weergegeven op de kaart Weidevogelkansgebied en Open Akkerland in Bijlage 5.6, en buiten de periode 1 februari tot en met 31 juli.
2. De vergunning-vrije activiteit geldt onder de volgende voorwaarden:
 - a. de uitvoering van handelingen vindt plaats overeenkomstig het met het oog op het gebruik van deze vrijstelling door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplan;
 - b. het opzettelijk doden van ganzen door verjaging met ondersteunend afschot mag slechts plaatsvinden, nadat de in het faunabeheerplan opgenomen passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van de schade zijn ingezet, overeenkomstig de beschrijving in het faunabeheerplan;

- c. het opzettelijk doden ten behoeve van verjaging met ondersteunend afschot mag plaatsvinden jaarlijks in de periode van 2 november tot 1 juni;
 - d. de in het eerste lid genoemde vergunning-vrije activiteit is niet van toepassing binnen de door de provincie aangewezen ganzenfoerageergebieden, soort-specifieke ganzenfoerageergebieden en wezenlijke slaapplekken voor ganzen, gedurende de periode genoemd in artikel 5.24. De wezenlijke slaapplekken worden benoemd in het door gedeputeerde staten goed te keuren faunabeheerplan;
 - e. van de vergunning-vrije activiteit mag geen gebruik worden gemaakt binnen 150 meter gerekend vanaf de begrenzing van Natura-2000 gebieden, zonder dat door het bevoegd gezag een oordeel is gegeven over de toelaatbaarheid van de vrijgestelde activiteiten, met het oog op de instandhoudings-doelstellingen voor deze gebieden;
 - f. de uitvoerder van deze vergunning-vrije activiteit is gerechtigd om de gedode dieren voor eigen gebruik te benutten, of deze te verhandelen;
 - g. het doden van de onder artikel 5.23, eerste lid genoemde ganzensoorten is niet toegestaan indien de jaarlijks door gedeputeerde staten vast te stellen maximale aantallen afgeschoten dieren zijn bereikt, gerekend vanaf 1 november van enig jaar, tot uiterlijk 1 juni van het daarop volgende jaar;
 - h. de Faunabeheereenheid meldt maandelijks aan gedeputeerde staten hoeveel ganzen zijn gedood.
3. Als middelen en methoden als bedoeld in artikel 11.42, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het opzettelijk doden en vangen en als middelen bedoeld in artikel 11.44, vierde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden aangewezen:
- a. het geweer;
 - b. honden, niet zijnde lange honden;
 - c. slag, snij- of steekwapens voor het doden van in nood verkerende, of gewonde dieren;
 - d. het vangen of doden met gebruikmaking van niet-levende lokvogels;
 - e. het vangen of doden met gebruikmaking van een akoestisch middel waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt.
4. Aan het gebruik van de in het eerste lid bedoelde vergunning-vrije activiteit zijn de navolgende voorschriften en beperkingen verbonden:
- a. voor het doden van ganzen worden uitsluitend de volgende geweren gebruikt:
 - 1. hagelgeweer
 - 2. kogelgeweer tot maximaal kaliber .243 win;
 - b. gebruik van het kogelgeweer is beperkt tot het schieten op ganzen voor zover deze zich op de grond bevinden;
 - c. gebruik van het hagelgeweer als akoestisch verjagingsmiddel is toegestaan van zonsopgang tot zonsondergang;
 - d. gebruik van het geweer voor het doden middels verjaging met ondersteunend afschot, mag plaatsvinden vanaf een half uur voor zonsopgang tot zonsondergang;
 - e. gebruik van het geweer mag ook plaatsvinden op zondagen, of de volgende feestdagen: Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Tweede Pinksterdag, beide Kerstdagen en Hemelvaartsdag;
 - f. er worden geen ganzen gedood, of verjaagd:
 - 1. op percelen die niet zijn beplant met bedrijfsmatige geteelde gewassen;
 - 2. op percelen waar zich alleen oogstresten bevinden;
 - 3. nabij en in de in het tweede lid onder d. genoemde gebieden;
 - g. in afwijking van artikel 11.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving, mag het geweer ook worden gebruikt ter voorkoming van belangrijke schade aan

- bedrijfsmatig geteelde gewassen op gronden die niet voldoen aan de eisen voor omvang van een jachtveld, mits het veilig gebruiken van het geweer mogelijk is;
- h. het gebruik van niet levende lokvogels en akoestische middelen waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt zijn toegestaan, indien deze lokmiddelen worden ingezet om ganzen, die toch al gericht zijn op het aanvliegen op het betreffende perceel, binnen het veilige schootsbereik van de jachtaktehouder te brengen;
 - i. gebruik van elektronische afspeelapparatuur waarmee versterkte lokgeluiden worden afgespeeld, is niet toegestaan;
 - j. tijdens de uitvoering van de handelingen onverhoopt geraakte ganzen worden zo snel mogelijk gedood met gebruik making van het geweer, door een gericht schot;
 - k. indien een onverhoopt gewond geraakte gans niet met een gericht schot kan worden gedood, dan wordt deze zo nodig met behulp van een hond onmiddellijk gevangen en gedood met een geschikt slag- of steekwapen of anderszins, waarbij op snelle wijze, hetzij acuut trauma van hersenen en hersenstam wordt toegebracht, hetzij hart of bloedsomloop direct tot stilstand wordt gebracht. De persoon die deze handelingen uitvoert beschikt over de nodige kennis en vaardigheden, om onnodig lijden door het ondeskundig uitvoeren te voorkomen;
 - l. de op grond van deze vrijstelling gedode ganzen worden niet in het veld achtergelaten;
 - m. ringen en halsbanden die aan gedode vogels worden aangetroffen moeten, onder vermelding van datum en plaats van afschot, worden gezonden aan het Vogeltrekstation.
5. Over de uitvoering van de vergunning-vrije activiteiten als bedoeld in het eerste lid wordt jaarlijks aan gedeputeerde staten gerapporteerd door de faunabeheereenheid in het door de Faunabeheereenheid uit te brengen verslag, bedoeld in artikel 6.3, derde lid van het Omgevingsbesluit.
6. De rapportage bevat in ieder geval een overzicht van de grondgebruikers aan wie een meldingsbewijs is verstrekt, onder opgave van:
- a. naam, adres, postcode en woonplaats;
 - b. op welke gewassen de schadebestrijding heeft plaatsgevonden;
 - c. het aantal gedode kol-, brand- en grauwe ganzen en de afschotdata.

Artikel 5.24 Begrenzing van de ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden

- 1. De geometrische begrenzing van de ganzenfoerageergebieden is vastgelegd in Bijlage 5.3.
- 2. Van 1 november tot 1 april mag binnen de ganzenfoerageergebieden geen gebruik worden gemaakt van de vergunning-vrije activiteit als bedoeld in 5.22, eerste lid.
- 3. De geometrische begrenzing van de soort-specifieke ganzenfoerageergebieden is vastgelegd in Bijlage 5.3.
- 4. Van 1 november tot 1 april mag binnen de soort-specifieke ganzenfoerageergebieden geen gebruik worden gemaakt van de vergunning-vrije activiteit als bedoeld in 5.22, eerste lid.

Artikel 5.25 Wijziging van de begrenzing van de foerageergebieden

- 1. Gedeputeerde staten kunnen één of meer landbouwpercelen toevoegen aan een ganzenfoeragegebied of een soort-specifieke ganzenfoeragegebied, indien:
 - a. de grondgebruiker daarom verzoekt;
 - b. het perceel geen natuurterrein is;
 - c. het perceel een vergelijkbare ganzenschade heeft met de landbouwpercelen in het aangrenzende ganzenfoeragegebied of soort-specifieke ganzenfoeragegebied;

- d. dit leidt tot een robuustere begrenzing van het betreffende ganzenfoerageergebied;
 - e. de totale oppervlakte ganzenfoerageergebieden en soort-specifieke ganzenfoerageergebieden in Fryslân niet toeneemt.
2. Gedeputeerde staten verwijderen een perceel uit een ganzenfoerageergebied of een soort-specifiek ganzenfoerageergebied indien dit perceel:
 - a. in een natuurterrein is omgezet, of
 - b. niet langer gebruikt wordt voor landbouwdoeleinden.
 3. Op verzoek van de grondgebruiker kunnen gedeputeerde staten één of meer percelen verwijderen uit een ganzenfoerageergebied of een soort-specifiek ganzenfoerageergebied.

Artikel 5.26 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn: bestrijding kokmeeuw en zilvermeeuw in specifieke gevallen

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet ten aanzien van de zilvermeeuw, *Larus argentatus*, en de kokmeeuw, *Larus ridibundus*:
 - a. voor de locaties en met de toegestane middelen en methoden en aanvullende voorschriften van Bijlage 5.2, en
 - b. voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt alleen indien geen andere bevredigende oplossing bestaat.
3. Het in het eerste lid aangewezen vergunning-vrije geval zondert ook het verbod uit, om zonder vergunning een jachtgeweeractiviteit te verrichten ex artikel 5.1, eerste lid, onder h van de wet, voor zover dat in Bijlage 5.2, van deze verordening bij de betreffende soorten is vermeld.

Artikel 5.27 Vergunningvrije gevallen andere soorten: onderzoek en onderwijs, amfibieën

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet ten aanzien van:
 - a. de meerkikker, *Rana ridibunda*, de middelste groene kikker, *Rana esculenta*, de bruine kikker, *Rana temporaria* en de gewone pad *Bufo bufo*, en
 - b. het bemachtigen van eieren van deze soorten, voor zover dit voor educatieve doeleinden gebeurt.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt niet ten aanzien van amfibieën waarvan de metamorfose is voltooid.
3. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt slechts voor het tijdelijk onderzoeken van de gevangen amfibieën. Na onderzoek dienen de gevangen exemplaren op de vangstlocatie te worden teruggeplaatst.

Artikel 5.28 Vergunningvrije activiteiten andere soorten: verplaatsen van amfibieën en reptielen ter voorkoming van verkeerslachtoffers

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.56 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor amfibieën en reptielen van de soorten genoemd bijlage 1X, onder A van het Besluit activiteiten leefomgeving, indien de activiteit plaatsvindt in het belang van de bescherming van de fauna en ter veiligstelling van amfibieën en reptielen tegen het verkeer.

2. Het in het eerste lid genoemde vergunning-vrije geval geldt slechts voor het vervoer van amfibieën en reptielen over een afstand van ten hoogste 50 meter vanaf de vangplaats en voor zover de amfibieën en reptielen na het vervoeren onmiddellijk weer in vrijheid worden gesteld.

Artikel 5.29 Vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn en andere soorten: ter voorkoming van overlast binnen de bebouwde kom

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet juncto de artikelen 11.42 en 11.44 van het Besluit activiteiten leefomgeving, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt niet voor de diersoorten genoemd in Bijlage 5.4 bij deze verordening, voor zover:
 - a. deze soorten overlast veroorzaken binnen de bebouwde kom;
 - b. de flora- en fauna-activiteit verricht wordt door het college van burgemeester en wethouders van een Friese gemeente.
2. Het in het eerste lid genoemde vergunningvrije geval geldt slechts voor de in Bijlage 5.4 bij de betreffende soort genoemde handelingen en belangen, onder toepassing van daar genoemde middelen en methoden, mits wordt voldaan aan de in de bijlage gestelde aanvullende voorschriften.
3. Van de in het eerste lid genoemde vergunningvrije geval kan alleen gebruik gemaakt worden indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Artikel 5.30 Vergunningvrije gevallen niet-beschermde soorten: gebruik van geweer en luchtdrukwapen bij bestrijding

1. In afwijking van de artikelen 11.76 en 11.84 van het Besluit activiteiten leefomgeving mag een geweer ook worden toegepast in de gevallen genoemd in Bijlage 5.5, voor de daar genoemde diersoorten, gebieden, middelen, methoden en aanvullende voorschriften.
2. In aanvulling op artikel 11.80 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het gebruik van een luchtdrukwapen op grond van deze verordening ook toegestaan, voor de diersoorten, gebieden, methode en aanvullende voorschriften zoals genoemd in Bijlage 5.5.

Afdeling 5.6 Bescherming van vogels: weidevogels en jaarrond beschermde nesten

Artikel 5.31 Maatwerkregel specifieke zorgplicht: bescherming weidevogels

1. Op grond van de artikelen 11.29 en 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt ten behoeve van de bescherming van weidevogels de volgende specifieke zorgplicht:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van landbouwkundige werkzaamheden op een perceel weiland of akkerbouwland, dient degene die de activiteit verricht in de periode vanaf 1 februari tot en met 31 juli in de gebieden zoals aangegeven in Bijlage 5.6 Weidevogelkansgebied en Open Akkerland, een verplichte inventarisatie naar de aanwezigheid van broedende weidevogels of kuikens te laten uitvoeren;
 - b. de inventarisatie wordt uitgevoerd door een ter zake kundige persoon.
 - c. de gevonden nesten worden geregistreerd en deze registratie dient tijdens het verrichten van de activiteit zo nodig aan het bevoegd gezag te kunnen worden getoond.
2. Indien uit de verplichte inventarisatie genoemd in het eerste lid, onder a is gebleken dat geen broedgevallen aanwezig zijn, kan de geplande landbouwkundige perceel-bewerking zonder preventieve maatregel worden uitgevoerd.

3. Indien uit de verplichte inventarisatie genoemd in het eerste lid, onder a is gebleken dat broedgevallen of kuikens aanwezig zijn en deze zijn geregistreerd, mag de landbouwkundige bewerking slechts plaatsvinden nadat de volgende preventieve maatregelen zijn getroffen:
 - a. indien nesten zijn aangetroffen met broedende vogels dient:
 1. in geval van maaien een oppervlakte van minimaal 50m² rondom het nest niet gemaaid te worden, totdat het nest is uitgekomen, of de nesten beschermd zijn door het plaatsen van nestbeschermers.
 2. in geval van beweiden een nestbeschermers ter bescherming van het nest te worden geplaatst.
 3. in geval van bemesten nestbescherming plaats te vinden door om het nest heen te werken, op het nest een geschikte nestbeschermers te plaatsen, of door het nest tijdelijk te verplaatsen.
 - b. indien kuikens zijn aangetroffen in de nesten dient ingeval van maaien een kuikenstrook van minimaal 9 meter, gedurende twee weken op het grasland te blijven staan, of tenminste tot het tijdstip dat de kuikens vliegvlug zijn. Dit laatste ter beoordeling van een ter zake kundig persoon.
4. In de provincie Fryslân mogen geen landbouwkundige bewerkingen op weidegronden en akkerbouwgronden plaatsvinden na zonsondergang en voor zonsopkomst, zoals aangegeven op de kaart Weidevogelkansgebieden en Open Akkerland, in Bijlage 5.6.
5. Het eerste tot en met het vierde lid zijn niet van toepassing, indien de activiteit aantoonbaar en in overeenstemming met een goedgekeurde gedragscode op grond van artikel 11.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt uitgevoerd.

Artikel 5.32 Maatwerkregel specifieke zorgplicht: jaarronde bescherming van nesten

1. Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37, eerste lid, onder b. van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen van vogels is jaarrond van toepassing op de nesten van soorten opgenomen in Bijlage 5.7, onder categorie 1 tot en met 4.
2. Het verbod bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet en artikel 11.37, eerste lid, onder b. van het Besluit activiteiten leefomgeving, is jaarrond niet van toepassing op nesten van soorten opgenomen in Bijlage 5.7, onder categorie 5, indien kan worden vastgesteld dat voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort, om zich te kunnen vestigen.

Afdeling 5.7 Houtopstanden

Artikel 5.33 Toepassingsbereik

Deze afdeling gaat over het vellen van houtopstanden en het herbeplanten van grond na het vellen van houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.34 Maatwerkvoorschrift meldplicht vellen van een houtopstand

1. De meldplicht voor het vellen van een houtopstand wordt in afwijking van artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving ten minste zes weken, maar niet eerder dan één jaar, voorafgaand aan het vellen van de houtopstand schriftelijk gedaan bij gedeputeerde staten.
2. De melding bevat tenminste:
 - a. de dagtekening;

- b. de naam, het adres en handtekening van de melder, van de rechthebbende, van de eigenaar van de grond waarop de houtopstand staat;
 - c. een topografische kaart met aanduiding van de te vellen houtopstand op schaal 1:10.000, met de kadastrale locatie van de te vellen houtopstand, het areaal van de te vellen houtopstand uitgedrukt in are, de te vellen boomsoorten;
 - d. de leeftijd van de te vellen houtopstand uitgedrukt in jaren en voor zover het eenrijige beplanting betreft het aantal te vellen bomen, de onderlinge plantafstand en de aard van de beplanting;
 - e. de reden van de velling van de houtopstand.
3. Voor het indienen van de melding wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
4. In afwijking van het eerste lid kan in geval van spoedeisende omstandigheden ontheffing worden verleend van de wachttermijn van 6 weken. De spoedeisende omstandigheid dient door de melder op het formulier, als bedoeld in het derde lid, te worden gemotiveerd.

Artikel 5.35 Maatwerk voorschrift: vereisten herplantplicht

1. Van een bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid van Besluit activiteiten leefomgeving, is sprake indien:
 - a. de te herbeplanten oppervlakte ten minste even groot is als de gevelde oppervlakte;
 - b. gebruik wordt gemaakt van inheemse soorten zoals genoemd in de lijst opgenomen in Bijlage 5.8;
 - c. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, uit kan groeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand;
 - d. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand binnen een periode van drie jaar voldoende dekkingsgraad heeft, zodat zich binnen een periode van vijf tot tien jaar een gesloten kronendak kan vormen, en
 - e. het voldoende aannemelijk is dat de te herbeplanten houtopstand op termijn tenminste vergelijkbare bosbouwkundige, ecologische, landschappelijk of cultuurhistorische waarden kan vertegenwoordigen, als die teloor zullen gaan met de te vellen houtopstand.
2. Indien gebruik wordt gemaakt van herplant door natuurlijke verjonging, moet voldoende aannemelijk zijn dat de verjonging uit kan groeien tot een volwaardige houtopstand en deze houtopstand vergelijkbare bosbouwkundige, ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische waarden kan vertegenwoordigen, als die teloor zullen gaan met de te vellen houtopstand.
3. Ontheffing kan worden verleend voor het gebruik van andere soorten dan inheemse soorten bij een op bosbouwkundig verantwoorde wijze van herplant, als bedoeld in artikel 5.35, eerste lid, onder b., van de deze verordening.
4. Herplant binnen Natura 2000-gebieden dient plaats te vinden op een wijze en met soorten die de natuurlijke kenmerken en de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied niet aantasten.

Artikel 5.36 Maatwerkvoorschrift: afwijken termijn plicht tot herbeplanting

Van de driejaarstermijn voor de plicht tot herbeplanting op grond van artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving kan worden afgeweken, indien:

- a. houtopstanden bestaande uit naaldbomen worden omgevormd in houtopstanden op dezelfde grond en drie jaar na velling geen volledige bosbouwkundige verantwoorde houtopstand is ontstaan;

- b. grote onverwachte wildschade is opgetreden waarbij sprake is van voldoende herbeplanting dan wel natuurlijke verjonging;
- c. sprake is van uitvoering van grootschalige projecten waarbij in redelijkheid niet kan worden geacht dat binnen een termijn van drie jaar na het vellen van de houtopstand op dezelfde grond herbeplanting plaatsvindt.
- d. In bijzondere omstandigheden kan in niet voornoemde gevallen naar het oordeel van het bevoegd gezag ontheffing van de termijn herplantplicht worden verleend.
- e. de aanvraag om van de reguliere termijn voor herbeplanting af te wijken, dient middels het door gedeputeerde staten vastgestelde formulier, uiterlijk twee jaar na de velling te worden ingediend.

Artikel 5.37 Maatwerkvoorschrift herbeplantingsplicht op andere grond

1. Herbeplanting op andere grond dan de grond bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving is toegestaan, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:
 - a. de herbeplanting vindt plaats op bosbouwkundig verantwoorde wijze als bedoeld in artikel 5.35 van deze verordening;
 - b. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt is onbeplant en vrij van de herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving;
 - c. de grond waarop de herbeplanting plaats vindt is vrij van natuurcompensatieverplichtingen die ontstaan zijn uit hoofde van de wet of andere wet- en regelgeving.
 - d. de herbeplanting vindt plaats binnen de grenzen van de provincie Fryslân.
2. Indien de te vellen houtopstand buiten het natuurnetwerk Nederland ligt en de grond waarop de te vellen houtopstand staat een landbouwkundige functie krijgt, dan dient de her te planten houtopstand op landbouwgrond te worden herplant.
3. Indien de gevelde houtopstand een één-rijige beplanting betreft en op andere grond wordt herplant als vlakbeplanting, dan dient de vlakbeplanting per boom de oppervlakte van circa 64m² te beslaan.
4. Voor het aanvragen van de ontheffing voor herplant op andere grond wordt gebruik gemaakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.
5. De aanvraag bevat tenminste:
 - a. de dagtekening;
 - b. de naam, het adres en handtekening van de aanvrager;
 - c. een topografische kaart met aanduiding van de te herbeplanten houtopstand op schaal 1:10.000, de kadastrale locatie van de te herbeplanten houtopstand, het areaal van de her te planten houtopstand uitgedrukt in are, de te herbeplanten boomsoorten en indien relevant het aantal te herbeplanten bomen. Indien herbeplanting plaatsvindt op de grond van een andere eigenaar dan de grond van de eigenaar van gevelde houtopstand, dan ook ondertekende overeenkomst van overname van de gehele of gedeeltelijke plicht tot herbeplanting.
 - d. de reden van de herbeplanting op andere grond.

Artikel 5.38 Beoordelingsregels toestemming herplantplicht andere grond

1. Het verstrekken van een toestemming als bedoeld in artikel 11.130, onder a van het Besluit activiteiten leefomgeving en zoals geregeld in artikel 5.34 van deze verordening, om herbeplanting op andere grond, wordt in elk geval niet verleend indien:
 - a. de te vellen of teniet gegane houtopstand, al dan niet gedeeltelijk, een landschapselement of een andere kleine houtopstand met een belangrijke

- ecologische, landschappelijke of cultuurhistorische waarden betreft, voor zover het in het provinciale of gemeentelijke beleid is vastgelegd;
 - b. hierdoor de oppervlakte van een boskern afneemt;
 - c. daardoor de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied waarop de houtopstand zich bevond, kunnen verslechteren of er een significant verstorend effect kan optreden.
2. In afwijking van het eerste lid is herbeplanting op andere grond toegestaan indien de grond waarop de houtopstand zich bevond, nodig is ter uitvoering van een werk overeenkomstig een vastgesteld omgevingsplan, een omgevingsvergunning of gelijkwaardige verleende toestemming.
 3. Bij toepassing van het tweede lid dient aan de volgende compensatie met betrekking tot de herbeplanting te worden voldaan:
 - a. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd tot 25 jaar dient de her te planten oppervlakte anderhalf maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten;
 - b. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd van 25 tot en met 100 jaar dient de her te planten oppervlakte twee maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten;
 - c. bij een bosbodem met een ontwikkelingstijd boven de 100 jaar dient de her te planten oppervlakte drie maal de grootte van de te vellen houtopstand te bevatten.

Artikel 5.39 Maatwerkvoorschrift: uitzondering herbeplantingsplantplicht baggerdepots

De in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving geregelde herbeplantingsplicht is niet van toepassing op in een omgevingsplan aangeduide locaties met de functie baggerdepot.

Artikel 5.40 Maatwerkvoorschrift uitzondering meldplicht en herplantplicht zelfde grond terreinbeherende organisaties

1. Een ontheffing van de meldplicht om voorafgaand aan het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 11.126 Besluit activiteiten leefomgeving en het toestaan van herbeplanting op andere grond op basis van 11.130 eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving, kan door gedeputeerde staten worden verleend aan terrein beherende organisaties.
2. De ontheffing als bedoeld in het eerste lid wordt verleend onder de volgende voorwaarden:
 - a. er wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in artikel 5.37;
 - b. in het eerste kwartaal van ieder jaar wordt door de houder van de ontheffing aan gedeputeerde staten een overzicht verstrekt van de houtopstanden die in het voorafgaande kalenderjaar zijn geveld. Dit overzicht bevat tenminste:
 1. een GIS-bestand waarop de gevelde houtopstanden zijn weergegeven, de X en Y coördinaten van de gevelde houtopstanden, het areaal van de gevelde houtopstanden uitgedrukt in are, de gevelde boomsoorten, de leeftijd van de gevelde houtopstanden uitgedrukt in jaren en voor zover het eenrijige beplanting betreft, het aantal te vellen bomen;
 2. een GIS-bestand waarop de te herbeplanten houtopstand is weergegeven, de X en Y coördinaten van de te herbeplanten houtopstand, het areaal van de her te planten houtopstand uitgedrukt in are, de te herbeplanten boomsoorten en indien relevant het aantal te herbeplanten bomen;
 3. de reden van de velling van de houtopstand.
3. Geen gebruik van de ontheffing mag worden gemaakt voor de gevallen als opgenomen in artikel 5.35, eerste lid, onder a, b en c.

Artikel 5.41 Afbakening mogelijkheid maatwerk: kapverbod

1. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van een houtopstand verbieden als dit nodig is in het kader van de bescherming van bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden.
2. Bij de beoordeling of er sprake is van bijzondere natuur- of landschapswaarden betrekken gedeputeerde staten in ieder geval onderstaande criteria :
 - a. de velling vindt plaats in het broedseizoen, tenzij is aangetoond door een ter zake kundige dat in de te vellen houtopstand geen beschermde nesten van vogels verloren gaan;
 - b. de velling betreft een min of meer aaneengesloten oppervlakte van 5 hectare of meer;
 - c. de velling betreft zeer oude, maar wel vitale bomen;
 - d. de houtopstand heeft een belangrijke aan landschappelijke waarden gekoppelde cultuurhistorische betekenis;
 - e. de velling veroorzaakt op Natura 2000 instandhoudingsdoelstelling negatieve effecten;
 - f. de velling heeft onevenredige negatieve effecten op populaties van beschermde soorten of op het voorkomen van bijzondere vegetatietypen;
 - g. er is sprake van een oude bijzondere bosgroeiplaats, met specifiek daarbij horende bodemopbouw of vegetatiekenmerken;
 - h. er is sprake is van een velling die niet toelaatbaar is op grond van de verbodsbepalingen genoemd in hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving en heeft derhalve geleid tot het weigeren van een vergunning of ontheffing op grond van die verbodsbepalingen;
 - i. de velling heeft om andere redenen dan geschetst onder a tot en met h een onevenredige impact op belangrijke landschaps- of natuurwaarden;
 - j. een kapverbod wordt opgelegd voor de duur van vijf jaar, tenzij er bijzondere omstandigheden zijn die een kortere termijn noodzakelijk maken.

Afdeling 5.8 Beheersing van akkerdistel en jakobskruid

Artikel 5.42 Verwijderingsplicht

De gebruiker, eigenaar of ander zakelijke gerechtigde van landbouwgronden is verplicht:

- a. te voorkomen dat de akkerdistel, *Cirsium arvense*, op deze landbouwgronden en een strook van 30 meter daaraan grenzend, in gevallen van overlast of dreigende overlast tot bloei komt.
- b. Jakobskruid, *Senecio Jacobea L.*, te verwijderen, in het geval er risico bestaat dat de plant wordt gegeten door landbouwhuisdieren of in veevoer terecht kan komen.

Afdeling 5.9 Vergunningvrije Natura 2000-activiteit

Artikel 5.xx Beweiden en gebruiken van meststoffen.

[gereserveerd]

HOOFDSTUK 6 Duurzame energie

PM Heeft apart traject doorlopen in kader van de wijziging van de Provinciale Verordening Romte en zal later in de omgevingsverordening worden ingebouwd.

Afdeling 6.1 Nieuwe windturbines

{GERESERVEERD}

Afdeling 6.2 Opstellingen voor zonne-energie

{GERESERVEERD}

ONTWERP

HOOFDSTUK 7 Infrastructuur

Afdeling 7.1 Algemene bepalingen

Artikel 7.1 Normadressaat

Aan dit hoofdstuk wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders is bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 7.2 Specifieke aanvraagvereisten

In aanvulling op de algemene aanvraagvereisten van artikel 7.2 van de Omgevingsregeling, worden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in dit hoofdstuk, de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:

- a. de hectometrering en het wegnummer van de locatie waar de activiteit plaats gaat vinden;
- b. de kilometrering of plaatsbepaling van de locatie en naam van de vaarweg op de locatie waar de activiteit plaats gaat vinden;
- c. de beoogde datum en het tijdstip waarop met de activiteit wordt begonnen;
- d. de duur van de activiteit;
- e. situatieschets van de plaats van de activiteit;
- f. indien van toepassing, constructietekeningen van het werk met vooraanzicht, zijaanzichten en bovenaanzicht;
- g. een kaart van het tracé voor zover het betreft de aanleg van kabels en leidingen, waarbij voor de wegen, vaarwegen, beheerzones van vaarwegen en de meren ook een boorprofiel met x, y, z-coördinaten nodig is;
- h. alle overige informatie die voor de beoordeling van de aanvraag van belang is.

Artikel 7.3 Intrekken, weigeren of wijzigen omgevingsvergunning beperkingengebied-activiteiten provinciale wegen en provinciale vaarwegen, beheerzones provinciale vaarwegen en provinciale meren.

Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een beperkingengebied-activiteit voor een provinciale weg, provinciale vaarweg of provinciaal meer intrekken, weigeren of wijzigen, indien:

- a. in strijd met de omgevingsvergunning of de daaraan verbonden voorschriften wordt gehandeld;
- b. de bij de aanvraag van de omgevingsvergunning verstrekte gegevens zo onjuist of onvolledig zijn, dat op de aanvraag een andere beslissing zou zijn genomen als bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- c. de omstandigheden aanmerkelijk zijn gewijzigd;
- d. gedurende een aaneengesloten periode van meer dan één jaar, of een binnen de vergunning langere genoemde termijn, geen gebruik is gemaakt van de vergunning.

Afdeling 7.2 Wegen

Paragraaf 7.2.1 Algemeen

Artikel 7.4 Toepassingsbereik beperkingengebied provinciale wegen en beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

1. Deze afdeling gaat over beperkingengebied-activiteiten voor provinciale wegen, zijnde wegen in beheer bij de provincie.
2. Deze afdeling is niet van toepassing op activiteiten voor regulier beheer en onderhoud door of in opdracht van gedeputeerde staten.

Artikel 7.5 Oogmerken

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een weg tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die weg, waartoe ook het belang van verruiming, wijziging of onderhoud van die weg behoort.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend vanwege de volgende belangen in het gebied waar de weg is gelegen:
 - a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
 - b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
 - c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.6 Specifieke zorgplicht

Degene die een beperkingengebied-activiteit met betrekking tot een provinciale weg verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen genoemd in artikel 7.5, is verplicht:

- a. het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van de provinciale weg te verzekeren;
- b. het gebruik van de weg, in overeenstemming met haar bestemming als openbare weg, te verzekeren;
- c. het vrije zicht te garanderen;
- d. werkzaamheden, of het plaatsen van vaste stoffen of voorwerpen op een zodanige wijze uit te voeren, dat geen schade voor de weg ontstaat;
- e. het beperkingengebied van de weg niet te verontreinigen met voor het verkeer of de weg hinderlijke en schadelijke vloeistoffen, of beplantingsresten;
- f. de weg zodanig te onderhouden dat deze geen hinder voor het verkeer veroorzaakt en dat beplanting geen schade veroorzaakt aan de weg, waarbij de vrije doorgang boven de weg of parallelweg tenminste 4.50 meter moet zijn en boven fiets- of wandelpaden tenminste 4.00 meter;
- g. borden, spandoeken, handelsreclame en licht- of geluidgevende voorzieningen op een zodanige plaats of wijze aan te brengen, dat de veiligheid van het verkeer niet in gevaar wordt gebracht.

Paragraaf 7.2.2 Geometrische begrenzing provinciale wegen

Artikel 7.7 Geometrische begrenzing provinciale wegen

De geometrische begrenzing van de provinciale wegen is vastgelegd in Bijlage 7.1.

Artikel 7.8 Aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale wegen en
beperkingengebied beheerzone provinciale wegen

1. Het beperkingengebied voor een provinciale weg is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 7.1.
2. Voor zover het beperkingengebied voor een provinciale weg niet geometrisch is begrensd in Bijlage 7.1, bestaat het beperkingengebied voor een provinciale weg uit de provinciale weg en wat daar naar zijn aard toe behoort.
3. Het beperkingengebied voor de beheerzone langs provinciale wegen, is de locatie waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in Bijlage 7.1.
4. Gedeputeerde staten kunnen de geometrische begrenzing van beperkingengebieden aanpassen, aanvullen en daarop uitvoeringstechnische of administratieve aanpassingen doen.

Paragraaf 7.3 Inhoudelijke regels voor beperkingengebied-activiteiten rond provinciale wegen

Artikel 7.9 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op, of langs provinciale wegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen, door:
 - a. duikers, goten, peilbuizen, afrasteringen en vergelijkbare werken aanwezig te hebben, op te richten, aan te leggen, te wijzigen of te verwijderen;
 - b. bruggen, tunnels, gemalen, zendmasten en vergelijkbare werken aanwezig te hebben, op te richten of te wijzigen;
 - c. de berm sloten te dempen, af te dammen, aan te leggen of de afvoercapaciteit daarvan te wijzigen;
 - d. borden, spandoeken, vlaggenmasten, of andere aanduidingen aanwezig te hebben, te plaatsen of te wijzigen;
 - e. kunstuitingen aanwezig te hebben, op te richten of te wijzigen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de onder d. genoemde activiteiten, indien:
 - a. sprake is van commerciële aanduidingen;
 - b. de hoeveelheid verwijzingen op een locatie het maximum aantal overschrijdt.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de onder e. genoemde activiteiten, indien:
 - a. de activiteit zich binnen de obstakelvrije zone van een weg bevindt;
 - b. de veiligheid van de weggebruiker in het geding is;
 - c. de activiteit afbreuk doet aan de landschappelijke beleving;
 - d. negatief is geadviseerd door Kunstwerk.

Artikel 7.10 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen, bestaande uit het aanleggen, wijzigen, het aanwezig hebben van of verwijderen van kabels en leidingen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen wijzigen of intrekken, indien:
 - a. een kabel of leiding of een deel daarvan, moet worden verlegd als gevolg van werkzaamheden van de provincie of derden, en er geen ruimte is om de kabel of leiding te laten liggen of terug te plaatsen;

- b. de vergunninghouder niet voldoet aan het verzoek tot het nemen van maatregelen of het doen van aanpassingen, die nodig zijn voor de realisering van provinciale infrastructurele maatregelen of voor de uitvoering van beheer en onderhoud.
- 3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen weigeren, indien er een aanmerkelijke kans bestaat op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van een weg.

Artikel 7.11 Omgevingsvergunningplicht voor uitritten op provinciale wegen

- 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in het beperkingengebied provinciale wegen door:
 - a. een uitrit naar de provinciale weg aanwezig te hebben, te wijzigen of te maken;
 - b. het gebruik van de uitrit te wijzigen van particulier naar bedrijfsmatig gebruik, of
 - c. te intensiveren als gevolg van een veranderde bedrijfsvoering.
- 2. Gedeputeerde staten weigeren een omgevingsvergunning voor een uitrit bij wegen met een stroom- of gebieds-ontsluitingsfunctie, indien:
 - a. een uitrit niet is toegestaan op grond van de Wegenverkeerswet.
 - b. een uitrit op de gevraagde locatie als verkeersonveilig wordt beoordeeld.
- 3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een uitrit wijzigen of intrekken, als dit noodzakelijk is voor het veilig en doelmatig gebruik van de weg, waaronder ook wordt verstaan het inrichten van de weg overeenkomstig zijn functie.

Artikel 7.12 Omgevingsvergunningplicht voor standplaatsen en weggebonden voorzieningen langs provinciale wegen

- 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit in het beperkingengebied provinciale wegen te verrichten door:
 - a. een standplaats voor handel of bedrijf in te nemen of aanwezig te hebben;
 - b. een weggebonden voorziening op te richten, aanwezig te hebben of te ontsluiten.
- 2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor een standplaats weigeren als de activiteit overlast, hinder of onveiligheid voor het verkeer kan veroorzaken.

Artikel 7.13 Omgevingsvergunningplicht voor evenementen op of bij provinciale wegen

- 1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit in het beperkingengebied provinciale wegen en het beperkingengebied beheerzones provinciale wegen te verrichten, bestaande uit het houden van een evenement.
- 2. Gedeputeerde staten weigeren een omgevingsvergunning indien:
 - a. de bereikbaarheid van het verkeer, waaronder het openbaar vervoer en hulpdiensten, en ook de verkeersveiligheid onvoldoende geborgd is;
 - b. de politie of hulpdiensten negatief adviseren over het gebruik en de veiligheid op de provinciale weg.

Artikel 7.14 Verbod opslag vaste en niet vaste stoffen of voorwerpen

- 1. Het is verboden vaste en niet-vaste stoffen of voorwerpen op te slaan op provinciale wegen, of binnen de beperkingengebieden provinciale wegen en de beheerzone provinciale wegen.
- 2. Het verbod geldt niet indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. het betreft een weg met een erftoegangsfunctie of een gebieds-ontsluitingsfunctie, waarvan de verkeersintensiteit lager is dan 5.000 voertuigen per etmaal;
 - b. de initiatiefnemer heeft geen ruimte voor de opslag op het eigen perceel;
 - c. de opslag veroorzaakt geen schade aan de staat van de weg of aan beplanting;

- d. de opgeslagen stoffen of voorwerpen leveren geen gevaar op voor de weggebruiker;
- e. de tijdelijke opslag duurt maximaal 1 week.
- 3. Indien wordt voldaan aan de in het tweede lid genoemde voorwaarden mag de activiteit slechts worden uitgevoerd, nadat de initiatiefnemer daarvoor een melding bij gedeputeerde staten heeft gedaan.
- 4. De melding dient minimaal twee weken voor aanvang van de geplande activiteiten te zijn gedaan.
- 5. De melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
 - a. de aanduiding van de activiteit;
 - b. begin- en einddatum van de activiteit;
 - c. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;
 - d. het wegnummer en de hectometrerings, en ook het adres waarop de activiteit wordt verricht;
 - e. de dagtekening.
- 6. Gedeputeerde staten kunnen op kosten van de initiatiefnemer, zo nodig zorgdragen voor beschermende maatregelen voor de weggebruiker.
- 7. Na beëindiging van de activiteit wordt de berm zo nodig weer in de oorspronkelijke staat hersteld.

Artikel 7.15 Uitvoering activiteiten en onderhoud door gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten kunnen in de voorschriften van een omgevingsvergunning voor de activiteiten in de artikelen 7.9 tot en met 7.12 bepalen dat:

- a. de aanleg en het onderhoud van werken geschiedt door de provincie;
- b. een financiële vergoeding is verschuldigd voor genoemde aanleg en onderhoud.

Artikel 7.16 Maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften

- 1. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen of een vergunningvoorschrift aan de omgevingsvergunning verbinden voor de activiteiten genoemd in de artikelen 7.9 tot en met 7.13.
- 2. Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van de artikelen 7.9 tot en met 7.13.
- 3. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 7.9 tot en met 7.13 kan worden verbonden.

Afdeling 7.3 Vaarwegen

Paragraaf 7.4 Vaarwegbeheer

Artikel 7.17 Toedeling vaarwegbeheer

- 1. De toedeling van het vaarwegbeheer opgenomen in Bijlage 7.2 Toedeling vaarwegenbeheer is als volgt:
 - a. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer is toebedeeld aan Provincie Fryslân wordt Lijst A genoemd;
 - b. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer aan overige openbare lichamen is toebedeeld wordt Lijst B genoemd;

- c. vaarwegen waarbij het vaarwegbeheer aan Wetterskip Fryslân is toebedeeld wordt Lijst C genoemd;
 - d. de Friese Meren waarbij het vaarwegbeheer is toebedeeld aan Provincie Fryslân wordt Lijst D genoemd.
2. Alvorens van de bevoegdheid tot wijzigen op basis van artikel 2.22, tweede lid, onder a van de Omgevingswet gebruik te maken, vragen gedeputeerde staten advies aan burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten, en zo nodig aan het waterschap of een ander openbaar lichaam, indien deze de vaarweg, of het meer beheren.
 3. Op de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het tweede lid is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, waarbij het naar voren brengen van zienswijzen openstaat voor diegene wiens belang rechtstreeks bij het besluit is betrokken.

Artikel 7.18 Klasse-indelingen vaarwegen en verplichtingen vaarwegbeheerder

1. In Bijlage 7.3 is de algemene klasse-indeling van de vaarwegen met algemene normen per klasse vastgelegd.
2. De vaarwegbeheerder draagt zorg voor het onderhoud van de vaarweg. Het onderhoud omvat in ieder geval:
 - a. het behouden of realiseren van het vastgestelde vaarwegprofiel van de vaarweg;
 - b. het schoonhouden van de vaarweg met inbegrip van het verwijderen van obstakels, vuil en waterplanten.

Paragraaf 7.5 Provinciale vaarwegen en provinciale meren

Artikel 7.19 Toepassingsbereik beperkingengebieden provinciale vaarwegen en meren

1. Deze paragraaf gaat over activiteiten in de beperkingengebieden Provinciale vaarwegen, Beheerzones provinciale vaarwegen en Provinciale Meren.
2. De geometrische begrenzing van de provinciale vaarwegen is vastgelegd in Bijlage 7.4.
3. De geometrische begrenzing van de beheerzone vaarwegen is vastgelegd in Bijlage 7.4.
4. De geometrische begrenzing van de meren is vastgelegd in Bijlage 7.4.

Artikel 7.20 Oogmerken

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van de provinciale vaarwegen en provinciale meren, om deze te behoeden tegen nadelige gevolgen van activiteiten op of rond deze vaarwegen en meren, zodat de provinciale vaarwegen en meren hun economische en recreatieve functie kunnen behouden.
2. Taken en bevoegdheden op grond van deze afdeling kunnen ook worden uitgeoefend met het oog op de volgende belangen:
 - a. het beschermen van landschappelijke en aardkundige waarden;
 - b. het beschermen van ecologische waarden en natuur;
 - c. het beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Artikel 7.21 Specifieke zorgplicht

Degene die een beperkingengebied-activiteit met betrekking tot een vaarweg of meer in beheer bij de provincie verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, genoemd in artikel 7.20, draagt zorg:

- a. voor het veilig en doelmatig gebruik en de instandhouding van de provinciale vaarwegen en provinciale meren;

- b. voor het gebruik van een vaarweg in overeenstemming met haar functie als openbare vaarweg;
- c. voor het gebruik van een meer in overeenstemming met haar functie als openbaar water;
- d. voor het behoud van het vrije zicht van de vaarweggebruiker en het niet verder verslechteren van het bestaande zicht, voor zover dat door omstandigheden al beperkt is;
- e. dat werkzaamheden of het plaatsen van vaste stoffen of voorwerpen op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat hieruit geen schade voor de vaarweg, het meer of de vaarweggebruikers kan ontstaan;
- f. voor het voorkomen van hinder voor vaarweggebruikers, veroorzaakt door het deponeren van al dan niet vaste stoffen of voorwerpen in, op, of boven of naast de vaarweg;
- g. voor het voorkomen van verontreiniging in een vaarweg, meer of beheerzone van een vaarweg met hinderlijke stoffen of beplantingsresten;
- h. voor het voorkomen van aantasting van de provinciale oeververdediging en provinciale vaarwegen door wortels van beplanting op de oever.

Artikel 7.22 Algemene verboden met betrekking tot de beperkingengebieden

1. Bij de provinciale vaarwegen Krúswetter, Houkesleat, Van Harinxmakanaal, de Vaarweg naar Drachten, Johan Frisokanaal, Djipsleat te Akkrum, Polsleat te Akkrum, de Vaarweg naar Heerenveen en de Wide Wimerts, Hegemer Far, vanaf Johan Frisokanaal tot 1e haven oost van De Draei, is het verboden een beperkingengebied-activiteit te verrichten met betrekking tot de provinciale vaarweg of de beheerzone, bestaande uit het blokkeren van radarzichtlijnen.
2. Het is verboden om het vrije zicht van de vaarweggebruiker in een binnenbocht op een provinciale vaarweg, bij een aansluiting of bij een kruising te hinderen door het oprichten van een werk of het opslaan van stoffen of voorwerpen.
3. Het is verboden beplanting aanwezig te hebben die het vrije uitzicht van de vaarweggebruiker belemmert of anderszins hinder of gevaar oplevert voor de vaarweggebruiker, met uitzondering van monumentale bomen.
4. Het is verboden een windturbine op te richten in een provinciale vaarweg, in het beperkingengebied provinciale vaarweg en in de beheerzone van een vaarweg, of in een provinciaal meer.
5. De rotorbladen van een windturbine mogen zich niet bevinden binnen de beperkingengebieden.

Artikel 7.23 Omgevingsvergunningplicht voor werken in, op, onder of langs provinciale vaarwegen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in de beperkingengebieden provinciale vaarwegen, beheerzone provinciale vaarwegen en provinciale meren, door:
 - a. in, op, boven, onder of naast de vaarweg, en in, op, boven of onder provinciale meren, werken op te richten, in stand te houden, te wijzigen of te verwijderen;
 - b. de aanleg van een kunstwerk boven of onder een vaarweg, zoals een brug, sluis, aquaduct, naviduct of ander kunstwerk;
 - c. een aansluiting op een provinciale vaarweg te maken, te wijzigen of ongedaan te maken;
 - d. het gebruik van een aansluiting:
 1. te wijzigen van particulier gebruik naar bedrijfsmatig gebruik;

2. te intensiveren als gevolg van een veranderde bedrijfsvoering;
- e. op of aan het water borden, spandoeken, handelsreclame, vlaggenmasten en licht- of geluidgevend voorzieningen te hebben, te plaatsen of te wijzigen;
- f. kunstuitingen aanwezig te hebben, op te richten, of te wijzigen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de in het eerste lid, onder e. genoemde activiteiten, indien:
 - a. sprake is van commerciële aanduidingen;
 - b. de hoeveelheid verwijzingen op een locatie het maximum aantal overschrijdt.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning weigeren voor de in het eerste lid onder f genoemde activiteiten, indien:
 - a. de veiligheid van de vaarweggebruiker in het geding is;
 - b. de activiteit afbreuk doet aan de landschappelijke beleving;
 - c. negatief is geadviseerd door Keunstwurk;
 - d. het onderhoud aan de vaarweg ernstig wordt belemmerd.

Artikel 7.24 Omgevingsvergunningplicht voor kabels en leidingen

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebied-activiteit te verrichten in de beperkingengebieden provinciale vaarwegen, beheerzones en provinciale meren, bestaande uit het aanleggen, wijzigen, het aanwezig hebben van, of het verwijderen van kabels en leidingen.
2. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen wijzigen of intrekken, indien:
 - a. een kabel of leiding, of een deel daarvan, moet worden verlegd als gevolg van werkzaamheden van de provincie of derden en er geen ruimte is om de kabel of leiding te laten liggen of terug te plaatsen;
 - b. de vergunninghouder niet voldoet aan het verzoek tot het nemen van maatregelen of het doen van aanpassingen, die nodig zijn voor de realisering van provinciale infrastructurele maatregelen of voor de uitvoering van beheer en onderhoud.
3. Gedeputeerde staten kunnen een omgevingsvergunning voor kabels of leidingen weigeren, indien er een aanmerkelijke kans bestaat op schade of aantasting van het veilig en doelmatig gebruik van een provinciale vaarweg of een provinciaal meer.

Artikel 7.25 Maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften

1. Gedeputeerde staten kunnen maatwerkvoorschriften stellen of een vergunningvoorschrift aan de omgevingsvergunning verbinden voor de activiteiten genoemd in de artikelen 7.23 en 7.24.
2. Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning als bedoeld in de artikelen 7.23 en 7.24 kan worden verbonden.

HOOFDSTUK 8 Nadeelcompensatie en schade

Afdeling 8.1 Nadeelcompensatie

Artikel 8.1 Reikwijdte

Deze afdeling is van toepassing op verzoeken om nadeelcompensatie gericht aan de provincie Fryslân of één van haar bestuursorganen.

Artikel 8.2 Adviseur en adviescommissie

1. Gedeputeerde staten kunnen een adviseur benoemen, die tot taak heeft hen van advies te dienen over de op het verzoek om nadeelcompensatie te nemen beslissing.
2. In complexe gevallen kunnen gedeputeerde staten meerdere adviseurs benoemen, met een maximum van drie, die samen een adviescommissie vormen.
3. De adviseur of adviescommissie onderzoekt:
 - a. of de schade het gevolg is van een besluit, of de uitoefening van een taak of bevoegdheid zoals bedoeld in artikel 4:126 Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 15.1 Omgevingswet;
 - b. of de schade geheel of gedeeltelijk ten laste van de benadeelde behoort te blijven;
 - c. de omvang van de schade;
 - d. of de schade niet anderszins is verzekerd.
4. De adviseur of adviescommissie rapporteert aan gedeputeerde staten over de bevindingen en adviseert over de uit te keren vergoeding.
5. De adviseur of adviescommissie kan, al dan niet op verzoek van gedeputeerde staten, tevens voorstellen doen voor het toekennen van een andere vergoeding dan een geldsom.

Artikel 8.3 Onafhankelijkheid adviseur of adviescommissie

Tot adviseur kunnen niet worden benoemd:

- a. leden van het college van gedeputeerde staten;
- b. leden van provinciale staten.

Artikel 8.4 Betrokkenheid aanvrager en belanghebbenden bij benoeming adviseur of adviescommissie

1. Voordat aan de adviseur of adviescommissie opdracht tot advisering wordt verstrekt, worden de aanvrager, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden schriftelijk geïnformeerd over het voornemen tot benoeming van de adviseur of adviescommissie.
2. Zij worden in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken na de bekendmaking van het voornemen tot benoeming een wrakingsverzoek in te dienen.
3. Het college beslist binnen vier weken op een ingediend wrakingsverzoek.

Artikel 8.5 Bevoegdheden en verplichtingen

1. Gedeputeerde staten en de aanvrager verschaffen de adviseur of adviescommissie de gegevens die voor de advisering nodig zijn en waarover zij in redelijkheid de beschikking kunnen krijgen.

2. De adviseur of adviescommissie kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Indien hiermee kosten zijn gemoeid, wordt deze bevoegdheid pas uitgeoefend na instemming van gedeputeerde staten.
3. De adviseur of adviescommissie kan zo nodig een plaatsopneming houden.

Artikel 8.6 Onderzoeksprocedure

1. De adviseur of adviescommissie stelt de aanvrager in kennis van de te volgen procedure.
2. De adviseur of adviescommissie stelt de aanvrager, gedeputeerde staten of andere betrokken bestuursorganen of belanghebbenden, in de gelegenheid tot het geven van een mondelinge toelichting. Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen.
3. Van de toelichtingen wordt een verslag gemaakt. Het verslag wordt aan de aanvrager, gedeputeerde staten, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden toegezonden.
4. De adviseur of adviescommissie is bevoegd om partijen binnen een gestelde termijn overlegging van nadere gegevens of stukken te verzoeken.
5. De adviseur of adviescommissie stelt een conceptadvies op.
6. De aanvrager, gedeputeerde staten, andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden, kunnen binnen vier weken gerekend vanaf de dag van verzending schriftelijk bedenkingen tegen het conceptadvies aan de adviseur of adviescommissie kenbaar maken.
7. De adviseur of adviescommissie stelt het advies vast binnen een door gedeputeerde staten te bepalen termijn. Op verzoek van de adviseur of commissie kunnen gedeputeerde staten deze termijn met ten hoogste zes maanden verlengen.
8. De adviseur of adviescommissie zendt het advies terstond toe aan de aanvrager, gedeputeerde staten en andere betrokken bestuursorganen en belanghebbenden.

Artikel 8.7 Voorschotten

1. Gedeputeerde staten kunnen de aanvrager op verzoek een voorschot toekennen, indien aannemelijk is dat hij in aanmerking komt voor nadeelcompensatie en zijn belang een voorschot redelijkerwijs rechtvaardigt.
2. Alvorens op het in het eerste lid bedoelde verzoek te besluiten kunnen gedeputeerde staten de adviseur of adviescommissie horen.

Artikel 8.8 Drempelbedrag

1. Een verzoek om nadeelcompensatie wordt niet in behandeling genomen indien de schade minder bedraagt dan € 500,- voor een natuurlijk persoon, of € 2.500,- voor een rechtspersoon.
2. Het in het eerste lid bepaalde is niet van toepassing op verzoeken tot vergoeding van planschade.

Afdeling 8.2 Tegemoetkoming schade veroorzaakt door in het wild levende dieren

Artikel 8.9 Aanvraag tegemoetkoming schade

1. Een aanvraag om een tegemoetkoming in schade aangericht door van nature in het wild levende dieren, als bedoeld in artikel 15.53, eerste lid van de Omgevingswet wordt door de aanvrager langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daartoe door of namens gedeputeerde staten vastgesteld formulier met bijlagen.

2. De aanvraag wordt ingediend uiterlijk binnen zeven werkdagen, nadat de aanvrager de schade heeft geconstateerd.
3. Schade die niet binnen zeven werkdagen na constatering door de aanvrager op het in het eerste lid vermelde formulier met bijlagen bij BIJ12 is ingediend, komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 8.10 Taxatie schade

1. De aanvrager mag het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming betrekking heeft, niet eerder oogsten of van zijn bedrijf afvoeren, dan nadat de schade definitief is getaxeerd door de taxateur.
2. Indien de aanvrager opmerkingen over het formulier 'bevestiging taxatie aanvrager' kenbaar wil maken, zendt hij zijn reactie binnen acht werkdagen na ontvangst van het formulier, per e-mail of per post naar BIJ12.

HOOFDSTUK 9 Procedures

Artikel 9.1 Ontheffingen

1. Gedeputeerde staten kunnen op aanvraag van burgemeester en wethouders of een waterschap een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32 van de Omgevingswet verlenen van het bepaalde in de artikelen 2.5, 2.6, tweede lid, onder b., 2.7, 2.9, tweede lid, onder b., 2.10, onder c, 2.14, 2.16, tweede lid, 2.22, eerste lid, onder c., 2.24, eerste lid, onder b. en tweede lid, 2.25 en 3.4 van deze verordening, in gevallen waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen.
2. Provinciale staten worden geïnformeerd over door gedeputeerde staten verleende ontheffingen als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 9.2 Inhoud aanvraag ontheffing

Een aanvraag om een ontheffing bevat in ieder geval:

- a. een beschrijving van de activiteit en situatie waarvoor de ontheffing wordt gevraagd;
- b. een digitale verbeelding, dan wel een of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waarop de ontheffing betrekking heeft;
- c. een beschrijving van de redenen waarom ontheffing wordt aangevraagd;
- d. een beschrijving van de mogelijke gevolgen van de ontheffing voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt gevraagd.

Artikel 9.3 Weigering

Een ontheffing wordt geweigerd indien door het stellen van voorschriften niet voldoende kan worden tegemoetgekomen aan het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing wordt gevraagd.

Artikel 9.4 Wijziging en intrekking

Een ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken, indien:

- a. het gebruik maken van de ontheffing ontoelaatbaar nadelige gevolgen heeft voor het belang dat beschermd wordt door de bepaling waarvan ontheffing is verleend;
- b. gedurende drie jaar na inwerkingtreding van het besluit waarbij de ontheffing is verleend, geen gebruik is gemaakt van de ontheffing.

Artikel 9.5 Beslistermijn

1. Gedeputeerde staten beslissen binnen 12 weken nadat de aanvraag om ontheffing is ontvangen op het verzoek om ontheffing.
2. Indien gedeputeerde staten niet binnen de in het eerste lid genoemde termijn kunnen beslissen, delen zij dit aan de aanvrager van de ontheffing mee, onder vermelding van de termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien.

Artikel 9.6 Wijzigingsbevoegdheid bij kennelijke onjuistheden

Gedeputeerde staten zijn bevoegd om kennelijke onjuistheden in de tekst van deze verordening, de bijlagen en de kaarten die bij de verordening horen, en de digitale verbeelding daarvan, te corrigeren.

ONTWERP

HOOFSTUK 10 Overgangs- en slotbepalingen

Afdeling 10.1 Algemeen

Artikel 10.1 Intrekking

De volgende verordeningen worden ingetrokken:

- Verordening Romte Fryslân;
- Provinciale Milieuverordening;
- Waterverordening provincie Fryslân;
- Wegenverordening provincie Fryslân
- Ontgrondingenverordening Friesland;
- Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017;
- Distelverordening;
- Jakobskruidverordening provincie Fryslân 2007;
- Procedureverordening advisering tegemoetkoming planschade provincie Fryslân 2011;
- Verordening Nadeelcompensatie
- Regeling weidevogelcompensatie Fryslân 2014;

Afdeling 10.2 Overgangsbepalingen

Artikel 10.2 Overgang divers

PM

De overgangsbepalingen zullen in de fase tussen ontwerp en definitief worden toegevoegd. Hierbij zal met name gekeken worden naar de Verordening Romte Fryslân en de Verordening Wet natuurbescherming 2017.

Artikel 10.3

Op een verzoek om nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 8.1, ingediend voor de datum van inwerkingtreding van deze Verordening blijft de Verordening Nadeelcompensatie provincie Fryslân of de Procedureverordening advisering tegemoetkoming in planschade provincie Fryslân 2011 van toepassing.

Afdeling 10.3 Slotbepalingen

Artikel 10.4 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2022.

Artikel 10.5 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Omgevingsverordening Fryslân 2022.

ALGEMENE TOELICHTING

1. Inleiding

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2022 in werking en stelt een provinciale omgevingsvisie en een provinciale omgevingsverordening verplicht. Het gaat daarbij om één integrale omgevingsvisie en omgevingsverordening voor de gehele fysieke leefomgeving voor het provinciale grondgebied. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval (artikel 1.2 Ow): bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed, werelderfgoed en activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving.

De wet zelf is het fundament van het nieuwe stelsel. De wet geeft instrumenten voor het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. De wet werkt door in vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's): 1. Omgevingsbesluit, 2. Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl), 3. Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en 4. Besluit bouwen leefomgeving (hierna: Bbl).

Het idee achter de Omgevingswet is simpel: één wet die alle wetten voor de leefomgeving bundelt en moderniseert. De Omgevingswet heeft als doel om alle onderdelen van de fysieke leefomgeving met elkaar in samenhang te brengen. Met ruimte om lokale initiatieven mogelijk te maken en oplossingen op maat te creëren.

Met de wet worden de huidige 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving teruggebracht tot één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures, neergelegd in 1 Omgevingswet en 4 AMvB's.¹ De Omgevingswet kent zes kerninstrumenten: de omgevingsvisie, algemene regels (de omgevingsverordening), het omgevingsprogramma, het omgevingsplan, de omgevingsvergunning en het projectbesluit.

De instrumenten worden hierna kort toegelicht, waarna vervolgens uitgebreider wordt ingegaan op het instrument omgevingsverordening.

De omgevingsvisie is een integrale visie met strategische hoofdkeuzen van beleid voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. Deze visie wordt door het Rijk, door de provincies en gemeenten voor hun huishouding en grondgebied vastgesteld. Het is een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving en aansluitend bij de reikwijdte van de Omgevingswet.

¹ Voorzien is dat de Omgevingswet uiteindelijk in de plaats komt van: –26 wetten, te weten de Belemmeringenwet Privaatrecht, de Crisis- en herstelwet, de interim-wet stad-en-milieubenadering, de Onteigeningswet, de Ontgrondingenwet, de Planwet verkeer en vervoer, de Spoedwet wegverbreding, de Tracéwet, de Waterstaatswet 1900, de Waterwet, de Wegenwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet beheer rijkswater-staatswerken, de Wet bodembescherming, de Wet geluidhinder, de Wet geurhinder en veehouderij, de Wet herverdeling wegenbeheer, de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, de Wet inrichting landelijk gebied, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet natuurbescherming, de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Wrakkenwet; –delen van de Monumentenwet 1988 en de Woningwet; –bepalingen uit wetgeving voor energie, mijnbouw, luchtvaart en spoorwegen die een rol spelen bij besluiten over ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Het omgevingsplan voor gemeenten is de gebiedsdekkende regeling waarin in ieder geval alle regels worden gesteld die het belang van de fysieke leefomgeving als motief hebben. Het is de opvolger van het bestemmingsplan, maar bevat daar bovenop ook lokale algemene regels die voorheen waren opgenomen in bijvoorbeeld de ligplaatsen- en kapverordening etc. In ieder geval moet het omgevingsplan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties bevatten en zijn de gemeenten verplicht de regels die met het oog daarop nodig zijn in het omgevingsplan op te nemen.

Het omgevingsplan kan ook gewijzigd worden door middel van een vergunning voor een zogenaamde “omgevingsplanactiviteit”. De Omgevingswet definieert de omgevingsplanactiviteit als:

- a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het verboden is deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan.
- b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het verboden is deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan. of:
- c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

De omgevingsvergunning integreert en harmoniseert onder andere de vergunningverlening voor bestaande vergunning-plichtige activiteiten uit de domeinen bouw, milieu, cultureel erfgoed en ruimtelijke ordening met de watervergunning uit de Waterwet, NB-wet vergunning, de ontgrondingen-vergunning uit de Ontgrondingenwet, de vergunningen of ontheffingen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Spoorwegwet, de Wet lokaal spoor en de Wet luchtvaart.

Het projectbesluit is een instrument voor het Rijk, provincies en waterschappen voor het toestaan van veelal complexe projecten in de fysieke leefomgeving met een publiek belang. Met dit instrument wordt een procedure geboden voor projecten waarbij een overheidsorgaan een verantwoordelijkheid heeft, zoals infrastructuur en waterveiligheid, maar ook voor private initiatieven waarbij privaat initiatief en het bereiken van publieke doelen in de fysieke leefomgeving samenvallen. Bij het eerste gaat het om activiteiten van de overheid mogelijk te maken en ruimte te geven aan projecten met een publiek belang. Voorbeelden zijn de aanleg of uitbreiding van een hoofdweg, of versterking van een primaire waterkering.

Omgevingsverordening

Op grond van artikel 2.6 Omgevingswet stellen provinciale staten één Omgevingsverordening vast waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen. De voorliggende Omgevingsverordening vervangt daarmee ongeveer een tien- tot vijftiental sectorale verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving in Fryslân. De belangrijkste worden hierna genoemd: - Verordening Romte Fryslân, Provinciale milieuverordening Fryslân, Watervergunning provincie Fryslân, Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017, Ontgrondingenverordening Friesland, Wegenverordening provincie Fryslân en de Vaarwegenverordening Fryslân 2014 (gedeeltelijk).

De Omgevingsverordening moet uiterlijk in werking treden op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, omdat er geen overgangsrecht voor de provinciale verordeningen is opgenomen.

De Omgevingsverordening kan de volgende typen regels bevatten:

- zogenaamde instructieregels: regels die zien op de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen;
- zogenaamde verbodsbepalingen: regels die gericht zijn tot burgers en bedrijven, zoals algemene regels en vergunningstelsels;
- regels die gericht zijn tot het uitvoerend provinciaal bestuur (GS), zoals omgevingswaarden en beoordelingsregels voor vergunningaanvragen, het toepassen van flexibiliteit (maatwerkvoorschriften) of regels over het opstellen van programma's en projectbesluiten;

Sturingsfilosofie Omgevingswet

In de Omgevingswet is veel aandacht voor de sturingsfilosofie: het gaat daarbij over de wijze waarop een overheid samenwerkt met medeoverheden en belanghebbenden.

Uitgangspunt is dat in de huidige netwerksamenleving plannen en projecten in de fysieke leefomgeving niet meer door een enkele partij tot stand kunnen worden gebracht of kunnen worden opgelegd. De Omgevingswet biedt volop kansen voor nieuwe initiatieven en dynamiek op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De houding van de overheid moet ten opzichte van initiatiefnemers veranderen van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Dit betekent dat de overheid niet meer denkt in onmogelijkheden, maar in mogelijkheden. Dat vergt van overheden een andere houding, gebaseerd op participatie en overleg.

De wetgever heeft met de Omgevingswet de volgende punten centraal gezet:

- *Beleidscyclus*: de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving staat centraal in het cyclisch proces van beleidsontwikkeling (Omgevingsvisie) - beleidsdoorwerking (Omgevingsverordening en programma's) - uitvoering van het beleid (algemene regels, vergunningen en projectbesluiten) en terugkoppeling (toezicht, handhaving, monitoring en evaluatie). Er is ruimte voor ontwikkeling;
- *Vertrouwen*: *in initiatiefnemers, van de burger in de overheid en tussen overheden onderling. Dit komt tot uitdrukking in de instrumenten in de Omgevingswet die gekozen worden om de ambities en doelstellingen te realiseren;*
- *Subsidiariteit*: *'decentraal, tenzij'. De provincie oefent een taak of bevoegdheid alleen uit als dat nodig is (artikel 2.3, tweede lid Omgevingswet):*
 - a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of
 - b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting;
- *Participatie*: *voor een goede voorbereiding van beleids- en besluitvorming voor de fysieke leefomgeving is het vroegtijdig betrekken van de omgeving belangrijk. Maatwerk is van belang: welke partij, in welk stadium, over welk onderwerp en op welke manier.*

Omgevingsverordening Fryslân

Typen regels en doorwerking

De regels in de nieuwe Omgevingsverordening zijn gebaseerd op:

1. de beleidsdoelen c.q. provinciale belangen, die zijn geformuleerd in de Omgevingsvisie en de daarin beschreven nieuwe wijze van werken. De regels in de Omgevingsverordening werken met name door in de gemeentelijke Omgevingsplannen; dit zijn de zogenaamde instructieregels.
2. instructieregels van het Rijk: een aantal regels in de omgevingsverordening dienen verplicht hierin te worden opgenomen. Dit heeft het Rijk zo bepaald in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Voorbeelden hiervan zijn de grondwaterbeschermings-regels en de regels ter bescherming van het natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Omgevingsvisie zelf werkt niet door in gemeentelijke plannen en is alleen bindend voor de wijze waarop gedeputeerde staten uitvoering geven aan het provinciale omgevingsbeleid. Beleidsdoelen ('provinciale belangen') die juridische doorwerking dienen te krijgen naar gemeentelijke plannen moeten in de Omgevingsverordening worden geborgd. Op deze wijze heeft de wetgever een scheiding tussen beleid (omgevingsvisie) en juridische normstelling (omgevingsverordening) aangebracht. Dit principe is overigens niet nieuw: met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) 2008 is dit al geïntroduceerd.

Enkele principes van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie, met name 'Ja, mits...' en 'Decentraal wat kan', lagen ook al besloten in de Wro van 2008 en de daarop gebaseerde ruimtelijke verordeningen die Provinciale Staten in 2011 en 2014 hebben vastgesteld. Deze denklijn en bijbehorende werkwijze worden nu in de Omgevingsverordening verder en consequent doorgetrokken. Minder dan voorheen worden vooraf harde grenzen vastgelegd. Vanuit meer kwalitatieve kaders worden mogelijkheden gegeven voor ontwikkeling, met waarborgen voor andere belangen en waarden.

Van belang daarbij is het volgende: de ruimtelijke inrichting en ordening van de fysieke leefomgeving kent twee kanten: bescherming (van waarden) enerzijds en ontwikkeling anderzijds. Die twee moeten in een evenwichtige verhouding staan. Ook is het van belang om te onderkennen dat er verschil in belangen kan bestaan. De initiatiefnemer heeft altijd een 'buurman' of omgeving die te maken krijgt met de effecten van een ontwikkeling. De Omgevingswet vraagt expliciet om betrokkenheid van die omgeving. De 'mits' van 'ja, mits' dient ook invulling te worden gegeven met behulp van participatie.

Met de nieuwe wijze van werken willen we daarom ruimte bieden aan initiatiefnemers, met inachtneming van een aantal kwalitatieve kaders en randvoorwaarden, met oog voor en participatie van de omgeving.

2. Provinciale sturingsfilosofie

Met de hiervoor geschetste wijze van werken met de Omgevingsverordening geven we invulling aan de wettelijke bepaling (artikel 2.18, eerste lid Omgevingswet) dat de provincie ‘zorgdraagt voor de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen’.

Voor het stellen van regels in de verordening is niet alleen van belang dat sprake is van door Provinciale Staten benoemde provinciale beleidsdoelen/belangen, maar ook (Ow, artikel 2.3, tweede lid) dat die belangen niet ‘doelmatig en doeltreffend’ door gemeenten kunnen worden behartigd. Dit is het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel in de Omgevingswet. Op basis hiervan hebben we de beleidsitems geselecteerd die we in de verordening regelen. Ook de wijze waarop we met die regels afstemmen en samenwerken met gemeenten, initiatiefnemers en de ‘omgeving’ daarvan, is hierop gebaseerd.

Werken met de negen principes van de Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie introduceert vier inhoudelijke principes en vijf samenwerkingsprincipes als belangrijke hulpmiddelen bij het maken van keuzes voor de fysieke leefomgeving. We passen de principes zelf toe, maar vragen ook aan andere partijen om ze toe te passen.

De vier inhoudelijke principes geven inhoudelijk richting aan keuzes, plannen en projecten voor de fysieke leefomgeving. Doelen staan hierbij centraal. De uitkomst ligt vooraf niet vast, zodat maatwerk per gebied mogelijk is: in verschillende situaties kan tot verschillende oplossingen worden gekomen. Wel is van belang dat de principes naar hun intentie worden toegepast en onderbouwd. Ze geven aan wat bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving belangrijk is om ambities en doelen toekomstbestendig te realiseren.

De vijf samenwerkingsprincipes geven richting aan onze wijze van samenwerken met andere partners. Ze helpen ons bij het bepalen en invullen van onze rollen en taken. We willen voor het realiseren van onze ambities en doelen aansluiten bij de actieve en energieke samenleving, en midden tussen de andere partijen staan. Enkele samenwerkingsprincipes (‘rolbewust’, ‘aansluiten bij wat er al gebeurt’) komen tot uiting in de beleidskeuzes in de Omgevingsvisie en in het handelen van de provincie in beleidsdossiers en de uitvoering daarvan. De samenwerkingsprincipes ‘decentraal wat kan’, ‘ja, mits’ en ‘sturen op proces, ruimer op inhoud’, bepalen mede welke onderwerpen we in de Omgevingsverordening regelen. Voor de inhoud van de regels in de Omgevingsverordening zijn deze samenwerkingsprincipes van minder belang. Daarom gaan we hierna nader in op de inhoudelijke principes.

Inhoudelijke principes

De vier inhoudelijke principes (‘Zuinig en meervoudig ruimtegebruik’, ‘Omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis’, ‘Koppelen en verbinden als uitdaging’ en ‘Gezond en veilig’) krijgen hun vertaling en betekenis in de regels van de verordening zelf. Deze principes vormen de vertrekbasis voor gemeentelijke omgevingsplannen, en geven invulling aan een goede kwaliteit van de leefomgeving. Ze bieden daarmee tegelijk aangrijpingspunten voor gemeenten om de leefomgevingsklimaat op lokaal niveau te borgen.

Een goede omgevingskwaliteit is een publiek belang. Het gaat daarbij niet om de maximale kwaliteit voor één gebruiker, maar om goede kwaliteit voor de gemeenschap. Het gaat niet alleen over het visuele aspect, maar is gericht op het samengaan van gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde.

Een goede omgevingskwaliteit is een van de maatschappelijke doelstellingen van de Omgevingswet, in samenhang met een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen daarvan ter vervulling van maatschappelijke behoeften. De Memorie van Toelichting benoemt een aantal aspecten van omgevingskwaliteit: cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van natuur en landschap. Het gaat zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de intrinsieke waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden en aan dier- en plantensoorten.

Omgevingskwaliteit is een dynamisch begrip. De waardering van kwaliteitsaspecten is tijd- en plaatsgebonden. Daarom wordt dit begrip in de Omgevingswet niet verder gedefinieerd en ligt de zorg daarvoor in hoofdzaak op het provinciale en gemeentelijke niveau. Het Rijk stelt slechts regels over de omgevingskwaliteit voor zover er sprake is van een nationaal belang of een internationale verplichting. Dat speelt voor natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed en belangen als defensie, hoofdinfrastructuur en kustverdediging. Andere aspecten, in het bijzonder de architectonische kwaliteit van bouwwerken, de stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van het landschap, moeten worden beschermd door de provincies en de gemeenten in hun eigen regelgeving. Zij geven het begrip omgevingskwaliteit inhoud in hun omgevingsvisies en stellen bijbehorende regels vast in de omgevingsverordening of het omgevingsplan (en desgewenst aanvullend beleid of instrumenten).

De inhoudelijke principes gelden voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

Ze helpen gemeenten om ontwikkelingen te beoordelen, zo nodig bij te sturen, en te onderbouwen. In veel gevallen hoeven wij daarbij niet vooraf, in het stadium van initiatief/ideevorming, betrokken te worden; bij de beoordeling van (voorontwerp) Omgevingsplannen en bij onze advisering over - voor zover vereist - besluiten tot instemming met de 'Omgevingsplanactiviteiten-buitenplans', zullen we terughoudend toetsen of de motivering voldoende is. Door middel van de systematiek van de basis- en afwijkingsregels, geven we vooraf helderheid over ontwikkelingen die zonder meer, mits afdoende gemotiveerd, mogelijk zijn.

Enkele ontwikkelingen hebben zodanige effecten op de leefomgeving dat hierbij ook provinciale belangen spelen. In de toelichting bij de betreffende artikelen geven we aan wanneer hiervan sprake is. In deze gevallen willen we vooraf betrokken worden en denken we mee over oplossingen. De Nije Pleats methode of omgevingstafels zijn geschikte manieren om samen met partijen, waaronder initiatiefnemer en zo mogelijk omwonenden, hieraan invulling te geven. Dit speelt in ieder geval bij ontwikkelingen waarop de uitzonderingsregels van toepassing zijn. Deze ontwikkelingen worden beoordeeld op hun aanvaardbaarheid en meerwaarde, aan de hand van de principes. De locatie, aard, omvang en wijze van invulling/ inrichting van de ontwikkeling zijn in dat gezamenlijke gesprek aan de orde.

Systematiek van de Regels

De regels in de Omgevingsverordening hebben de volgende opbouw:

- een basisregel die aangeeft in hoeverre en in welke mate een ontwikkeling zonder meer mogelijk is;
- een afwijkingsregel, met kwalitatieve kaders waarbinnen afwijking van de basisregel mogelijk is;
- een uitzonderingsregel voor bijzondere situaties, waarmee een ontwikkeling mogelijk kan worden gemaakt die verder strekt dan de basis- en afwijkingsregels; in dat geval, mits o.a. in voldoende mate inhoud kan worden gegeven aan de vier inhoudelijke principes.

De eerdere verordeningen ruimte (2011 en 2014) gingen uit van: *‘helderheid over wat wél kan en over wat níet kan’*. Deze nieuwe verordening gaat, op basis van het principe ‘sturen op proces, ruimer op inhoud’, meer uit van: *‘helderheid over wat zonder meer kan en een kwalitatief afwegingskader voor wat wellicht kan’*. Voor enkele onderdelen, zoals ‘windturbines’ en ‘stedelijke functies’ in het buitengebied, blijft echter nog wel sprake van een bewust verkozen begrenzing van mogelijkheden.

In de basis- en afwijkingsregels worden in enkele gevallen ook objectieve, kwantitatieve grenzen gesteld. Hoewel deze niet in de Omgevingsvisie staan, geven ze wel een juridisch hanteerbare vertaling van onderdelen van de visie.

Deze normen werken echter niet als bovengrens: met de uitzonderingsregels kan daarvan worden afgeweken. De normen vormen aldus een tussenstation: ontwikkelingen binnen de normen zijn zonder meer mogelijk, mits gemotiveerd;; daarboven volgt een nadere afweging, in samenwerking, met de provincie ‘aan tafel’.

De regels van de verordening geven niet exact aan in welke situaties de provincie vroegtijdig betrokken moet worden. De Omgevingswet (artikel 2.2, eerste lid) gaat uit van goed overleg en afstemming tussen overheden als de situatie en omstandigheden daarom vragen. De toelichting op de betreffende artikelen in de verordening geeft hier wel meer duidelijkheid over; dit is als indicatie bedoeld en biedt ruimte voor maatwerk. Bij twijfel adviseren we gemeenten om contact met de provincie op te nemen.

Doorwerking naar omgevingsvergunningen

De regels van de omgevingsverordening werken ook door naar omgevingsvergunningen die afwijken van het gemeentelijk omgevingsplan: in de nieuwe terminologie van de Omgevingswet worden dit omgevingsvergunningen voor omgevingsplan-activiteiten (*opa*) genoemd.

Dit is geregeld in artikel 5.21 van de Omgevingswet. De Memorie van toelichting van de Omgevingswet zegt daarover: *“Voor een buitenplanse omgevingsplan-activiteit kan, zoals vermeld, een vergunning worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast wordt de mogelijkheid om een vergunning te verlenen in afwijking van het omgevingsplan begrensd door de instructieregels en instructies die het Rijk en de provincie hebben gesteld over het omgevingsplan”*.

Omgevingswaarden

Een nieuw – ondersteunend – instrument in de Omgevingswet zijn omgevingswaarden. Dit zijn objectief te bepalen normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen.

De afweging of en waarvoor er omgevingswaarden komen, gebeurt bij voorkeur in de omgevingsvisie. De vaststelling van de waarde gebeurt in de omgevingsverordening. Een omgevingswaarde wordt uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of andere objectieve termen, die door een onafhankelijke instantie moeten worden gevalideerd.

Een omgevingswaarde bindt alleen het orgaan dat de waarde vaststelt. Als het nodig is dat de omgevingswaarde doorwerkt naar het omgevingsplan, de waterschapsverordening of omgevingsvergunningen, zijn aanvullende (instructie- of beoordelings-)regels nodig in de omgevingsverordening.

De provincie is op grond van artikel 2.13 Ow verplicht om omgevingswaarden vast te stellen voor:

- regionale waterkeringen;
- gemiddelde kans op overstroming per jaar van bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden;
- geluid rond provinciale wegen en lokale spoorwegen, in de vorm van geluidreductieplafonds.

Als een omgevingswaarde wordt vastgesteld, wordt aangegeven of die waarde een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere verplichting inhoudt. Een andere verplichting van de omgevingswaarde kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de mogelijkheden tot afweging (zowel in zichzelf als ten opzichte van andere waarden) en op de mogelijkheden voor afwijking of uitstel.

Voor een vastgestelde omgevingswaarde geldt een monitoringsplicht op grond van artikel 20.1 van de Omgevingswet. De omgevingsverordening bepaalt de methode van monitoring en wijst het bestuursorgaan of een andere instantie aan die met de uitvoering van de monitoring is belast (artikel 20.2, eerste lid Ow). Zo is voor water het waterschap vaak de uitvoerende organisatie.

De uitkomsten van monitoring leiden mogelijk tot aanpassing van het beleid of het programma.

Als niet (meer) wordt voldaan aan een vastgestelde omgevingswaarde, is er de plicht een programma in te zetten.

Deze verplichting geldt op grond van artikel 3.10 Ow voor gemeenten en waterschappen (tenzij anders is bepaald), ook wanneer de omgevingswaarde is vastgesteld door de provincie. In de omgevingsverordening kan een andere instantie dan een gemeente of waterschap worden aangewezen om in geval van (dreigende) overschrijding van een vastgestelde omgevingswaarde een programma op te stellen, bijvoorbeeld gedeputeerde staten.

Aangezien voor Fryslân geen provinciale “eigen” omgevingswaarden zijn vastgesteld, maar alleen de verplichte omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen en de overstromingskans van regionale wateren, is geen apart hoofdstuk over Monitoring opgesteld. De

bepalingen over monitoring van de omgevingswaarden zijn te vinden in het hoofdstuk waar het betreffende thema is geregeld.

Ontheffing

Artikel 2.32 van de Omgevingswet bevat een grondslag voor gedeputeerde staten om ontheffing te kunnen verlenen van de instructieregels in de omgevingsverordening. Het waterschap of bestuursorgaan van een gemeente moet daarvoor dan een verzoek indienen.

De achtergrond van deze bepaling is dat zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De ontheffingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet te voorzien waren, maar bijvoorbeeld ook als ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming kunnen worden gebracht met de belangen die met de instructieregel worden behartigd.

Voor meer informatie wordt hier verwezen naar de algemene toelichting bij hoofdstuk 9 “Ontheffingen”.

Aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties

De regels in de Omgevingsverordening verwijzen in verschillende hoofdstukken naar locaties of gebieden. Deze verwijzingen zijn nodig voor de locatie-specifieke toedeling van taken en bevoegdheden aan bestuursorganen, of voor het bepalen van het werkingsgebied van de regels uit de omgevingsverordening. Zo bepalen ze bijvoorbeeld de reikwijdte van de regels van activiteiten, waaronder een eventuele omgevingsvergunningplicht (bijvoorbeeld in het hoofdstuk Wegen). Ook worden locaties of gebieden aangewezen waar omgevingswaarden van toepassing zijn, of ter bepaling van de geografische reikwijdte van instructieregels (zoals instructieregels gericht op het maken van een goede ruimtelijke afweging of evenwichtige toedeling van functies aan locaties). Deze locaties en gebieden kunnen dus zowel van belang zijn voor de bestuursorganen als voor burgers en bedrijven.

Het gaat om stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, watersystemen en waterkeringen, infrastructuur (vaarwegen en wegen), en gesloten stortplaatsen.

Hieronder vallen ook locaties of gebieden waarvoor de provincie een (volledige) wettelijke taak door het Rijk opgelegd heeft gekregen, of het beheer voert over onderdelen van de fysieke leefomgeving. Daarnaast betreft het locaties die daarmee logisch samenhangen. Zo zijn bijvoorbeeld in het hoofdstuk Water geometrische begrenzingen relevant voor de omgevingswaarden voor regionale waterkeringen die de provincie stelt, maar waarvan de uitvoering en monitoring aan de waterschappen is.

Geometrisch begrenzen van locaties, of aanwijzen locaties zonder geometrisch begrenzen

Het verwijzen naar locaties kan op twee manieren: het aanwijzen én geometrisch begrenzen van locaties, óf het aanwijzen zonder geometrische begrenzen daarvan. In beide gevallen gaat het om locaties in de brede betekenis van de Omgevingswet: : een punt op de kaart, een gebied – bijvoorbeeld een polder die wordt aangewezen als waterbergingsgebied –, of een gemeente waarbinnen een specifieke set regels van toepassing is.

Het geometrisch begrenzen van locaties heeft de voorkeur omdat dit het meest nauwkeurig en eenduidig is: het volgens afgesproken meeteenheden vastleggen van oppervlakten of andere plaatsbepalingen. Het komt erop neer dat er een lijn op de kaart wordt getrokken om het te begrenzen gebied. De bijbehorende regels gelden dan niet in bijvoorbeeld gemeente X, maar in het op de kaart begrensde werkingsgebied. Het geometrisch begrenzen van locaties in deze verordening heeft volgens de digitale Standaard officiële overheidspublicaties (STOP) plaatsgevonden. Hierdoor kan in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) het begrensde gebied op de kaart worden getoond, in combinatie met regels van andere bevoegde bestuursorganen die eveneens op die locatie van toepassing zijn. Dit heeft voor de gebruiker als voordeel dat met één prik op de kaart alle relevante regels zichtbaar worden.

Soms is het niet goed mogelijk om een gebied aan te wijzen met een precieze geometrische begrenzing is. In dat geval is het alternatief een locatie alleen maar aan te wijzen. Als uit de aanwijzing in voldoende mate blijkt om welke locatie of bestuurlijke eenheid het gaat, bijvoorbeeld een bepaalde gemeente, dan is een geometrische begrenzing ook minder noodzakelijk. Een aanwijzing kan worden gedaan door het benoemen van een locatie, een omschrijving daarvan, of een globale kaartaanduiding (pdf-). Dit is mede afhankelijk van de bijbehorende regels, die een meer of mindere mate van concreetheid van de aanwijzing vragen.

Reikwijdte van de begrenzing of aanwijzing

Op de aanwijzing en geometrische begrenzing van locaties zijn de criteria uit artikel 2.3, derde lid, van de Omgevingswet van toepassing. In artikel 2.3 zijn twee criteria voor de te maken subsidiariteits- en proportionaliteitsafweging opgenomen: a. begrenzing of aanwijzing van locaties door de provincie kan alleen plaatsvinden als dat nodig is met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige of doeltreffende wijze door het provinciebestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of b. als dat nodig is voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet. Dit betekent dat bij het aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties in deze omgevingsverordening de locaties niet anders of groter zijn vastgesteld dan gelet op deze criteria nodig is.

Delegatie aan gedeputeerde staten

Op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet kunnen provinciale staten de bevoegdheid tot vaststellen van delen van de omgevingsverordening delegeren aan gedeputeerde staten. Het is niet mogelijk de bevoegdheid tot het vaststellen van de hele omgevingsverordening over te dragen. Het delegeren van bevoegdheden aan gedeputeerde staten is een politiek- bestuurlijke keuze. Het wijzigen van de omgevingsverordening kan hiermee vereenvoudigd en versneld worden door de bevoegdheid tot wijziging aan gedeputeerde staten te delegeren. Dit delegeren moet wel bij een afzonderlijk delegatiebesluit.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk Omgevingsbeleid

Afdeling 2.1 en 2.2: Inhoudelijke principes en bundeling stedelijke functies

De inhoudelijke principes uit de Omgevingsvisie zijn richtinggevend voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Daarom zijn ze in de overkoepelende afdeling 2.1 opgenomen.

Het toepassen van de principes in het kader van een omgevingsplan helpt gemeenten bij een goede onderbouwing van het plan, die sowieso nodig is. In dat opzicht zien wij het werken met en onderbouwen aan de hand van de principes niet als een verzwaring voor gemeenten. In de artikelsgewijze toelichting gaan we nader in op de werking van de principes.

Het rekening houden met de omgevingskwaliteiten van een gebied, ligt aan de basis van het bereiken en behouden van een goede leefomgeving. ‘Omgevingskwaliteit’ vatten we hierbij breed op: op dit begrip zijn we hiervoor al ingegaan.

Aan dit principe is nu ook de werkwijze ‘Nije Pleats’² gekoppeld en verbreed naar alle ontwikkelingen die een aanzienlijk effect op de omgeving kunnen hebben. In de artikelsgewijze toelichting geven we bij verschillende onderwerpen indicatief aan wanneer hiervan sprake is.

Het principe ‘Zuinig en meervoudig ruimtegebruik’ omvat naast zuinig ruimtegebruik (in de vorm van bijvoorbeeld compact bouwen en benutten van bestaande bebouwing), ook meervoudig ruimtegebruik (functies combineren naar ruimte of opeenvolgend in de tijd). In dit principe ligt ook de doorvertaling van de rijks-Ladder voor duurzame verstedelijking³ besloten.

Het principe ‘Koppelkansen benutten’ houdt in dat initiatieven en projecten zoveel mogelijk bijdragen aan meerdere opgaven en ambities, zodat de maatschappelijke meerwaarde ervan optimaal is.

Het principe ‘Gezond en veilig’ geeft specifiek voor ontwikkelingen buiten bestaand stedelijk gebied invulling aan het uitgangspunt van de Omgevingswet (artikel 2.1, vierde lid) dat in ieder geval rekening moet worden gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid bij de ‘toedeling van functies aan locaties’, zoals in het Omgevingsplan plaats vindt. ‘Gezondheid’ als aandachtspunt bij binnenstedelijke ontwikkeling zien wij als gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Voor een nadere toelichting op de principes verwijzen naar het onderdeel ‘werken met de negen principes’ hiervoor, en naar de artikelsgewijze toelichting.

In afdeling 2.2 is het algemene uitgangspunt van bundeling van stedelijke functies opgenomen. Dit is een centraal ruimtelijke inrichtingsprincipe om verspilling van ruimte te voorkomen en een goede

² In de Nije Pleats methodiek adviseren relevante deskundigen, in samenspraak met omwonenden, in een vroeg stadium integraal over de inpassing van bijvoorbeeld een agrarisch of recreatief bedrijf in de omgeving. De Sinnetafel (zonnetafel) is een werkwijze waarbij alle partijen die een belang hebben bij de ontwikkeling van een zonneveld, met elkaar om tafel gaan om het initiatief verder te brengen.

³ De Ladder voor Duurzame Verstedelijking zit in het Besluit kwaliteit leefomgeving en verplicht gemeenten de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling te onderbouwen en vervolgens te kijken of aan die behoefte door herstructurering, transformatie in bestaand bebouwd gebied kan worden voldaan, voordat een uitbreidingslocatie wordt ontwikkeld.

‘toedeling van functies aan locaties’ tot stand te brengen.

In de daaropvolgende artikelen krijgt dit voor diverse functies een specifieke invulling.

Afdeling 2.3 Wonen

Deze afdeling borgt de bestuurlijke afspraken die gedeputeerde staten met gemeenten in regionaal verband maken over de woningbouwprogrammering. De regeling sluit aan op het samenwerkingsprincipe ‘sturen op proces’, in plaats van vooraf de inhoudelijke uitkomst vastleggen.

Afdeling 2.4 Werken

Vergelijkbaar met ‘wonen’ borgt deze afdeling de bestuurlijke afspraken die gedeputeerde staten met gemeenten in regionaal verband maken over de (regionale) programmering van bedrijventerreinen en kantoren. In dat kader vindt ook de afstemming tussen soort en schaal van bedrijvigheid en aard en schaal van de kernen plaats.

Voor bedrijventerreinen maken we afspraken op het niveau van de vier regio’s: Noordoost, Zuidoost, Noordwest en Zuidwest Fryslân; voor de Waddeneilanden maken we bilaterale afspraken met de afzonderlijke gemeenten. Voor kantoren worden afspraken gemaakt met de gemeenten waarin de vier grote steden liggen.

Afdeling 2.5 Recreatie

Deze afdeling bevat basisregels voor uitbreiding van bestaande recreatieve voorzieningen en vestiging van nieuwe recreatieve voorzieningen buiten bestaand stedelijk gebied, met een onderscheid naar kleinschalige en overige recreatieve voorzieningen. De regels sluiten aan bij de intenties in de Omgevingsvisie: een bepaalde mate van concentratie van voorzieningen, benutten van koppelkansen en omgevingskwaliteiten, en slimme groei van de gastvrijheidseconomie; bij de artikelsgewijze toelichting gaan we hier nader op in.

Daarnaast zijn twee meer specifieke artikelen opgenomen over permanente bewoning van recreatiewoningen respectievelijk huisvesting van arbeidsmigranten op een verblijfsrecreatieterrein.

Afdeling 2.6 Landbouw

In deze afdeling staan de regels voor agrarisch bedrijven en aanverwante nevenactiviteiten en bedrijvigheid. De regeling is ten opzichte van de regeling in de Verordening Romte vereenvoudigd en minder gekoppeld aan harde bovengrenzen. Hierdoor is er meer ruimte voor kwalitatief maatwerk, waarbij de omgevingskwaliteiten van de locatie een belangrijke rol spelen.

Dit betekent niet per definitie dat er meer ontwikkelruimte is. De basisregeling in afdeling 2.1 voor de principes en de Nije Pleats methodiek blijft van toepassing. Dit betekent dat afhankelijk van de situatie er meer of minder ruimte is. Deze regeling sluit aan op de inhoudelijke principes en ‘ja, mits’

benadering van de nieuwe Omgevingsvisie, die de Beleidsnotities melkveehouderij respectievelijk intensieve veehouderij uit 2011 respectievelijk 2013 vervangt.

Afdeling 2.7 Overige functies buiten bestaand stedelijk gebied

In deze afdeling zijn regels opgenomen die, in afwijking van het bundelings-principe, ruimte geven voor uitbreiding en soms nieuwvestiging van stedelijke functies in het landelijk gebied. De meest voorkomende situatie betreft hergebruik en hergebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing. Dit draagt volgens de Omgevingsvisie bij aan behoud van Fries erfgoed, een aantrekkelijke woon- en werkomgeving en kan voor diverse functies een aantrekkelijke optie zijn.

Ten opzichte van de Verordening Romte zijn de mogelijkheden grotendeels gehandhaafd. Op onderdelen zijn de voorwaarden versoepeld om in de lijn van de Omgevingsvisie meer rekening te kunnen houden met de omgevingskwaliteiten. Dit geldt ook voor de ruimte-voor-ruimte regeling, gericht op het stimuleren van sloop van beeld-verstorende bebouwing.

Afdeling 2.8 Kustverdediging

De regels voor kustverdediging en kustveiligheid uit de Verordening Romte zijn grotendeels gehandhaafd. Deze zijn nog steeds actueel en nodig, gelet op de risico's van klimaatverandering en zeespiegelstijging en de daaruit voortvloeiende noodzaak om ruimte te reserveren voor versterking van primaire waterkeringen. Ook de specifieke regeling voor het kustfundament op de Waddeneilanden blijft nodig; enerzijds om het kustfundament te beschermen, anderzijds om enige ontwikkelruimte voor bestaande functies en bebouwing te kunnen houden.

In de Omgevingsvisie (par. 6.4) staat dat de provincie samen met het Wetterskip Fryslân bekijkt waar het nodig is om de reserveringszones voor dijkversterking te borgen in de Omgevingsverordening. De provincie en het Wetterskip Fryslân concluderen dat planologische borging nodig blijft voor de primaire dijken, omdat de legger van Wetterskip Fryslân niet doorwerkt naar gemeentelijke omgevingsplannen.

Afdeling 2.9 Natuur – natuurnetwerk Nederland

In afdeling 2.9 staan regels voor bescherming van de gebieden die tot het natuurnetwerk Nederland⁴ (NNN) behoren, inclusief de daarbinnen gelegen Natura 2000 gebieden⁵. Ze vloeien voort uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De bepalingen in het Bkl zijn aangepast ten opzichte van de eerdere bepalingen van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Als gevolg daarvan is de regeling in de Omgevingsverordening vereenvoudigd. Hoofddlijn blijft dat de regels in

⁴ Natuur Netwerk Nederland (NNN): een samenhangend stelsel van natuurgebieden van internationaal of nationaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten.

⁵ Natura 2000 gebied: een Natura 2000 gebied is een gebied met bijzondere natuurwaarden, dat onderdeel is van een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000 gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden.

Omgevingsplannen voor de NNN-gebieden gericht zijn op behoud, herstel of de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden ervan; activiteiten en ontwikkelingen die leiden tot nadelige gevolgen voor de kenmerken en waarden, ook in de zin van areaalverlies en samenhang, mogen niet worden toegestaan. Aanvullend mogen nieuwe activiteiten en ontwikkelingen nabij de NNN geen significante nadelige gevolgen hebben.

Onder voorwaarden kan voor een activiteit of ontwikkeling van deze regels worden afgeweken. Er moet dan sprake zijn van een openbaar, of anderszins een maatschappelijk belang, en er mogen geen reële alternatieven zijn voor de locatie van de activiteit of ontwikkeling.

Dat maatschappelijke belang kan ook een particuliere ontwikkeling zijn, waaraan bestuurlijk een “zeker belang” wordt toegekend, zoals ook in de toelichting op het Bkl is benoemd. In zo’n geval zal de ontwikkeling gepaard moeten gaan met mitigerende maatregelen, waarmee nadelige gevolgen zo veel mogelijk worden weggenomen, en zo nodig met compensatie van resterend verlies aan waarden. ‘Onder de streep’, per saldo, mag geen sprake zijn van verlies aan waarden.

Ook voor natuurgebieden buiten het NNN zijn beschermende bepalingen opgenomen. In de Wet natuurbescherming is de mogelijke aanwijzing van zulke gebieden opgenomen onder de kop “Bijzondere provinciale natuurgebieden buiten natuurnetwerk Nederland”; bij deze terminologie wordt aangesloten. Verder is er een regeling voor behoud van voldoende rust en openheid in weidevogelkans-gebieden of weidevogelparels. De regeling is conform de Omgevingsvisie gehandhaafd, inclusief de compensatieregeling in geval van areaalverlies van weidevogelgebieden.

De laatste keer dat de begrenzing van het NNN (toen nog EHS geheten) is vastgesteld was in 2014. Sindsdien is de begrenzing veelvuldig gewijzigd. Deze wijzigingen worden nu bij de vaststelling van de Omgevingsverordening in een geactualiseerde begrenzing opgenomen. In Bijlage A is aangegeven welke wijzigingen zijn aangebracht.

Afdeling 2.10 Werelderfgoederen

Nieuw is een regeling voor werelderfgoederen. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl, artikel 7.4, derde lid) is bepaald dat bij Omgevingsverordening in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen en erfgoederen op de Voorlopige lijst werelderfgoed, regels worden gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten (4.2, eerste lid Ow). Het komt er op neer dat de provincie van het Rijk een instructie heeft gekregen om voor de kolonie van Weldadigheid bij Wilhelminaoord in de gemeente Weststellingwerf, regels op te nemen in de Omgevingsverordening. Artikel 2.37 geeft hier invulling aan.

Hoofdstuk 3 Water

In de Waterwet zijn in het verleden acht wetten op het gebied van waterbeheer en zes vergunningstelsels geïntegreerd. De Waterwet heeft daarom in zekere zin model gestaan voor de Omgevingswet, die op vergelijkbare wijze is opgebouwd. De Omgevingswet bevat een generieke regeling voor alle onderwerpen die de Waterwet al regelde voor water, zoals het stellen van doelstellingen en normen, het maken van plannen en het reguleren van activiteiten door middel van algemene regels en vergunningen.

Het opgaan van de Waterwet in de Omgevingswet zorgt voor een goede integratie van besluitvorming over wateronderwerpen bij besluiten over andere onderwerpen en omgekeerd. De planverplichtingen zijn aangepast aan het planstelsel van de Omgevingswet.

Gelet op de kaderstellende en toezichthoudende rol van de algemene bestuurslaag van de provincie voor de functionele bestuurslaag van het waterschap, voorziet de Omgevingswet in doorwerking van regionale waterprogramma's naar waterbeheerprogramma's van de waterschappen. Dit is geregeld doordat de waterschappen "rekening houden met" het regionale waterprogramma.

De afschaffing van de provinciale goedkeuring op de waterbeheerprogramma's, zoals afgesproken in het Bestuursakkoord Water, is in de Omgevingswet overgenomen. Provincies hebben op basis van het generieke toezichtinstrumentarium voldoende mogelijkheden om een juiste doorvertaling van het provinciale omgevingsbeleid door de waterschappen te borgen. De Omgevingswet houdt nadrukkelijk de mogelijkheid voor bestuursorganen open om een gezamenlijk programma op te stellen. Zo kunnen bijvoorbeeld voor (deel-)stroomgebieden gezamenlijke waterprogramma's worden vastgesteld van provincie(s) en waterschap(pen) of regionale waterprogramma's worden gecombineerd met beheerplannen voor Natura 2000-gebieden.

De projectplan-procedure uit de Waterwet is vervallen. De waterbeheerder kan gebruik maken van de projectprocedure in afdeling 5.2 van de Omgevingswet. Voor de aanleg, versterking of verlegging van primaire waterkeringen is dat verplicht.

Toedeling van beleids- en beheertaken voor watersystemen

Bij AMvB worden de watersystemen waarvoor het Rijk verantwoordelijkheid draagt aangewezen. In een aantal gevallen beheert het Rijk delen van het hoofdwatersysteem niet actief of heeft het beheertaken voor delen ervan overgedragen aan anderen.

Voor de regionale watersystemen vindt de aanwijzing van de verantwoordelijke instantie plaats bij provinciale verordening. De provincie laat de waterstaatkundige beheertaken aan de waterschappen over, tenzij dit niet verenigbaar is met een goede organisatie van de waterstaatkundige verzorging. In de praktijk betekent dit dat de meeste beheertaken berusten bij een waterschap.

Subsidiariteitsbeginsel

Artikel 2.3 van de Omgevingswet regelt alleen de subsidiariteit tussen de algemene overheden. Het Rijk, de provincies en de gemeenten hebben een open huishouding en bij beslissing door het Rijk of de provincie om een bepaald onderwerp aan zich te trekken heeft artikel 2.3 een belangrijke functie.

De Omgevingswet kent een dergelijke bepaling niet voor waterschappen, omdat zij een gesloten huishouding hebben. De relatie tussen provincie en waterschappen is geregeld in de Waterschapswet. Artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet geeft de provincie de opdracht om de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater aan het waterschap toe te delen. Artikel 2, tweede lid, van die wet biedt alleen ruimte om van die regel af te wijken in het belang van een goede organisatie van de waterstaatkundige verzorging. Toch heeft het subsidiariteitsbeginsel ook een functie in de verhouding tussen de provincie en het waterschap. Wanneer een specifieke taak bij het waterschap is belegd, volgt uit het subsidiariteitsbeginsel dat het reguleren daarvan ook aan dat bestuursorgaan behoort te worden gelaten. Van de provincies mag daarom worden verwacht dat zij alleen regels stellen over onderwerpen die behoren tot het takenpakket van een waterschap als het waterschap dat niet doelmatig en doeltreffend zelf kan doen. Dat geldt bijvoorbeeld voor het stellen van regels over grondwateronttrekkingen van minder dan 150.000 m³.

Grondwater

Een watersysteem bevat behalve de zichtbare waterstaatswerken ook de grondwaterlichamen. De gemeenten zijn belast met het voorkomen of beperken van structurele grondwaterproblemen voor de aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies. Die grondwaterstand moet worden afgestemd op de uiteenlopende functies van gronden en ook de inrichting en het beheer van het bebouwd of onbebouwd gebied. Dit geldt voor zover die taak doelmatig kan worden uitgeoefend door de gemeente en niet aan het waterschap (vergunningverlening en peilbeheer) of de provincie (vergunningverlening) is toegedeeld. De Omgevingswet maakt het mogelijk dat de provincie of het Rijk – in lijn met de regeling zoals die in de Waterwet was opgenomen – waterbeheertaken bij een gemeente belegt. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de zorg voor een deel van een vaarweg of het beheer van een haven.

Specifieke taken van de provincies

Op grond van artikel 2.18 Ow moet de provincie omgevingswaarden voor de veiligheid van niet primaire waterkeringen en de overstromingskansen voor gebieden door oppervlaktewaterlichamen, die niet bij het Rijk in beheer zijn, vaststellen (zie Hoofdstuk Water, artikel 2.2). Voor watersystemen waarvan het beheer niet aan het Rijk is toegedeeld zijn de provincies in eerste instantie beleidsmatig verantwoordelijk. Bij provinciale verordening worden de waterschappen aangewezen die met het beheer van de watersystemen zijn belast (zie artikel 1.2 Hoofdstuk Water van de Omgevingsverordening. De provincie kan echter ook een deel van dat beheer aan zichzelf houden of aan gemeenten of andere openbare lichamen opdragen. Dit vormt een voortzetting van de regeling zoals die in artikel 3.2 van de Waterwet was opgenomen.

Bijzondere beheerbevoegdheden

Legger

De verplichting tot het vaststellen van een legger is toegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en het waterschapsbestuur. Deze legger dient de kenmerken van een waterstaatswerk wat betreft ligging, vorm, afmetingen en constructie te omschrijven. Uit de Waterwet en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken is de mogelijkheid overgenomen om de toegang tot een waterstaatswerk of een weg in beheer bij het Rijk te beperken of verbieden door bekendmaking ter plaatse.

Peilbesluit

De bevoegdheid tot het vaststellen van een peilbesluit is toegedeeld aan de Minister van Infrastructuur en Milieu en het waterschapsbestuur. Het peilbesluit is een noodzakelijk instrument voor het waterbeheer in het kader van zowel veiligheid, kwantiteit als kwaliteit.

Verdringingsreeks

Tevens bevat de Omgevingswet de opdracht om bij AMvB de rangorde van maatschappelijke en ecologische behoeften vast te stellen. Die rangorde is bij waterschaarste of dreigende waterschaarste bepalend voor de verdeling van het beschikbare oppervlaktewater. De genoemde taken en de wijze van regeling in het wetsvoorstel zijn een voortzetting van de regeling in de Waterwet.

Grondwaterheffing

De grondwaterheffing wordt voortaan geregeld in een aparte verordening en is in de omgevingsverordening dus niet meer terug te vinden. Dit heeft te maken met het verbod in artikel 2.3 van het Omgevingsbesluit. Dit artikel bevat een verbod op opname van regels in de omgevingsverordening als bedoeld in artikel 220 Provinciewet. Het gaat hier over regels over het invoeren, wijzigen of afschaffen van een provinciale belasting. Deze moeten dus voortaan in een aparte belastingverordening worden opgenomen.

Zwemwater

Sinds 2006 geldt de Europese Zwemwaterrichtlijn. Deze richtlijn heeft als doel de gezondheid van zwemmers te beschermen. De regels uit de richtlijn moeten zorgen voor schoon zwemwater en betere informatie voor zwemwater. De richtlijn is in Nederland geïmplementeerd met de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in deze laatste wet.

Uitgangspunt is dat de overheid de doelen en randvoorwaarden stelt en dat de verantwoordelijkheid om de doelen te halen zoveel mogelijk bij de houder van de zwemlocatie worden belegd. De houder van de zwemlocatie is degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een locatie. Op deze manier kunnen die maatregelen worden getroffen die op lokaal niveau noodzakelijk zijn.

Wat regelt de Omgevingswet?

In de Omgevingswet is bepaald dat het Rijk in ieder geval een omgevingswaarde vaststelt voor de kwaliteit van het zwemwater. Dit ter uitvoering van de Zwemwaterrichtlijn. De omgevingswaarde voor zwemwater is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Hierin is bepaald dat een zwemlocatie in ieder geval moet voldoen aan de klasse aanvaardbaar, bedoeld in bijlage II bij de zwemwaterrichtlijn. Het is een resultaatsverplichting, dat betekent dat deze waarde verplicht moet worden gehaald.

De omgevingswaarde geldt alleen voor de locaties die door gedeputeerde staten zijn aangewezen als zwemwaterlocatie.

Gedeputeerde staten wijzen oppervlaktewateren en kustwater die de functie zwemwater hebben aan in het regionale waterprogramma. Ieder jaar wijzen gedeputeerde staten de zwemlocaties aan.

Op de aanwijzing als zwemlocatie is de procedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Zwemlocaties zijn Kaderrichtlijn Water (KRW) oppervlaktewaterlichamen waar naar verwachting een groot aantal personen zal zwemmen. Zwemmen is daar niet permanent verboden of met een negatief zwemadvies ontraden. De aanwijzing van de zwemlocaties gebeurt in zeer nauw overleg met de beheerder van de betreffende oppervlaktewaterlichamen. In Fryslân is vrijwel altijd het Wetterskip Fryslân de waterbeheerder. Op deze wijze wordt voorkomen dat het Wetterskip verantwoordelijk wordt voor ongewenste zwemlocaties. Bij de aanwijzing als zwemlocatie wordt rekening gehouden met het aantal zwemmers dat de locatie bezoekt, de faciliteiten en de infrastructuur op de locatie. Op de website www.zwemwater.nl wordt informatie verstrekt over de zwemlocatie. Publiek dat gebruik wil gaan maken van een zwemlocatie kan hier de nodig informatie vinden over onder andere de waterkwaliteit, zwemadviezen etc.

Gedeputeerde staten zijn op grond van de Omgevingswet verder verantwoordelijk voor het nemen van beheersmaatregelen voor het zwemwater (voor zover de watersystemen niet bij andere overheden in beheer zijn), de aanwijzing van zwemwateren en zwemlocaties, de vaststelling en actualisatie van een zwemwaterprofiel, de vaststelling van een tijdschema voor controle en de indeling, beoordeling en controle van zwemwater, een beschrijving en beoordeling van verontreiniging die het zwemwater kunnen aantasten en schade toebrengen aan de gezondheid van zwemmers, het verstrekken van informatie aan het publiek en de uitvoering van maatregelen om blootstelling van zwemmers aan verontreiniging te voorkomen en de gevaren van verontreiniging te verminderen. Het is toegestaan voor gedeputeerde staten om bepaalde taken onder hun verantwoordelijkheid over te laten aan derden. Dit heeft de formele wetgever tot uitdrukking gebracht door middel van de formulering “gedeputeerde staten dragen zorg voor” in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De Omgevingswet geeft gedeputeerde staten ook een aantal bijzondere beheerstaken. Gedeputeerde staten kunnen voor een zwemlocatie een negatief zwemadvies geven of zelfs een zwemverbod instellen. Meestal zal de kwaliteit van het zwemwater aanleiding zijn om deze bijzondere beheerstaken te gaan gebruiken. Bij het toepassen van deze bijzondere beheerstaken zal ook altijd intensief overleg plaatsvinden met de beheerder van het oppervlaktewater, met het Wetterskip dus. De beheerder van het oppervlaktewater heeft namelijk de verantwoordelijkheid voor de monitoring en ook de beoordeling van de zwemwaterkwaliteit. Onder de oude regelgeving had ook de Commissaris van de Koning nog de bevoegdheid om een negatief zwemadvies te geven of een zwemverbod in te stellen. Deze bevoegdheden zijn met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen.

Hoe wordt de Zwemwaterkwaliteit bepaald?

Wanneer een zwemwater door gedeputeerde staten wordt aangewezen als zwemlocatie dan wordt het een KRW- oppervlaktewaterlichaam en valt daarmee onder de werkingssfeer van de Europese Zwemwaterrichtlijn. De Zwemwaterrichtlijn kent geen eigen programmaplicht maar is aanvullend op de systematiek onder de Kaderrichtlijn Water. Op grond van de Kaderrichtlijn Water moet iedere lidstaat voor het op zijn grondgebied gelegen deel van een stroomgebiedsdistrict een maatregelenprogramma opstellen voor de waterkwaliteit van o.a. KRW-oppervlaktewaterlichamen.

Dus ook voor de aangewezen zwemlocaties. Maatregelen die moeten worden getroffen voor de uitvoering van de Zwemwaterrichtlijn maken deel uit van het maatregelenprogramma.

De zwemwaterrichtlijn kent vier kwaliteitsklassen zwemwater: slecht, aanvaardbaar, goed en uitstekend. Eind 2015 moesten alle zwemlocaties voldoen aan de klasse aanvaardbaar. In bijlage I van de Zwemwaterrichtlijn staan de parameters voor de kwalificering van de zwemwaterkwaliteit. Zoals hierboven al is aangegeven is het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaald dat zwemwater moet voldoen aan de omgevingswaarde aanvaardbaar. Deze omgevingswaarde geldt alleen voor de aangewezen zwemlocaties en alleen gedurende het vastgestelde badseizoen. Als een zwemlocatie gedurende vijf opeenvolgende jaren in de klasse “slecht” is ingedeeld en dus niet voldoet aan de vastgestelde omgevingswaarde dan kan deze niet meer als zwemlocatie worden aangewezen. Gedeputeerde staten zijn dan verplicht om een zwemverbod in te stellen of een negatief zwemadvies af te geven. De zwemlocatie valt dan buiten de werking van de Zwemwaterrichtlijn. Provinciale staten hebben de bevoegdheid om in de Omgevingsverordening af te wijken van de door het Rijk vastgestelde omgevingswaarde. Er mag alleen een strengere omgevingswaarde worden vastgesteld. Bij deze omgevingsverordening is daar geen gebruik van gemaakt.

Publieksvoorlichting

In het Omgevingsbesluit is opgenomen dat gedeputeerde staten gedurende het badseizoen het publiek moeten voorlichten over de klasse-indeling van de zwemlocaties, de risico's voor de gezondheid en de veiligheid, de genomen beheersmaatregelen en de uitkomsten van het jaarlijkse veiligheidsonderzoek als dit onderzoek niet heeft geleid tot een negatief zwemadvies of een zwemverbod.

Voorlichting vindt plaats op makkelijk toegankelijke plaatsen in de nabijheid van de zwemlocatie en natuurlijk via de media. De Omgevingswet legt een rechthebbende op een onroerende zaak waar voorlichtingsborden of andere tekens worden geplaatst, een gedoogplicht op voor het aanbrengen en in stand houden van deze voorlichtingsborden of tekens.

Algemene regels gericht op de houder van een zwemlocatie.

In de Omgevingsverordening zijn voor de bescherming van de veiligheid en gezondheid van bezoekers van aangewezen zwemlocaties algemene regels opgenomen. De houder van de zwemlocatie, dat is degene die gelegenheid biedt om te zwemmen of te baden, moet aan deze regels voldoen. De houder van de zwemlocatie krijgt daarmee de verantwoordelijkheid om het risico op, of significante nadelige gevolgen van ongewenste situaties te beheersen.

Het begrip veiligheid wordt hierbij ruim opgevat en omvat ook de hygiëne op en rond de zwemlocatie. Natuurlijk houdt de zwemmer ook een eigen verantwoordelijkheid voor zijn eigen veiligheid en van degenen die hij begeleidt.

De regels gelden alleen voor de zwemlocaties die door gedeputeerde staten zijn aangewezen en ook alleen tijdens het vastgestelde badseizoen. Voordat de Omgevingswet in werking trad werd nog onderscheid gemaakt tussen zwemlocaties (C-locaties) en zwemlocaties die ook badinrichting (D-locaties) zijn. Dit onderscheid wordt niet meer gemaakt. Dit geldt ook voor de regels met betrekking tot de veiligheid, hygiëne en toezicht die voorheen voor C-locaties golden. Het rijk laat de regulering van deze locaties over aan de provincie. Op basis van de algemene regels in deze Omgevingsverordening wordt de provincie in staat gesteld het toezicht en handhaving uit te oefenen. De uitvoering van deze taken zijn door de provincie belegd bij de FUMO.

Hoofdstuk 4 Milieu en Ontgrondingen

Afdeling 4.1 Ontgrondingen

In de Omgevingswet is vastgehouden aan de bestaande praktijk dat voor een ontgroning een vergunning vereist is, met uitzondering van aangewezen vergunning-vrije gevallen. Onder de Omgevingswet is er voor gekozen de vergunning-vrije gevallen aan te wijzen in het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 16.7). Daarbij hebben de provincies de mogelijkheid gekregen om in de provinciale Omgevingsverordening van deze vergunning-vrije gevallen af te wijken of vergunning-vrije gevallen toe te voegen.

In Fryslân waren de vergunning-vrije gevallen aangewezen in de Ontgrondingenverordening Friesland. De in deze verordening aangewezen categorieën ontgrondingen die waren vrijgesteld van de vergunningplicht, komen grotendeels overeen met de landelijke vergunning-vrije gevallen in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Een duidelijk verschil zien we bij de vergunning-vrije gevallen als bedoeld in artikel 16.7, onder a, h en j, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij deze categorieën vergunning-vrije gevallen is bepaald dat de ontgroning niet dieper uitgevoerd mag worden dan 3 m beneden het oorspronkelijke maaiveld. Deze diepte werd voorheen door de meeste provincies aangehouden. De vergunning-vrije gevallen in Fryslân zijn van oudsher beperkt tot een diepte van 2 m beneden het oorspronkelijke maaiveld. Voor deze diepte is destijds gekozen vanwege de bescherming van het grondwater en de afstemming met de regelgeving op het gebied van bodembeschermingsgebieden. Daarnaast liggen in Fryslân de afdekkende keilemlagen relatief dicht aan de oppervlakte. Het doorgraven van de keileemlaag kan nadelige hydrologische effecten met zich meebrengen. Vandaar dat wij er voor kiezen om in deze gevallen af te wijken van het Besluit activiteiten leefomgeving en om de maximale diepte van de betreffende vergunning-vrije gevallen te beperken tot 2 m beneden het oorspronkelijke maaiveld.

Afdeling 4.2 Bodemsanering

De Omgevingswet leidt tot een andere taakverdeling van de bodembescherming tussen de decentrale overheden dan zoals deze volgt uit de huidige Wet bodembescherming (Wbb). Waar onder de Wbb de twaalf provincies en 29 gemeenten bevoegd gezag zijn, valt de bodemtaak onder de Omgevingswet aan alle gemeenten en ingeval van zogenaamde complexe bedrijven aan de provincie toe. Deze veranderingen maken dat de overgang van de Wbb naar de Omgevingswet zorgvuldig moet gebeuren. Daarom is onder andere voor op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet nog in uitvoering zijnde bodemsaneringen voorzien in overgangsrecht.

Dit is nodig omdat met de uitvoering van bodemsaneringen vaak veel tijd gemoeid is; inclusief voorbereidingen en nazorg is een periode van 10 jaar niet ongewoon. De uitvoering van bodemsaneringen is in volle gang en dat zal ook op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet het geval zijn. Volgens het Convenant bodem en ondergrond 2016–2020 hadden de voor de Wbb bevoegde decentrale overheden nog tot 1 januari 2021 de tijd om de afgesproken locaties aan te pakken, naast het afronden van saneringen die al in gang zijn gezet. Tot ver in de

jaren 20 van deze eeuw zal daarom nog worden gewerkt aan bodemsaneringen op grond van de Wbb.

Het is van belang dat deze saneringen nog met het instrumentarium van de huidige Wbb kunnen worden uitgevoerd. Halverwege overstappen naar een nieuwe wet geeft vertraging en kent bezwaren onder andere uit een oogpunt van rechtszekerheid. Bovendien zal de Omgevingswet, vanwege de beleidsvernieuwing voor bodem die er in is doorgevoerd, niet voorzien in het saneringsinstrumentarium dat de Wbb nu kent.

Het overgangsrecht voorziet erin dat gevallen van sanering van bodemverontreiniging die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in procedure zijn onder de Wbb, op basis van het oude recht kunnen worden afgerond (= eerbiedigende werking). Onder het overgangsrecht kan het instrumentarium van de Wbb worden toegepast.

Hoofdlijnen overgangsrecht

a. Voortzetting sanering onder Wet bodembescherming

Het criterium voor de toepasselijkheid van het overgangsrecht is dat op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, er een beschikking “geval van ernstige bodemverontreiniging” is genomen en dat spoedige sanering noodzakelijk is (artikelen 29, eerste lid juncto 37 Wbb).

Om onder het overgangsrecht te vallen, hoeft de beschikking bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet onherroepelijk te zijn. Eventueel bezwaar en beroep wordt op grond van het overgangsrecht conform het oude recht afgewikkeld.

Dit overgangsrecht geldt ook voor gevallen van ernstige verontreinigingen of saneringen waarvoor een saneringsplan als bedoeld in artikel 39 of artikel 40 (bij gedeeltelijke sanering) van de Wet bodembescherming is ingediend of voor saneringen waarvoor een melding is gedaan als bedoeld in artikel 39b, derde lid van de Wet bodembescherming.

Ook geldt er eerbiedigend overgangsrecht voor situaties waarin voor inwerkingtreding: –een aanwijzing is gegeven op grond van artikel 27, tweede lid, Wet bodembescherming; –een maatregel is opgelegd op grond van artikel 30, eerste en vierde lid, Wet bodembescherming; –een maatregel of beperking is opgelegd op grond van artikel 37, vierde lid, Wet bodembescherming; –een maatregel is opgenomen in een nazorgplan ingevolge artikel 39d Wet bodembescherming; –een bevel is opgelegd op grond van in artikel 43, eerste lid, onder b, Wet bodembescherming; –een plan, waarin een gebiedsgerichte aanpak is vastgelegd, op grond van artikel 55d van de Wet bodembescherming is vastgesteld en goedgekeurd; –een verontreiniging of aantasting van de bodem is ontstaan voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en de kosten kunnen worden verhaald zoals is opgenomen in artikel 75 van de Wet bodembescherming.

b. Geen vaste einddatum voor saneringen

Bodemsaneringen duren vaak lang, zeker als bijvoorbeeld sprake is van nazorgmaatregelen of gebruiksbeperkingen voor de bodem. En als deze maatregelen na de eigenlijke sanering worden meegerekend, is het lastig om een vaste einddatum te kiezen voor het overgangsrecht. Voor gevallen die op deze einddatum niet zijn afgerond, zou dan toch weer een specifieke voorziening moeten worden getroffen zodat er een aparte regeling blijft bestaan naast de Omgevingswet. Dat creëert een onoverzichtelijk geheel van differentiatie binnen het overgangsrecht. Daarom is geen vaste einddatum voor het eerbiedigend overgangsrecht opgenomen (m.u.v. een vastgesteld en goedgekeurd gebiedsplan op grond van artikel 55d Wet bodembescherming)

Als de spoedgevallen zijn gesaneerd of beheerst (ten minste: beschikt), blijven nog lichtere en kleine bodemverontreinigingen over. Omdat het nieuwe bodembeleid erop is toegesneden om juist die verontreinigingen aan te pakken met meer eenvoudige procedures en een meer integrale beoordeling, is in beginsel onmiddellijke werking van de nieuwe bodemregels voortvloeiend uit de Omgevingswet mogelijk.

Regeling in de provinciale milieuverordening

Omdat voor de bestaande provinciale verordeningen door de Omgevingswet niet in overgangsrecht wordt voorzien, is het nodig de regeling in de PMV gedeeltelijk voort te zetten in de nieuwe omgevingsverordening.

Gedeeltelijk, omdat voor een deel de in de PMV geregelde artikelen achterhaald zijn (artikelen 6.8 – 6.10). Daarom zijn de artikelen van het voormalig hoofdstuk bodemsanering gedeeltelijk vervallen en aangepast. Veel van de inhoudelijke regels worden nu vastgelegd in door gedeputeerde staten vast te stellen formulieren, waarin de omgevingsverordening naar wordt verwezen.

Afdeling 4.3 Grondwatersanering

Het rijk geeft geen algemene rijksregels voor de sanering van grondwaterverontreinigingen. Het rijk heeft hiertoe besloten omdat dit soort saneringen zeer complex is en vraagt om lokaal maatwerk. Fysische en hydrologische omstandigheden bepalen in belangrijke mate de stabiliteit en het gedrag van de verontreiniging. Bovendien kunnen verontreinigingspluimen in elkaar overlopen en bestaan er een veelheid aan technieken die vaak naast elkaar werden gebruikt. Dit zorgt ervoor dat verontreinigingen vaak gebiedsgericht en in samenhang werden opgepakt.

Het is daarom aan de provincies overgelaten om daarover maatregelen op te nemen in het regionaal waterprogramma en regels op te nemen in de omgevingsverordening.

Om te voorkomen dat er met de inwerkingtreding van de Omgevingswet een leemte ontstaat, kiest de provincie zo veel mogelijk voor een beleidsneutrale overgang van de Wet bodembescherming naar de Omgevingswet van de regels over (sanering van de) grondwaterverontreiniging. De huidige normering, regelgeving van de Wbb is daartoe zo veel mogelijk overgenomen in de omgevingsverordening.

In de toekomst zal de provincie met betrokken partijen nieuwe regels opstellen passend bij de doelstelling van de Omgevingswet.

Afdeling 4.4 Stiltegebieden

In artikel 2.18 van de Omgevingswet zijn de provinciale taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Eén van de taken die bij het provinciebestuur berust is het voorkomen en beperken van geluid in stiltegebieden. In Afdeling 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de instructieregels over de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. In artikel 7.11 van dit Besluit is bepaald dat een Omgevingsverordening in ieder geval regels bevat over het voorkomen of beperken van geluidbelasting in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden.

Op basis van deze bepalingen zijn in de Omgevingsverordening stiltegebieden aangewezen en zijn regels gesteld die de geluidbelasting binnen deze gebieden moet voorkomen of beperken. De gebieden die zijn aangewezen zijn dezelfde die ook al in de Provinciale Milieuverordening waren aangewezen als stiltegebied. Aangewezen zijn: Waddenzee, Buitendijks Wad, Schiermonnikoog, IJsselmeerkust, Lauwersmeer, De Alde Feanen, De Deelen, Delleburen, Fochteloërveen en Drents-Friese Wold.

Binnen deze gebieden gelden de regels die zijn opgenomen in afdeling 4.4 van hoofdstuk 4 van de Omgevingsverordening.

Het is verboden om binnen de aangewezen gebieden toestellen te gebruiken die in artikel 4.38 zijn genoemd. Het betreft toestellen waarmee binnen een stiltegebied aanzienlijk geluid kan worden geproduceerd.

De gebieden zijn aangewezen als stiltegebied vanwege de bijzondere status als natuurbeschermingsgebied, vanwege de status als Nationaal Park, of vanwege de bijzondere functie als verblijfplaats voor watervogels. Dat laatste geldt voor de Waddenzee, het Buitendijks Wad en Schiermonnikoog. Deze gebieden zijn in de conventie van Ramsar als gebied van internationale betekenis aangewezen, omdat ze een bijzondere functie hebben als verblijfplaats voor vogels. De IJsselmeerkust, De Deelen, Delleburen, Fochteloërveen zijn aangewezen vanwege hun status als beschermd natuurgebied.

Schiermonnikoog, De Alde Feanen en het Drents Friese Wold zijn aangewezen vanwege hun status als Nationaal Park. In het verleden werden de Nationale Parken genoemd in de Wet Geluidhinder als te beschermen gebied, die bescherming liep daarna via de Provinciale milieuverordening en nu via de Omgevingsverordening.

De kaarten waarop het Waddengebied is aangewezen bestaat uit een overzichtskaart en deelkaarten van de verschillende eilanden. Een groot deel van de Waddeneilanden bestaat uit natuurgebied, waarin de aanwezigheid van stilte een unieke milieukwaliteit is en waarin lawaaiige activiteiten ongewenst zijn. Dit geldt vooral voor het duingebied. Voor het strand is het geluidsaspect minder relevant, van nature is hier altijd geluid van de branding en de wind, waardoor er een hoger referentieniveau aanwezig is. Activiteiten op het strand zullen daardoor in het algemeen minder snel als milieu-hygiënisch ongewenst worden ervaren. Recreatieve-, culturele- en sportactiviteiten op het strand zijn dan ook gewoon mogelijk.

Voor scheepvaartroutes in het gebied geldt een uitzondering. Deze zijn uitgesloten van de werking van de regels die voor de stiltegebieden in de Omgevingsverordening zijn opgenomen.

Ook voor de IJsselmeerkust is een overzichtskaart en zijn deelkaarten van verschillende gebieden bijgevoegd. Bij het gebied “Steile Bank”, dat onderdeel uitmaakt van het stiltegebied IJsselmeerkust, doet zich de situatie voor dat er een overlap is van regels. Het gebied grenst aan de oostzijde aan het industrieterrein Lemsterhoek. Dit industrieterrein kent een geluidszonering. De begrenzing van de geluidszone beperkt zich niet tot het industrieterrein, maar begeeft zich ook tot in het stiltegebied “Steile Bank”. In de Omgevingswet krijgen reeds gezoneerde industrieterreinen een geluidproductieplafond dat wordt vastgelegd op fictieve referentiepunten rondom het industrieterrein. De referentiepunten komen te liggen in een cordon rondom het industrieterrein. Dit betekent dat ook in de toekomst in dit deel van het gebied dus zowel een geluidproductieplafond als de regels uit de Omgevingsverordening van kracht zijn. Dit komt de eenduidigheid en de handhaafbaarheid van de toepasselijke regelgeving niet ten goede.

Dezelfde problematiek doet zich ook voor in het Waddengebied en in het Lauwersmeergebied. Daar gaat het om de effecten van de laagvliegroute die daar ligt en het geluidproductieplafond van de haven van Harlingen en een gebied bij Holwerd. Er is in het verleden voor gekozen om voor het gebied dat ligt binnen de invloedssfeer van een activiteit die geluidbelasting veroorzaakt de stilteregels buiten toepassing te verklaren. Op de kaart van het Waddengebied is het invloed gebied van de laagvliegroute en de geluidszonering bij industrieterreinen aangegeven als uitzonderingsgebied.

Ook voor het gebied “Steile Bank” is vanwege de eenduidigheid en de handhaafbaarheid gekozen voor dit model. Op de kaart is het invloed gebied aangegeven als uitzonderingsgebied.

Delleburen is wegens de status van beschermd natuurgebied aangewezen als stiltegebied. De stilteregels golden binnen dit gebied lange tijd niet. Dit vanwege de militaire laagvliegroute 10A (Linkroute 10A) die boven het gebied lag. Het gebruik van de laagvliegroute is in oktober 2002 opgeschort in afwachting van de resultaten van een evaluatie van de laagvliegbehoefte van de Koninklijke Luchtmacht, maar ook wegens geluidoverlast en een veiligheidsrisico bij vliegveld Drachten. Begin 2020 is discussie ontstaan over het gebruik van de laagvliegroute. In een brief van 29 mei 2020 heeft de Staatssecretaris van Defensie aan de Tweede Kamer aangegeven dat laagvliegroute 10A zal worden opgeheven. De vervolgstappen die nodig zijn om de laagvliegroute te beëindigen zijn in gang gezet. Dit betekent ook dat binnen het stiltegebied Delleburen de stilteregels weer onverkort kunnen gaan gelden.

Onder de werking van de Provinciale Milieuverordening konden gedeputeerde staten ontheffing verlenen van de verboden die golden binnen stiltegebieden. In de Omgevingswet is de mogelijkheid om met ontheffingen te werken vervallen en is er daarom voor gekozen om met een vergunningstelsel te gaan werken.

Afdeling 4.5 Grondwaterbeschermingsgebieden

In artikel 2.18 van de Omgevingswet zijn de provinciale taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. Eén van de taken die bij het provinciebestuur berust is het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water. In Afdeling 7.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn de instructieregels over de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving opgenomen. In artikel 7.11 van dit Besluit is bepaald dat een Omgevingsverordening in ieder geval regels bevat over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater vanwege de waterwinning in bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet bodembescherming op 1 januari 1987 heeft de provincie de plicht om een verordening vast te stellen die regels moest bevatten “in het belang van de bescherming van de kwaliteit van het drinkwater met het oog op de waterwinning”. De regels stonden eerst in een aparte grondwaterbeschermingsverordening, en vanaf het moment dat de Wet milieubeheer in werking trad tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet in de Provinciale milieuverordening.

De grondwaterbeschermingsgebieden zijn gecreëerd rond de plaatsen waar grondwater wordt gewonnen voor de drinkwaterproductie. De beschermingsgebieden bestaan uit een waterwingebied en een grondwaterbeschermingsgebied. De omvang en de plaats van een grondwaterbeschermingsgebied is gebaseerd op grondwatermodelberekeningen die zijn uitgevoerd voor het gepompte pakket. De 25-jaars zone is de basis voor de begrenzing van de grondwaterbeschermingsgebieden. Het water doet er in deze zone 25 jaar of minder over om de pompputten te bereiken. Er wordt daarbij per grondwaterbeschermingsgebied uitgegaan van de hoeveelheid grondwater die op grond van de onttrekkingsvergunning mag worden opgepompt. Het waterwingebied is het gebied direct rondom de pompputten die worden gebruikt voor op oppompen van het grondwater, dus voor de waterwinning.

De bescherming van de waterwingebieden is het sterkst; in deze gebieden zijn alleen die activiteiten toegestaan die in verband staan met de grondwaterwinning. Het is het gebied direct rondom de winningsputten. In het grondwaterbeschermingsgebied zijn meer activiteiten toegestaan.

In de regeling in de Provinciale milieuverordening was het begrip “inrichting” het uitgangspunt voor de regels die binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden golden. Het begrip inrichting is in de Omgevingswet losgelaten, uitgangspunt is nu de milieubelastende activiteit. In het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) zijn milieubelastende activiteiten beschreven. Milieubelastende activiteiten zijn activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu.

Binnen grondwaterbeschermingsgebieden mogen geen milieubelastende activiteiten plaatsvinden die de kwaliteit van het grondwater zodanig kunnen benadelen dat de winning van drinkwater daaruit niet meer mogelijk is of slechts na extra zuivering. De kwaliteit van het Friese drinkwater is goed en dat moet zo blijven.

Bij de Omgevingsverordening is daarom een lijst (Bijlage 4.6) gevoegd met milieubelastende activiteiten die niet binnen grondwaterbeschermingsgebieden plaats mogen vinden. Bij het bepalen welke milieubelastende activiteiten binnen een grondwaterbeschermingsgebied niet plaats mogen vinden is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de lijst met verboden inrichtingen die bij de

Provinciale milieuverordening was gevoegd. Opzet is dat zoveel mogelijk dezelfde activiteiten, voorheen binnen een inrichting, en nu als milieubelastende activiteit, niet toegelaten worden. Naast een lijst met verboden milieubelastende activiteiten is ook een lijst met verboden stoffen bij deze Omgevingsverordening gevoegd (Bijlage 4.5). Op deze lijst, die ook al onderdeel uitmaakte van de Provinciale milieuverordening, staan stoffen die in ieder geval als schadelijke stof worden aangemerkt. Het gaat om stoffen die de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen. Schadelijke stoffen mogen binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden niet worden toegepast. De lijst geeft geen limitatieve opsomming van stoffen, maar geeft een opsomming van de belangrijkste stoffen die de bodem en het grondwater kunnen verontreinigen.

Afdeling 4.6 Gesloten Stortplaatsen

Met ingang van 1 april 1988 zijn regels met betrekking tot gesloten stortplaatsen in de Wet milieubeheer in werking getreden. Het betreft stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen worden gestort of stortplaatsen waar uitsluitend baggerspecie wordt gestort. Een stortplaats is pas een gesloten stortplaats wanneer gedeputeerde staten een stortplaats gesloten hebben verklaard. Gedeputeerde staten verklaren een stortplaats voor gesloten wanneer:

- het storten van afvalstoffen is beëindigd;
- voor zover een daartoe strekkend vergunningvoorschrift geldt: een bovenafdichting is aangebracht;
- een eindinspectie is uitgevoerd waaruit blijkt dat aan alle vergunningvoorschriften is voldaan en dat ook geen andere maatregelen hoeven te worden getroffen door degene die de stortplaats drijft in geval van verontreiniging of aantasting van de bodem onder de stortplaats.

Degene die de stortplaats drijft moet een nazorgplan opstellen voor de uitvoering van de te treffen nazorgmaatregelen. Gedeputeerde staten moeten het nazorgplan goedkeuren. De nazorgmaatregelen moeten nadat de stortplaats gesloten is verklaard door gedeputeerde staten worden uitgevoerd; zij zijn dus vanaf dat moment belast met de nazorg van de gesloten stortplaats. Onder nazorg wordt verstaan het nemen van maatregelen om de milieuvoorzieningen in stand te houden, te controleren en te vervangen. Ter dekking van de kosten van de nazorg leggen gedeputeerde staten een heffing op aan de exploitanten van de stortplaatsen. De heffing is bedoeld ter financiering van het doelvermogen. Het doelvermogen is het totale geraamde gekapitaliseerde bedrag dat beschikbaar moet zijn na de sluiting van de stortplaats om de nazorg te kunnen bekostigen. De heffing kan aan de exploitant worden opgelegd tot het moment dat de stortplaats gesloten wordt verklaard. Nadien kunnen eventuele kosten niet meer op de exploitant worden verhaald. De verplichting voor gedeputeerde staten om nazorgmaatregelen te nemen is niet aan een termijn gebonden en blijft dus eeuwig bij gedeputeerde staten rusten. De provincies hebben dus een groot belang bij een goed functionerend systeem van nazorgvoorzieningen- en maatregelen.

Voor de nazorg is het van belang dat eisen kunnen worden gesteld aan activiteiten die na het aanbrengen van de eindafdichting op een stortplaats zullen worden verricht. Omdat gedeputeerde staten immers eeuwigdurend verantwoordelijk zijn voor de nazorg is het van belang dat eisen kunnen worden gesteld aan het gebruik van een gesloten stortplaats. Onder het oude wettelijke

stelsel was bepaald dat gedeputeerde staten altijd het bevoegd gezag was voor alle omgevingswetvergunning-plichtige activiteiten op gesloten stortplaatsen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wijzigt dit. Wanneer de provincie bevoegd gezag wil blijven moet in de Omgevingsverordening een vergunningplicht worden opgenomen.

In afdeling 4.6 van hoofdstuk 4 zijn daarom regels opgenomen die eisen stellen aan activiteiten in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd. Activiteiten die de nazorgvoorzieningen- en maatregelen kunnen beïnvloeden zijn gebonden aan de vergunningplicht. Op deze manier kan worden beoordeeld of de activiteit invloed heeft op de nazorgvoorzieningen- en maatregelen. Nazorgvoorzieningen moeten bereikbaar blijven, maatregelen moeten genomen kunnen worden en aantasting van de nazorgvoorzieningen moet voorkomen worden.

Afdeling 4.7 Voor verzuring gevoelige gebieden

Artikel 8.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt dat bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ippc-installatie voor het houden van pluimvee of varkens in een dierenverblijf als bedoeld in artikel 3.201 van het Besluit activiteiten leefomgeving, of voor het exploiteren van een andere milieubelastende installatie als bedoeld in artikel 3.202 van dit besluit, alleen rekening wordt gehouden met de gevolgen van de emissie van ammoniak door dat dierenverblijf op voor verzuring gevoelige gebieden als daarover in de omgevingsverordening beoordelingsregels op grond van artikel 5.19, tweede lid 2 van de Omgevingswet zijn gesteld.

Op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) hebben provinciale staten in het verleden al zeer kwetsbare gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur die gevoelig zijn voor verzuring, waaronder in ieder geval alle Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor verzuring. Deze aangewezen gebieden kunnen 1 op 1 worden overgenomen in de omgevingsverordening als voor verzuring gevoelig gebied als bedoeld in artikel 8.21 Bkl.

Tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt, gelden voor de huidige aangewezen gebieden op grond van artikel 3 tot en met 7 van de Wet ammoniak en veehouderij beoordelingsregels voor de verlening van een omgevingsvergunning milieu op grond van artikel 2.1, eerste lid, onder e Wabo voor oprichting of wijziging van een veehouderij. Deze beoordelingsregels kunnen in vergelijkbare vorm worden omgezet in beoordelingsregels op grond van artikel 5.19 tweede lid Ow in de omgevingsverordening. Deze beoordelingsregels richten zich in de meeste gevallen tot de gemeente, aangezien die bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit op grond van artikel 3.201 Bal. De provincie kan de beoordelingsregels ook aanpassen ten opzichte van de Wav. Daarbij kan bijvoorbeeld onderscheid worden gemaakt naar gebieden die meer of minder gevoelig zijn voor verzuring vanwege de aanwezige grondsoort of habitats. Verder noemt de toelichting bij artikel 8.21 Bkl ook de mogelijkheid om geen beoordelingsregels op te nemen in de omgevingsverordening, maar in plaats daarvan instructieregels voor het omgevingsplan op te stellen of rechtstreeks werkende regels te stellen over veehouderijen.

In de Omgevingsverordening zijn geen beoordelingsregels opgenomen maar is volstaan met de instructieregel dat een aanvraag om een vergunning voor het exploiteren of veranderen van een installatie als bedoeld in artikel 3.201 of 3.202 binnen een verzuringsgevoelig gebied of binnen een zone van 250 meter rond een zodanig gebied, moet worden geweigerd.

In artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht voor reeds verleende vergunningen geregeld. De inhoud van de voorschriften van een onder het oude recht verleende vergunning blijft gelden onder het nieuwe stelsel. Hetzij als vergunningvoorschrift, hetzij als maatwerkvoorschrift. Indien voor de genoemde activiteit in het verleden al een vergunning is verleend dan blijft deze vergunning dus gewoon gelden. Een aanvraag voor het veranderen van een installatie waarvoor in het verleden al een vergunning is verleend moet wel worden geweigerd.

Nieuwe beoordelingsregels heel specifiek voor effecten op verzuringsgevoelige gebieden worden niet noodzakelijk geacht.

Hoofdstuk 5 Natuur

De Wet natuurbescherming is via het aanvullingsspoor “Aanvullingswet natuur” ingebouwd in de Omgevingswet. Het betreft een beleidsneutrale omzetting, waardoor de regelgeving zoveel mogelijk ongewijzigd is overgegaan. Hierdoor is het beschermingsniveau op eenzelfde niveau gebleven.

Onder de Omgevingswet zullen de toetsingskaders voor de bescherming van de specifieke natuurwaarden die onder de reikwijdte van de Wet natuurbescherming vielen, niet wijzigen.

Ten opzicht van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017 zijn op hoofdlijnen de volgende zaken gewijzigd:

- invulling is gegeven aan de mogelijkheid tot het opleggen van een kapverbod;
- een zorgplicht specifiek voor weidevogels is opgenomen;
- enkele soorten zijn van de bijlagen verwijderd, omdat de gunstige staat van instandhouding in het in het geding is;
- bijlagen zijn toegevoegd met inheemse boomsoorten en met jaarrond beschermde nesten van vogels in Fryslân.

Hoofdstuk 6 Duurzame Energie

Dit onderwerp heeft een apart traject doorlopen in het kader van de wijziging van de Provinciale Verordening Romte en zal later in de Omgevingsverordening als hoofdstuk worden ingebouwd.

Hoofdstuk 7 Infrastructuur: Wegen en Vaarwegen

Wegen

De provinciale wegen zijn van belang voor de bereikbaarheid van de Friese stedelijke centra en de regionale kernen. Ze zorgen voor de verbinding met het landelijk hoofdwegennet en dragen bij aan de doelstellingen van bereikbaarheid, zoals opgenomen in de provinciale omgevingsvisie.

De wegen hebben een stroom-, gebiedontsluitings- of erftoegangsfunctie. De functionaliteit is gebaseerd op het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan, dat wordt opgevolgd door het regionaal mobiliteitsprogramma als uitwerking van de Omgevingsvisie. Wegen met een stroomfunctie zijn belangrijk voor het verkeer en essentieel voor de bereikbaarheid in Fryslân. Meestal gaat de stroomfunctie gepaard met een rijsnelheid van 100 km/u. Wegen met een gebiedontsluitings-functie hebben doorgaans een rijsnelheid van 80 km/u. Ze hebben ook een belangrijke verkeersfunctie, maar er zijn verschillen in gebruik en inrichtingsvorm. Wegen met een erftoegangsfunctie zijn gericht op het verblijven. Bij voorkeur zijn ze ingericht op basis van een snelheid van 60km/u.

De provinciale wegen zijn om onderstaande redenen aan te merken als zijnde van provinciaal belang:

- op grond van artikel 2.18, eerste lid, sub e, onder 3 van de Omgevingswet berust bij het provinciebestuur de taak van het behoeden van de staat en werking van wegen in beheer bij de provincie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur;
- op lokale schaal kunnen zich belangentegenstellingen voordoen ten aanzien van de verschillende functies van wegen in het totale netwerk: het ene gebied heeft belang bij een snelle, ongestoorde bereikbaarheid; het andere gebied heeft vooral belang bij zo weinig mogelijk hinder van de weg, dus lagere snelheden en zoveel mogelijk wegaansluitingen;
- de provincie heeft een belangrijke taak voor het openbaar vervoer. Voor deze doelgroep is een goed functionerend netwerk eveneens van belang;

Overigens is de provincie als wegbeheerder zelf aansprakelijk voor eventuele schade ten gevolge van het gebruik van de weg. Ook daarmee is sprake van een belang om als provincie zelf te bepalen wat wel en niet toelaatbaar is met betrekking tot de weg.

Artikel 5.4 van de Omgevingswet bevat de juridische grondslag voor de provincies voor het kunnen instellen van een omgevingsvergunningplicht in de omgevingsverordening: 'het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten wanneer dat in de omgevingsverordening is bepaald'. Van deze mogelijkheid is in deze omgevingsverordening gebruik gemaakt in paragraaf 7.3 van dit hoofdstuk (zie verder de artikelsgewijze toelichting).

Systematiek beperkingengebieden

Onder beperkingengebied wordt in de Omgevingswet verstaan, het bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Deze activiteiten noemen we de beperkingengebied-activiteiten. De beperkingengebied-activiteiten zijn gekoppeld aan een omgevingsvergunning-, meld- of zorgplicht. De functie, de inrichting en het gebruik van

wegen beïnvloeden de mate waarin een beperkingengebied-activiteit al dan niet toelaatbaar wordt geacht.

In Hoofdstuk 7 zijn beperkingengebied-activiteiten met betrekking tot provinciale wegen aangewezen voor het uitvoeren van werken, het plaatsen van stoffen of voorwerpen, het innemen van een standplaats, het realiseren van weggebonden voorzieningen, of het houden van evenementen. Andere werkzaamheden in het beperkingengebied kunnen bijvoorbeeld inhouden het beheer van langs de weg liggende sloten, bomen, struiken en ander groen.

De afdeling Wegen is van toepassing op aangewezen beperkingengebieden voor provinciale wegen en beheerzones provinciale wegen. De provincie is als beheerder juridisch gezien aansprakelijk en heeft daarmee een direct “provinciaal belang” om te bepalen wat wel en niet toelaatbaar is op en direct rond deze wegen.

Aansluitend op (langs) het beperkingengebied provinciale wegen is het beperkingengebied beheerzone provinciale wegen aangewezen. De provincie is hier geen wegbeheerder. Deze beheerzones zijn echter wel aangewezen, omdat activiteiten in deze zones van invloed kunnen zijn op de belangen die met dit hoofdstuk worden beoogd te beschermen. Ten eerste kunnen activiteiten in de omgeving van de weg van invloed zijn op een doelmatig en veilig gebruik daarvan. Ten tweede is het van belang om bij kruispunten of andere uitwisselpunten de zichtlijnen te borgen. Ten derde is de zone van belang om met name bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voor bebouwing, een toekomstige verruiming of wijziging van de weg te borgen.

Tot de beperkingengebied-activiteiten behoort, gelet op in artikel 1.4 van de Omgevingswet, niet het gebruik van de weg door het wegverkeer. Eventuele nadelige gevolgen daarvan voor de weg, zijn geregeld in andere wetgeving, met name de Wegenverkeerswet en bijbehorende regelingen.

Geluidsproductieplafonds

PM

Deze worden in 2022 bij afzonderlijk besluit vastgesteld op basis van gegevens van het jaar 2021.

Vaarwegen

In de Omgevingswet is geregeld welk bestuursorgaan belast is of wordt met het beheer van watersystemen. Alle watersystemen, of onderdelen daarvan in beheer bij het Rijk, worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. In de Waterschapswet is bepaald dat de zorg voor het regionale watersysteem bij reglement aan waterschappen wordt opgedragen, tenzij dat niet verenigbaar is met een goede organisatie van de waterstaatkundige zorg. De reglementaire taakopdracht is gebiedsgericht. Dat betekent dat alle regionale watersystemen of onderdelen daarvan bij een waterschap in beheer zijn, tenzij er sprake is van een uitzonderingssituatie zoals beschreven in de Waterschapswet.

De Omgevingswet bepaalt in artikel 2.18, tweede lid, dat voor de niet bij het Rijk in beheer zijnde watersystemen of onderdelen daarvan, bij provinciale verordening beheerders worden aangewezen. Hierbij dient wel artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet in acht te worden genomen.

Classificatie van vaarwegen

De vaarwegen worden onderverdeeld in beroeps- en recreatieve vaarwegen. De classificatie voor recreatieve vaarwegen is gebaseerd op de indeling in het Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan

(PVVP 2011). De beroepsvaarwegen zijn ingedeeld volgens de Europese CEMT-indeling, zoals beschreven in de Richtlijn Vaarwegen 2020 van Rijkswaterstaat.

De indeling volgens het PVVP kent de klassen A tot en met F, waarbij A de hoogste klasse is en F de laagste klasse wat betreft de grootte van het maatgevend schip dat op een vaarweg moet kunnen varen. De CEMT-indeling overlapt gedeeltelijk de PVVP-klasse Azm, Bzm en Czm.

De gevolgde systematiek voor het toewijzen van het vaarwegbeheer is dat provincie Fryslân vaarwegbeheerder is voor de beroepsvaarwegen en de hoogste PVVP-categorieën A tot en met D. Wetterskip Fryslân is vaarwegbeheerder voor de PVVP-klassen E en F.

Opgemerkt zij dat Wetterskip Fryslân vanuit het watersysteembeheer (waterkwantiteit) ook een profiel nodig heeft in de vaarweg. Bij de E en F vaarwegen valt het waterkwantiteitsbeheer samen met het vaarwegbeheer.

Hoofdstuk 8 Nadeelcompensatie

Wat is nadeelcompensatie?

Nadeelcompensatie betreft een vergoeding die de overheid soms verschuldigd is hoewel haar handelen niet onrechtmatig was. Een voorbeeld daarvan is de schadevergoeding die wordt toegekend aan ondernemers wanneer hun bedrijf tijdelijk niet of niet goed te bereiken is als gevolg van de reconstructie van een weg.

Rechtmatig overheidshandelen leidt in de praktijk regelmatig tot schade. Dat valt niet te voorkomen en de overheid is ook niet verplicht om elke schade die zij in de rechtmatige uitoefening van haar publieke taken veroorzaakt, te vergoeden. Soms moet dergelijke schade echter wel worden vergoed. Het is een algemeen aanvaard beginsel dat degene die in vergelijking met anderen onevenredig zwaar wordt getroffen door rechtmatig overheidshandelen, daarvoor een vergoeding dient te ontvangen. Dit is het beginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten of het *égalité* beginsel. De hoogte van de compensatie moet in zo'n geval redelijk zijn. De vergoeding dekt dus niet vanzelfsprekend de volledige schade.

Voor vergoeding komt dat deel in aanmerking dat buiten het normale maatschappelijke risico of het normale bedrijfsrisico valt. Dit wordt aangeduid als de abnormale last. De benadeelde maakt bovendien deel uit van een beperkte groep die nadelen ervaart, terwijl een grote groep baat heeft bij de overheidshandelingen. Dit wordt de zogenaamde speciale last genoemd.

Nieuwe regeling in de Algemene wet bestuursrecht over nadeelcompensatie

Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet treedt Titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht in werking, die een algemene regeling over nadeelcompensatie bevat. Deze regeling vervangt de regelingen over nadeelcompensatie in verschillende wetten en buitenwettelijke regelingen. Deze regelingen zien slechts op bepaalde situaties en hebben daarom een beperkt karakter.

Hoofdstuk 15 van de Omgevingswet bevat ook een regeling over nadeelcompensatie en schade. Deze regeling neemt de algemene regeling van titel 4.5 Awb als uitgangspunt en vult deze op onderdelen aan. Daarom zijn de grondslagen, materiële eisen en procedurele bepalingen van titel 4.5 Awb van toepassing op de toekenning van nadeelcompensatie als gevolg van besluiten die

worden genomen op grond van de Omgevingswet. Daar waar afdeling 15.1 de regeling in de Awb aanvult, gaat afdeling 15.1 voor op de Awb.

Onder nadeelcompensatie wordt in hoofdstuk 15 Omgevingswet ook de planschade begrepen. Planschade is schade die wordt geleden ten gevolge van planologische besluitvorming.

Afdeling 15.1 bevat een limitatieve en exclusieve opsomming van schadeoorzaken. In artikel 15.7 is de nadere invulling van het normaal maatschappelijk risico geregeld.

De vraag is of er na de inwerkingtreding van titel 4.5 Awb ruimte blijft bestaan voor verordeningen van de decentrale overheden over nadeelcompensatie.

De wetgever gaat er vanuit dat het égalitébeginsel in de praktijk in verreweg de meeste gevallen de grondslag vormt voor een vordering tot vergoeding van schade ten gevolge van rechtmatig overheidshandelen. Daarom zal aan toekenning van nadeelcompensatie op andere grondslagen geen behoefte meer bestaan. In zoverre is de regeling in Titel 4.5 van de Awb uitputtend bedoeld. Decentrale overheden hebben hier dus rekening mee te houden. In de praktijk bestaat echter behoefte aan een nadere invulling van bepaalde begrippen en aanvulling op enkele onderwerpen. Dit kan zowel via een verordening of via beleidsregels. In het algemeen zullen procedurele regels zich makkelijker lenen voor opname in een verordening vanwege het karakter van een dergelijke regeling.

Hoofdstuk 8 bevat daarom in hoofdzaak een regeling over de samenstelling en werkwijze van de adviescommissie die aanvragen voor vergoeding van schade ten gevolge van rechtmatige overheidsbesluiten afhandelt.

Hoofdstuk 8 heeft geen betrekking op schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsdaad. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als de overheid schade moet vergoeden omdat ten onrechte een vergunning werd geweigerd.

De beleidsregel Nadeelcompensatie Fryslân 2022 geeft richtlijnen over de wijze waarop nadeelcompensatie wordt berekend.

Hoofdstuk 9 Procedures

De bepalingen over ontheffingen sluiten aan bij de regeling daarover in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De achtergrond van deze bepaling is dat er zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De ontheffingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam tot wie de instructieregel zich richt, onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet te voorzien waren, maar bijvoorbeeld ook als ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming kunnen worden gebracht met de belangen die met de instructieregel worden behartigd.

Anders dan onder de Wro is deze ontheffingsmogelijkheid ook bedoeld voor ontheffingverlening in gevallen die in zijn algemeenheid voorzienbaar zijn, maar in hun specifieke casuïstiek niet. Dergelijke

gevallen zijn niet goed vooraf, voordat zij zich ook daadwerkelijk voordoen, te formuleren als een uitzondering op een instructieregel.

De ontheffingsbevoegdheid biedt dan de mogelijkheid tot afwijking. Bijvoorbeeld instructieregels gericht tot een omgevingsplan die hoogtebeperkingen aan bebouwing bevatten in verband met de nabijheid van een luchthaven. In het verleden is gebleken dat in enkele gevallen een afwijking van dergelijke hoogtebeperkingen wenselijk werd geacht en ook in overeenstemming kan zijn met het belang van de vliegveiligheid.

Niet bij alle instructieregels is het wenselijk dat daarvan ontheffing kan worden verleend. Europese richtlijnen kunnen daaraan in de weg staan, maar het kan ook bijvoorbeeld op grond van overwegingen van rechtszekerheid of rechtsgelijkheid onwenselijk worden geacht.

In artikel 2.32, eerste lid van de Omgevingswet is bepaald dat bij het stellen van de regel in de omgevingsverordening expliciet moet worden aangegeven of daarvan ontheffing kan worden verleend. Met artikel 9.1 van de omgevingsverordening wordt hieraan invulling gegeven.

Voorbeelden van regels waarbij ontheffing verlening in het algemeen onwenselijk zal zijn, zijn regels over een omgevingsplan die in zichzelf al voldoende afwegingsruimte bieden en regels over de inhoud van een op te stellen programma. In voortzetting op de Wro lijkt het bieden van een mogelijkheid tot verlening van ontheffing in het kader van regels over het toedelen van functies aan locaties wel in de rede te liggen.

Ontheffing kan worden aangevraagd door het bestuursorgaan tot wiens taak of bevoegdheid de regel is gericht. Dit betekent dat de bestuursorganen van een gemeente en waterschap ontheffing kunnen vragen van een regel gesteld bij omgevingsverordening op grond van artikel 2.22 Ow (= instructieregel). De ontheffing van een bij of krachtens omgevingsverordening gestelde regel wordt verleend door gedeputeerde staten.

Het Rijk kan ontheffing van bij of krachtens AMvB gestelde regels verlenen. Artikel 2.32, vierde lid Ow bevat een voorziening voor ontheffingen bij getrapte instructieregels. Als bij een bij AMvB gestelde regel is aangegeven dat bij omgevingsverordening nadere regels kunnen worden gesteld of dat van die regel uit die maatregel bij omgevingsverordening kan worden afgeweken, kan ook worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen van de bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur gestelde regels.

In artikel 2.32, vijfde lid Ow is het criterium opgenomen voor verlening van ontheffing. Ontheffing kan alleen worden verleend als de uitoefening van een taak of bevoegdheid onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot een met die regel te dienen belang.

Artikel 2.32, zesde lid geeft tenslotte aan dat aan de ontheffing voorschriften kunnen worden verbonden. Deze voorschriften strekken ertoe, ter bescherming van het belang dat met de regel werd gediend, de mate van afwijking in te kaderen. Ook kan de ontheffing voor bepaalde tijd worden verleend.

Hoofdstuk 10 Overgangs- en slotbepalingen

Algemeen

Zoals in de algemene toelichting al is aangegeven betreft de voorliggende omgevingsverordening grotendeels een zo beleidsneutraal mogelijke omzetting van de bestaande fysieke verordeningen op het terrein van de fysieke leefomgeving (in artikel 10.1 is aangegeven welke verordeningen worden ingetrokken en door de Omgevingsverordening worden vervangen).

Instructieregels omgevingsplannen en waterschapsverordening

Voor de zogenaamde instructieregels (regels die zien op de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen) uit de bestaande verordeningen (met name de verordening Romte) is het niet noodzakelijk overgangsrecht op te nemen. In het algemeen constateren wij dat bestemmingsplannen inmiddels (sinds de inwerkingtreding van de verordening romte in 2011) goed zijn aangepast aan het vigerende provinciale ruimtelijke beleid en verordeningen.

Voor zover dat nog niet het geval is gaan wij er vanuit dat deze ruimtelijke plannen (straks omgevingsplannen) bij de eerstvolgende herziening met de regels van de Omgevingsverordening in overeenstemming worden gebracht.

Ontheffingen van instructieregels

P.M.

Wij zullen de periode van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsverordening benutten om het overgangsrecht met betrekking tot ontheffing-aanvragen voor instructieregels nader in te vullen.

Principes

Ten aanzien van het opnemen van de vier inhoudelijke principes ('Zuinig en meervoudig ruimtegebruik', 'Omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis', 'Koppelen en verbinden als uitdaging' en 'Gezond en veilig') merken wij op dat deze principes hun vertaling en betekenis in de regels van de verordening zelf hebben gekregen (Hoofdstuk 2, Ruimtelijke Omgevingsbeleid).

Deze principes vormen de vertrekbasis voor gemeentelijke omgevingsplannen, en geven invulling aan een goede kwaliteit van de leefomgeving. Ze bieden daarmee tegelijk aangrijpingspunten voor gemeenten om de leefomgevingsklimaat op lokaal niveau te borgen.

Deze principes kunnen logischerwijze meteen worden toegepast bij de eerstvolgende herziening van het omgevingsplan van de gemeente, of bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Overgangsrecht is daarom niet noodzakelijk.

Verbodsbepalingen

Verbodsbepalingen in de verordeningen zijn regels die gericht zijn tot burgers en bedrijven, zoals algemene regels en vergunningstelsels. Veelal bevat dit type regels materiële bepalingen ter bescherming van de fysieke leefomgeving tegen door de mens te ondernemen activiteiten. Deze regels zullen direct door moeten blijven werken per datum inwerkingtreding van de Omgevingswet (= onmiddellijke werking). Voor de inhoud van de verbodsbepalingen zelf geldt daarom geen overgangsrecht.

Omgevingsvergunningen

Op diverse plaatsen in de omgevingsverordening zijn omgevingsvergunningplichten opgenomen: de hier voor genoemde verbodsbepalingen zijn veelal relatieve verboden: dat wil zeggen dat de activiteit toch mag worden uitgevoerd indien de aanvrager beschikt over een omgevingsvergunning voor de betreffende activiteit. In de huidige sectorale verordeningen bestaan hiervoor meerdere verschillende instrumenten: vergunningen, ontheffingen en vrijstellingen. De Omgevingswet brengt hier meer eenheid in door alleen nog de instrumenten omgevingsvergunning en melding beschikbaar te stellen. Zo vervalt bijv. het instrument ontheffing van de verbodsbepaling. De ontheffing van een instructieregel aan een gemeente of waterschap blijft wel bestaan, maar heeft ook een ander karakter (zie hiervoor).

Het is wel noodzakelijk overgangsrecht te regelen voor provinciale omgevingsvergunningstelsels onder de omgevingsverordening. Het gaat dan om gevallen waarin bijvoorbeeld een ontheffing is aangevraagd van een verbod in de vaarwegenverordening voor datum inwerkingtreding Omgevingswet en – omgevingsverordening, en waarvan de procedure op die datum nog niet is afgerond, terwijl de ontheffing in de nieuwe regels is vervangen door een omgevingsvergunningplicht.

P.M.

Wij zullen de periode van terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsverordening benutten om het overgangsrecht met betrekking tot lopende procedures voor omgevingsvergunningen nader in te vullen.